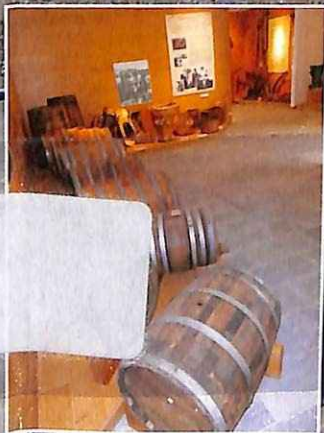

ΚΟΝΙΤΣΑ

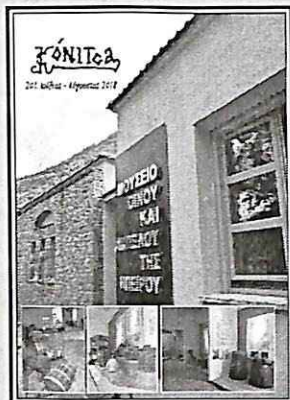
201. Ιούλιος - Αύγουστος 2018

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΟΙΝΟΥ
ΚΑΙ
ΑΜΠΕΛΟΥ
ΤΗΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ

201. Ιούλιος - Αύγουστος 2018

Φωτ. εξωφ. Α.Τ. - Π. Τ.
(Μουσείο Οίνου & Αμπέλου Κόνιτσας)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑΣ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάνγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 201 Ιούλιος - Αύγουστος 2018 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.	
233	Πλημμύρες και φωτιές, Σ.Τ.
234	Φεστιβάλ Παραδοσιακών χορών
237	Εορταστικές εκδηλώσεις για Αγ. Παΐσιο
239	Αναμνήσεις Αγ. Παΐσιου, Χ. Γκούτου
243	Παρουσίαση Ευεργετών, Η. Ανδρέου
247	Εκδήλωση για τους Απόδημους, Δ. Ζακόπουλου
250	Το γεφύρι της Πλάκας, Σωκ. Οικονόμου
251	Δημόσια Βιβλιοθήκη
254	Εδώ η τρανή η Βούρμπιανη, Π. Μανώλη
259	Η τζαμάρα του Βλάχου, Χαρ. Ρεμπέλη
261	Χειμωνιάτικο Δωμάτιο, Η. Ανδρέου
263	Εφιάλτες και Δοσίλογοι, Σ.Τ.
267	Οδοιπορικό στην Πυρσόγιαννη, Π. Μπρούμα
269	Μ' ένα γράμμα, Α. Παπαχρήστου
271	Έμμετροι στίχοι, Γ. Μαυρογιάννη
273	Ποιήματα, Β. Τσάγκα - Θ. Βανούση
274	Βιβλιοπαρουσίαση, Σ.Τ. - Κ. Παγανιά
277	Εύθυμα και σοβαρά, Μ. Σπηλιόπουλου
278	Παλαιосέλλι, Π. Γρέντζιου
280	Τριάκοντα ημερών αιχμαλωσία, Ν. Βεκιάρη
283	Τοπωνύμια Αρμάτοβου, Χρ. Γιαννάκου
286	Απονομή Βραβείων
288	Κι όμως υπάρχουν άνθρωποι, Β. Θεοδώρου
291	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΑΔΗ

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Πλημμύρες και φωτιές

Δεν πρόλαβαν να αποκατασταθούν οι ζημιές από τις πλημμύρες στη Μάνδρα Αττικής και νέες καταστροφές, μεγαλύτερες, βρήκαν την περιοχή με την πύρινη λαίλαπα που έκαψε δάση, σπίτια και το χειρότερο, δεκάδες άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους βρίσκοντας τραγικό θάνατο από τη μανία της φωτιάς.

Στη χώρα κηρύχτηκε τριήμερο εθνικό πένθος και μετά την καταστροφή ο απολογισμός και οι έρευνες: Έφταιξε η κλιματική αλλαγή; έφταιξε ο κακός καιρός και οι αλληλοκατηγορίες μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και των Μ.Μ.Ε. παίρνουν και δίνουν.

Σε κάθε φυσική καταστροφή έτσι γίνεται πάντα στη χώρα μας. Μετά από σεισμούς, φωτιές, πλημμύρες, ταρακουνιούμαστε για λίγο και ύστερα επαναπαυόμαστε, ώσπου να μας βρει άλλο κακό.

Αφού δε λαμβάνουμε προληπτικά μέτρα γι' όλα αυτά, μετά τρέχουμε και δε φτάνουμε. Για δεκαετίες, οι αυθαιρεσίες πολιτών με την "ευλογία" πολιτικών και υπεύθυνων υπηρεσιακών παραγόντων, δημιούργησαν μια άναρχη κατάσταση σ' όλη τη χώρα: σπίτια χτίστηκαν παράνομα σε δάση και μπαζωμένα ρέματα, παίρνοντας νερό και ηλεκτρικό ρεύμα με πολιτικά τετίπια, παραλίες ιδιωτικοποιήθηκαν και περιφράχτηκαν εμποδίζοντας κάθε πρόσβαση προς τη θάλασσα.

Νόμοι καταστρατηγήθηκαν κι έγινε αυτό το "αλαλούμ" σε πόλεις και χωριά. Και όταν η φύση θυμώνει, φταίει αυτή που ρίχνει νερό εκεί που ήταν ο προαιώνιος δρόμος προς τη θάλασσα.

Τα φυσικά φαινόμενα υπάρχουν από τότε που δημιουργήθηκε ο όμορφος πλανήτης μας.

Παγετώνες, φωτιές, πλημμύρες, σεισμοί και καταποντισμοί. Ακόμα και στη μυθολογία μας βλέπουμε ν' ανεβοκατεβαίνει η θερμοκρασία της γης από την απειρία του Φαέθοντα να χαλιναγωγήσει τα άλογα που σέρνουν το αμάξι του πατέρα του Ήλιου ή τον κατακλυσμό που καταστρέφει τον κακό κόσμο όπου γλιτώνουν μόνο ο ενάρετος Δευκαλίωνας και η γυναίκα του η Πύρρα.

Ας μην τα βάζουμε λοιπόν με τη φύση και ας παίρνει η πολιτεία τα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα καθ' ύποδειξη των ειδικών, εφαρμόζοντας απερέγκλιτα τους νόμους προς κάθε κατεύθυνση, ώστε να ελαχιστοποιούμε το κακό κάθε φορά που μας προκύπτει. Αυτό βέβαια χρειάζεται πολιτική βούληση απ' όλους τους εθνοπατέρες και να μην παίζουν κρυφτούλι υπολογίζοντας το "πολιτικό κόστος".

Στην περιοχή μας, με πρωτοβουλία Δήμου-Δασαρχείου-Πυροσβεστικής και τη βοήθεια εθελοντών, ας οργανωθούμε καλύτερα ώστε να είμαστε πάντα έτοιμοι για κάθε κακό ενδεχόμενο.

Σ.Τ.

233

Ημερ. ....
Αριθμ. ....

24634
2018

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ: ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΟΡΩΝ 2018 "ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ"

Με τη συμμετοχή δεκαεπτά (17) χορευτικών συγκροτημάτων από διάφορα μέρη της Ελλάδας πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα το Σάββατο 14 Ιουλίου και την Κυριακή 15 Ιουλίου 2018 το **Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών 2018 "Χορευτικές Διαδρομές"**, που συνδιοργάνωσαν ο Δήμος Κόνιτσας, ο Χορευτικός Σύλλογος Κόνιτσας "Στα βήματα της παράδοσης" ο Λαογραφικός Όμιλος "Ντόπιοι" Μαστοροχωρίων και Κόνιτσας και ο Χορευτικός Όμιλος Κόνιτσας.

Πεντακόσιοι πενήντα χορευτές από διάφορα μέρη της Ελλάδας συναντήθηκαν στην ακριτική Κόνιτσα, ξεδίπλωσαν το ταλέντο τους στους ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, που αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά και ζωντανά στοιχεία του λαϊκού μας πολιτισμού, ανέδειξαν ηθικές και κοινωνικές αξίες, μεταξύ των οποίων η συνεργασία, η επικοινωνία και η ομαδικότητα, τόνισαν την ανάγκη διατήρησης της δημοτικής και λαϊκής παράδοσης και μαζί με τους δεξιότεχνες μουσικούς της παραδοσιακής μουσικής (Νίκος Φιλιππίδης, Διαμαντής Παπαναστασίου, Κώστας Φιλιππίδης, Λάμπρος Τζόκας, Λευκοθέα Φιλιππίδη, Περικλής Παπαδόπουλος, Ντίνος Χρήστου, Σαράντης Δράμαλης, Μιχάλης Μιχόπουλος, Κώστας Μπέλλος, Βαλάντης Καζαντζής, Αποστόλης Δούζαλης), πρόσφεραν ένα μοναδικό θέαμα και ταξίδεψαν το κοινό, που κατέκλυσε την κεντρική πλατεία της Κόνιτσας σε ένα υπέροχο μουσικοχορευτικό ταξίδι.

Η παρουσίαση και ο συντονισμός της εκδήλωσης έγινε με άρτιο και γλαφυρό τρόπο από τον έμπειρο δημοσιογράφο Παναγιώτη

Τζόκα.

Τα χορευτικά συγκροτήματα που συμμετείχαν είναι:

Το Σάββατο 14 Ιουλίου 2018

1. Ο Χορευτικός Όμιλος Κόνιτσας με χορούς από το Μιστί και τα Φάρασα της Καππαδοκίας.

2. Ο Μουσικοδραματικός Σύλλογος Χωριστής "Αναγεννηθείσα Μακεδονία" με χορούς Δράμας.

3. Το Χορευτικό Συγκρότημα Ιωνίας Δήμου Δέλτα με χορούς Έβρου.

4. Το Τμήμα Λαογραφίας ΚΕΠΑ Δήμου Βεροίας με χορούς του Κάμπου Ημαθίας.

5. Ο Πολιτιστικός Αγίας Βαρβάρας και Πεντακοσίων Καβάλας με χορούς Κωνσταντινούπολης.

6. Το Εργαστήρι Παραδοσιακού Χορού Δασκάλων Θεσσαλονίκης με χορούς Αλμωπίας.

7. Ο Χορευτικός Όμιλος Θεσσαλονίκης με χορούς Ασσήρου.

8. Η Ιδαία Γη με χορούς Κρήτης.

Την Κυριακή 15 Ιουλίου 2018:

9. Ο Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος κατοίκων Ηλιούπολης με χορούς Θεσσαλίας.

10. Ο Λαογραφικός Όμιλος "Ντόπιοι" Μαστοροχωρίων και Κόνιτσας με χορούς Σάμους.

11. Το Λύκειο Ελληνίδων Πύργου με χορούς Πελοποννήσου.

12. Το Λύκειο Ελληνίδων Καβάλας με χορούς Φλώρινας.

13. Ο Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Συκιάς "Βάντα" με χορούς Πιερίων Ορέων.

14. Η Πολιτιστική Πρωτοβουλία Αρρίλα

Κέρκυρας με χορούς Κέρκυρας.

15. Η Ένωση Ηπειρωτών Αχαρνών με χορούς Πωγωνίου.

16. Το Χορευτικό Συγκρότημα Δήμου Νεάπολης Συκεών με χορούς Βόρειας Θράκης.

17. Ο Χορευτικός Σύλλογος Κόνιτσας "Στα βήματα της Παράδοσης" με χορούς Κόνιτσας.

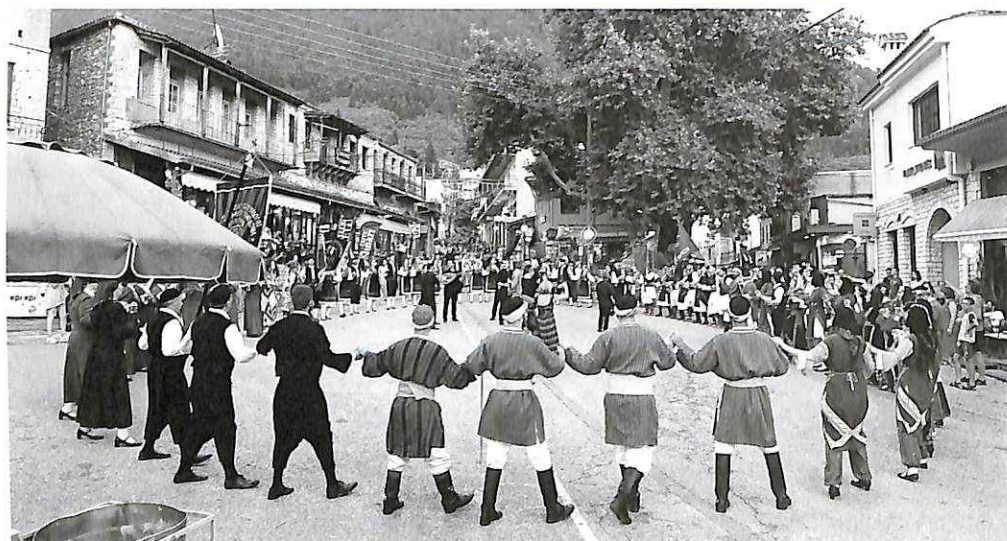
Ο Δήμος Κόνιτσας συγχαίρει τους χορευ-

τές όλων των χορευτικών συγκροτημάτων για την υπέροχη εμφάνισή τους και απευθύνει ευχαριστίες προς όλους τους συντελεστές του Φεστιβάλ, που έχει καταστεί πλέον θεσμός για την Κόνιτσα, τους χορηγούς, τους υπευθύνους και τους Χοροδιδασκάλους, που αποδέχτηκαν την πρόσκλησή μας και συμμετείχαν σε αυτή την ξεχωριστή μουσικοχορευτική συνάντηση παράδοσης και πολιτισμού.

Φωτ. Π. Τσιγκούλη

ΚΟΝΙΤΣΑ: ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ

Με λαμπρότητα και σε κλίμα κα-
τάνυξης τελέσθηκαν από την
Ιερά Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πω-
γωνιανής και Κονιτσης και το Δήμο Κό-
νιτσας, οι τριήμερες εκδηλώσεις (10-12
Ιουλίου 2018) προς τιμήν του Αγίου
Παΐσιου στην Κόνιτσα, 24 χρόνια μετά
την κοίμησή του.

Στις εκδηλώσεις παρέστησαν οι Μη-
τροπολίτες Μεσογαίας και Λαυρεωτικής
κ.κ. Νικόλαος, Λεμεσού κ.κ. Αθανά-
σιος, Ζικνών και Νευροκοπίου κ.κ. Ιε-
ρόθεος, Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής
και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέας, ο Αρχηγός
του ΓΕΣ Αντιστράτηγος κ. Αλκιβιάδης
Στεφανής, ο Βουλευτής Ηπείρου κ.
Κωνσταντίνος Τασούλας, ο Περιφερει-
άρχης Ηπείρου κ. Αλέξανδρος Κακρι-
μάνης, ο Διοικητής των Διαβιβάσεων
του Γ' Σώματος Στρατού Ταξίαρχος κ.
Νικόλαος Φανιός, ο Διοικητής της VIII
Ταξιαρχίας Ταξίαρχος κ. Δημήτριος
Μπολομούτης, ο Διοικητής Φρουράς Κό-
νιτσας κ. Βασίλειος Γιώτης, οι Δήμαρχοι
Σουλίου, Βορείων Τζουμέρκων και Ζί-
τσας, ο Καθηγητής της Εκκλησιαστικής
Ακαδημίας Μόσχας πατήρ Κυπριανός
με τη συνοδεία 40 Ρώσων Φοιτητών,
εκπρόσωποι των τοπικών αρχών και
πλήθος κόσμου τιμώντας τον Άγιο.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε εκτός

άλλων την Τρίτη 10 Ιουλίου επίσκεψη
στην πατρική οικία του Αγίου Παΐσιου
και παράκληση στο εξωκλήσι της Αγίας
Βαρβάρας, όπου ο Άγιος είχε την πρώ-
τη θεοπτία. Την Τετάρτη 11 Ιουλίου τε-
λέσθηκε Θεία Λειτουργία στην Ιερά Μο-
νή Στομίου, όπου μόνασε ο Άγιος και
το απόγευμα της ίδιας μέρας Πολυαρχιε-
ρατικός Εσπερινός στον Ιερό Προ-
σκυνηματικό Ναό του Αγίου Κοσμά του
Αιτωλού και Λιπάνευση της εικόνας του
Αγίου. Την Πέμπτη 12 Ιουλίου οι εκδη-
λώσεις ολοκληρώθηκαν με πανηγυρική
Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία στο
Ναό του Αγίου Κοσμά με τη Συμμετοχή
του Συλλόγου Βυζαντινής Μουσικής
Ιωαννίνων "Το Ενδόφωρον" και στη
συνέχεια εκδήλωση στην αίθουσα τελε-
τών του Δημαρχείου με ομιλία του Μη-
τροπολίτη Λεμεσού κ. Αθανασίου που
μήλησε με τον σύγχρονο Άγιο της Εκ-
κλησίας μας παρουσιάζοντας τα βιώμα-
τά του. Οι εκδηλώσεις έκλεισαν με τη
Συναυλία των Ρώσων Φοιτητών από τις
εκκλησιαστικές Ακαδημίες Μόσχας και
Αγίας Πετρούπολης.

Σ.Σ. Μετά από αίτημα της Δ/σης Στρ.
Ιερέων του Γεν. Επιτελείου Εθν. Άμυνας, η
Διαρκής Σύνοδος της Εκκλησίας ανακήρυ-
ξε τον Άγιο Παΐσιο προστάτη των Διαβιβά-
σεων.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Επιμέλεια: Χ.Γ. Γκούτος

Στο βιβλίο «Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου, Λόγοι», τ. Α' (έκδοση: Ίερὸν Ἡσυχαστήριον «Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» Σουρωτή Θεσσαλονίκης, 1999), περιέχονται καὶ ἀναμνήσεις τοῦ Ἁγίου Παΐσιου (1924-1994) ἀπὸ τὴν ζωὴν του στὴν Κόνιτσα. Οἱ σχετικὲς ἀφηγήσεις του σταχυολογήθηκαν καὶ ἀναδημοσιεύονται ἐδῶ, ὡς ἀξιόπιστες ἱστορικὲς μαρτυρίες γιὰ τὴν Κόνιτσα τῶν ἐτῶν 1930-1962.

Μικρὸ παιδάκι, πόσο μὲ βοηθοῦσε πὺ πῆγαινα στὴν Ἐκκλησία! Εἶχαμε καλὸ δάσκαλο στὸ Δημοτικὸ καὶ μᾶς βοηθοῦσε καὶ αὐτός. Μᾶς μάθαινε ἐθνικὰ ᾄσματα καὶ ἐκκλησιαστικὸς ὕμνους. Στὴν Ἐκκλησία τὶς Κυριακὲς ψάλλαμε τὴν Δοξολογία, «Ταῖς πρεσβείαις...», «Ἅγιος ὁ Θεός», τὸ Χερουβικό. Ψάλλανε καὶ τὰ κοριτσάκια. Ἡ Ἐκκλησία ἦταν δίπλα στὸ σχολεῖο καὶ παίζαμε γύρω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, στὴν αὐλὴ της. Μᾶς πῆγαιναν στὴν Ἐκκλησία οἱ δάσκαλοι στὶς γιορτές, καὶ ἄς χάναμε κανένα μάθημα. Προτιμοῦσε ὁ δάσκαλος νὰ χάσῃ μιὰ ὥρα, γιὰ νὰ λειτουργηθοῦν τὰ παιδιά. Ἔτσι τὰ παιδιά διδάσκονταν, ἀγιάζονταν, γίνονταν ἀρνάκια. Εἶχαμε καὶ ἓναν δάσκαλο Ἑβραῖο, ἀλλὰ θρησκευτικὰ δὲν μᾶς δίδασκε· ἐρχόταν μιὰ δασκάλα καὶ μᾶς ἔκανε θρησκευτικὰ. Παρ' ὅλο ὅμως πὺ ἦταν Ἑβραῖος, μᾶς πῆγαινε μέχρι τὴν Ἐκκλησία. Καὶ στὴν Ἐκκλησία ὅλα τὰ παιδιά στεκόμασταν ὄρθια, ἡσυχά (σελ. 299-300).

Ὁ δάσκαλος μᾶς χτυποῦσε μὲ τὴν βέργα ὅταν ἔβλεπε ἀταξία, ἀλλὰ ἀγαποῦσε τὰ παιδιά καὶ τὰ παιδιά τὸν ἀγαποῦσαν. Δὲν εἶχε δικὰ του παιδιά καὶ ἀγαποῦσε τὰ παιδιά πολὺ (σελ. 307).

Στὸ Δημοτικὸ ξέραμε ὅλον τὸν κόσμον ἀπ' ἔξω. Γιατὶ ἔπρεπε νὰ ξέρῃς ἀπ' ἔξω τὶς πόλεις ὅλων τῶν κρατῶν ἀπὸ πεντακόσιες χιλιάδες κατοίκους καὶ ἄνω. Μετὰ ἔπρεπε νὰ ξέρῃς τὰ μεγαλύτερα ποτάμια στὸ φάρδος καὶ στὸ μᾶκρος καὶ τὰ ἀμέσως μικρότερα, τὰ μεγαλύτερα βουνὰ κ.λπ. - πόσο μᾶλλον τῆς Ἑλλάδος! (σελ. 302).

Ὅταν ἦμασταν μικρά, κόβαμε τὸ καρούλι στὶς ἄκρες, βάζαμε μιὰ σφήνα μέσα καὶ κάναμε ἓνα ὥραῖο παιχνίδι καὶ χαίρομασταν μ' αὐτό. Τὰ μικρὰ παιδιά χαίρονται μὲ ἓνα αὐτοκινητάκι πὺ πολὺ ἀπὸ ὅ,τι ὁ πατέρας τους, ὅταν ἀγοράζῃ Μερσεντές. Ἄν ρωτήσῃς ἓνα κοριτσάκι: «Τί θέλεις, ἓνα κουκλάκι ἢ μιὰ πολυκατοικία;» νὰ δῇς, θὰ σοῦ πῇ: «Ἐνα κουκλάκι». Καὶ τελικὰ τὰ μικρὰ παιδιά γνωρίζουν

την ματαιότητα του κόσμου (σελ. 176).

Στην Κατοχή θυμάμαι ή ακρίδα στην Ήπειρο ήταν σαν το χιόνι. Κάναμε όλοι προσωπική εργασία, την μαζεύαμε με τα σεντόνια, και μετά την πετούσαμε. Ήταν και ή πείνα..., μην τὰ ρωτᾷς! Τὰ σιτάρια είχαν ξαναδώσει, αλλά είχαν σακατευθῆ (σελ. 113).

Τότε με την Κατοχή βάζαμε πέντε στρέμματα πεπόνια ποτιστικά. Μια φορά έκοψα από τις πεπονιές τὰ μεγάλα φύλλα που είναι κοντὰ στις ρίζες. Για καλὸ τὸ έκανα, για νὰ τις καθαρίσω. Έκεινα όμως τὰ μεγάλα φύλλα, τὰ κάτω, είναι σαν φίλτρο - είναι τὰ.... νεφρά τους! -και παίρνουν ὅλη την πικρίλα. Και έγιναν τὰ πεπόνια... Έτρωγες τὸ πεπόνι και έτσουζε ή γλῶσσα (σελ. 130).

Θυμάμαι, όταν ἀρρώσταινε ή ἀγελάδα μας, ὑποφέραμε και ἐμεῖς, γιατί την θεωρούσαμε μέλος τῆς οἰκογένειάς μας. Σήμερα οἱ ἄνθρωποι έχουν τὰ σίδερα και έχουν καρδιές σιδερένιες. Χάλασε τὸ αὐτοκίνητο; τὸ πετᾶνε, δὲν τὸ πονᾶνε. Σοῦ λέει: “σίδερο είναι”. Έτσι ὅμως καλλιεργεῖται ὁ ἐγωισμός (σελ. 143-144).

Θυμάμαι, όταν είχαμε καλή σοδειὰ από λαχανικά κλπ., δίναμε και στοὺς γείτονές μας, τα μοιράζαμε. Τί να τα κάναμε τόσα; Θὰ χαλοῦσαν κιόλας. Τώρα έχουν τὰ ψυγεῖα. “Γιατί να δώσουμε στοὺς ἄλλους; σοῦ λέει. Τὰ βάζουμε στοὺς ψυγεῖο και τᾶχουμε για μᾶς” (σελ. 144).

Ένα παιδάκι στην Κόνιτσα, πολὺ ἀνάποδο, είχε και ἀπὸ βόμβα. Τὸ ποδαράκι του είχε μαζευτεῖ και δὲν μπορούσε νὰ τὸ τεντώσει. Έπειδὴ ὅμως δὲν ήσύχαζε και ἀπὸ τὴν ζοηρδὰ του, τὸ κουνούσε συνέχεια, τέντωσαν τὰ νεῦρα και έγινε καλά. Πήγε και ἀντάρτης στοὺς Ζέρβα (σελ. 154).

Τότε είχαν σεβασμὸ στοὺς νεκρούς. Θυμάμαι με τί κίνδυνο στὸν πόλεμο πηγαίναμε νὰ τοὺς θάψουμε. Τὸ 1945, στὸν ἀνταρτοπόλεμο, πρὶν πάω στρατιώτης, κουβαλοῦσα με τὸν νεωκόρο τοὺς νεκρούς. Μπροστὰ πήγαινε με τὸ θυμιατὸ ὁ παπᾶς. Μόλις σφύριζε βλῆμα, πέφταμε κάτω. Ἄντε μετά νὰ σηκωθοῦμε. Μόλις ἀκούγαμε ἄλλο, πέφταμε πάλι κάτω (σελ. 138).

Παλιὰ και οἱ χωρικοὶ που ήταν ἔξω στὰ χωράφια, μόλις ἀκούγαν τὴν καμπάνα τοῦ Έσπερινοῦ, ἔκαναν τὸν σταυρό τους και σταματοῦσαν τὴν δουλειά. Τὸ ἴδιο και οἱ γυναῖκες που κάθονταν στην γειτονιά. Σηκώνονταν, ἔκαναν τὸν σταυρό τους και ἄφηναν τὸ πλῆξιμο ή ὅ,τι ἄλλο ἔκαναν. Και ὁ Θεὸς τοὺς εὐλογοῦσε. Εἶχαν τὴν ὑγεία τους και χαίρονταν. Τώρα κατήγγησαν τὶς γιορτές, ἀπομακρύνθηκαν ἀπὸ τὸν Θεὸ και τὴν Ἐκκλησία και τελικὰ ὅσα βγάζουν ἀπὸ τὴν δουλειά τους τὰ δίνουν στοὺς γιατροὺς και στὰ νοσοκομεία... (σεολ. 343).

Κυριακή και γιορτὴ ποτὲ δὲν δούλεψα, και ὁ Θεὸς ποτὲ δὲν μ’ ἄφησε και τὶς δουλειές τὶς εὐλογοῦσε. Θυμάμαι, μιὰ φορά ἤρθαν ἀλωνιστικὲς μηχανές στοὺς

χωριὸ και εἰδοποίησαν τὸν πατέρα ὅτι θὰ ἄρχιζαν πρῶτα ἀπὸ τὰ δικά μας χωράφια, ἡμέρα Κυριακή, και μετά θὰ ἔφευγαν για κάτω. Μοῦ λέει ὁ πατέρας: “Τί θὰ κάνουμε; ἤρθαν οἱ μηχανές”. “Εγὼ Κυριακή δὲν δουλεύω, τοῦ λέω, τὴν Δευτέρα”. “Ἄν ὅμως χάσουμε αὐτὴν τὴν εὐκαιρία, μοῦ λέει, θὰ παιδευτοῦμε πολὺ με τὰ ἄλογα”. “Δὲν με πειράζει, τοῦ λέω. Ἄς ἀλωνίζω μέχρι τὰ Χριστούγεννα”. Πήγα στην Ἐκκλησία χωρίς νὰ δώσω σημασία. Μόλις ξεκίνησαν οἱ μηχανές για τὸ ἀλώνι, ἔσπασαν στὸν δρόμο και εἰδοποίησαν ξανὰ τὸν πατέρα: “Νὰ μᾶς συγχωρήτε, χάλασαν οἱ μηχανές. Θὰ πᾶμε στὰ Γιάννενα νὰ τὶς φτιάξουμε και τὴν Δευτέρα θὰ ἀρχίσουμε πρῶτα ἀπὸ σᾶς”. Έτσι δὲν ἀλώνισαν τὴν Κυριακή ἀλλὰ τὴν Δευτέρα. Πολλὰ τέτοια εἶδαν τὰ μάτια μου (σελ. 338-9).

Ἡ κατάρα, όταν προέρχεται ἀπὸ ἄνθρωπο που ἔχει δίκαιο, ἔχει μεγάλη ἰσχὺ· ἰδίως ή κατάρα τῆς χήρας. Θυμάμαι, μιὰ γριά είχε ἕνα ἀλογάκι και τὸ ἔβαζε στὴν ἄκρη τοῦ δάσους νὰ βοσκήση. Έπειδὴ ήταν λίγο ζόρικο, είχε βρεῖ ἕνα γερὸ σχοινὶ και τὸ ἔδενε. Μιὰ φορά πήγαν στοὺς δάσους τρεῖς γυναῖκες νὰ κόψουν ξύλα. Ἡ μία ήταν πλούσια, ή ἄλλη χήρα και ή ἄλλη ὀρφανὴ και πολὺ φτωχιά. Εἶδαν τὸ ἄλογο που ήταν δεμένο με τὸ σχοινὶ και βοσκοῦσε και εἶπαν: “Δὲν παίρνουμε τὸ σχοινὶ νὰ δέσουμε τα ξύλα;” Τὸ ἔκοψαν στὰ τρία και πήρε ή καθεμιὰ ἀπὸ ἕνα κομμάτι νὰ δέσουν τὰ δεμάτια τους. Ἐπόμενο ήταν νὰ φύγη τὸ ἄλογο. Όταν ἤρθε ή γριά και δὲν βρῆκε τὸ ζῶο, ἀγανάκτησε. Ἀρχισε νὰ τὸ ψάχνει παντοῦ· παιδεύτηκε πολὺ νὰ τὸ βρῇ. Τελικὰ, όταν τὸ βρῆκε, εἶπε ἀγανακτισμένη: “Μὲ τὸ ἴδιο τὸ σχοινὶ νὰ τὴν κουβαλήσουν αὐτὴν που τὸ πήρε”. Μιὰ μέρα, ὁ ἀδελφὸς τῆς πλούσιας ἔκανε ἀστεῖα με ἕνα ὄπλο νομίζοντας πὺς εἶναι ἄδαιο - ήταν ἀπὸ αὐτὰ που είχαν ἀφήσει οἱ Ἴταλοί - και χτύπησε τὴν ἀδελφή του στὸν λαιμό. Έπρεπε νὰ τὴν μεταφέρουν στοὺς νοσοκομεῖο και χρειᾶσθηκε σχοινὶ, για νὰ τὴν δέσουν ἐπάνω σὲ μιὰ ξύλινη σκάλα. Έκείνη τὴν ὥρα βρέθηκε τὸ ἕνα κομμάτι σχοινὶ, τὸ κλεμμένο, ἀλλὰ δὲν ἔφθανε. Έφεραν και οἱ δυὸ ἄλλες γειτόνισσες τὰ δικά τους κλεμμένα κομμάτια και τὴν ἔδεσαν στὴν σκάλα και τὴν μετέφεραν στοὺς νοσοκομεῖο. Έτσι πραγματοποιήθηκε ή κατάρα τῆς γριάς. “Μὲ τὸ ἴδιο σχοινὶ νὰ τὴν κουβαλήσουν”. Και τελικὰ πέθανε ή καημένη· ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἀπαυᾶση. Βλέπετε, ἔπιασε ή κατάρα στὴν πλούσια, που δὲν είχε οἰκονομικὴ ἀνάγκη. Οἱ ἄλλες είχαν τὴν φτώχεια τους, είχαν κάποια ἐλαφρυντικά (σελ. 102-3).

Θυμάμαι μιὰ περίπτωση στὴν Κόνιτσα, όταν ἤμουν στὴν Ἱερὰ Μονὴ Στομίου. Μετὰ τὴν Πανήγυρη τῆς Παναγίας στὶς 8 Σεπτεμβρίου, οἱ προσκυνητὲς τὰ είχαν ἀφήσει ὅλα ἄνω-κάτω. Έκεῖ που τακτοποιοῦσα κάτι, βλέπω, κάθησε ή ἀδελφὴ μου και μιὰ ἄλλη κοπέλα νὰ συμμαζέψουν. Αὐτὴ ή καημένη είχε ἀκόμη δυὸ ἀδελφές - ή μία μικρότερη - οἱ ὁποῖες είχαν παντρευτῇ, και αὐτὴ είχε μείνει ἀκόμα

άνυπανδρη. Τί φιλότιμο είχε! Κάθησε και τὰ τακτοποίησαν ὅλα και στὸ τέλος μου λέει: “Ἄν χρειάζεται, Πάτερ, νὰ καθήσουμε νὰ κάνουμε και τίποτε ἄλλες δουλειές”. “Τόσο πολύ φιλότιμο!” λέω μέσα μου. Πάω στο Εκκλησάκι και λέω με ὅλη μου τὴν καρδιά: “Παναγία μου, οἰκονόμησέ την ἐσύ. Ἐγὼ δὲν ἔχω τί νὰ τῆς δώσω” - και νὰ εἶχα, δὲν θὰ τὸ δεχόταν κιόλας. Ἔ, μόλις πῆγε στὸ σπῖτι της, τὴν περίμενε ἕνας πού ἤμασταν μαζί στρατιῶτες, ἕνα πολὺ καλὸ παιδί, κομμάτι μάλαμα και ἀπὸ καλὴ οἰκογένεια. Παντρεύτηκαν, μιὰ χαρά! Πῶς τὴν πλήρωσε ἡ Παναγία! (σελ. 112).

Ὅταν ἕνας τόπος ἔχη καλὴ παράδοση ἢ κακὴ παράδοση, αὐτὸ συνεχίζεται. Ἐκεῖ στὴν Ἡπειρὸ ἦταν κάποιο χωριό, κοντὰ στὰ ἀλβανικὰ σύνορα, πού οἱ κάτοικοί του πῆγαιναν στὸν Ἑσπερινό, στὴν Θεία Λειτουργία, ὅποτε εἶχε, ἀκόμη και στὸ Ἀπόδειπνο. Καὶ -πῶς νὰ πῆ κανείς;- ζοῦσαν τὸν Παράδεισο και ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴ, θὰ πάνε και στὸν Παράδεισο στὴν ἄλλη ζωὴ. Αὐτοὶ βοήθησαν τὸν ἑαυτὸ τους, βοήθησαν και τὴν ἄλλη γενιά, και δημιουργήσαν μιὰ καλὴ συνέχεια. Καὶ ὅταν οἱ ἀπόγονοι βρεθοῦν σὲ μιὰ παράδοση καλὴ, συνεχίζεται μιὰ παράδοση καλὴ. Στὸ διπλανὸ ἀκριβῶς χωριὸ ὅλοι ἐκλεβαν. Ἐναν παπᾶ ἔβγαλε τὸ χωριὸ αὐτό, και αὐτὸς ἐκλεβε εἰκόνες ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία! Ὅχι ὅτι σ’ αὐτὸ τὸ χωριὸ ἦταν τὸ χῶμα τέτοιο, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ εἶχαν αὐτὴν τὴν κακὴ συνήθεια. Ἄφησαν ἔτσι μιὰ κακὴ σειρά, και αὐτὴ ἡ παράδοση ἢ κακὴ συνεχίζεται. Θέλει πολλὴ δουλειά, γιὰ νὰ ἔρθῃ ἐκεῖ μιὰ καλὴ παράδοση. Καὶ βλέπεις, ὅταν κάποιος εἶναι κακός, προσπαθοῦν νὰ ἀποδείξουν ὅλοι πῶς δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν τόπο τους· ψάχνουν γιὰ τὴν καταγωγή του. Ὅταν εἶναι κάποιος ἅγιος, κοιτᾶνε ποιὸς θὰ προλάβῃ νὰ τὸν κἀνὴ δικό του! Σὰν τὸν Ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό· ἐνῶ εἶναι Στερεοελλαδίτης, τὸν ἔβαλαν στοὺς Ἡπειρώτες Ἀγίους ἐπειδὴ ὁ πατέρας του ἦταν ἀπὸ τὰ Γραμμενοχώρια τῆς Ἡπείρου· ἤθελε δὲν ἤθελε ὁ Ἅγιος! (σελ. 358).

Ὅταν ἤμουν στὴν Μονὴ Στομίου, στὴν Κόνιτσα, μου ἔφερε κάποιος ἕνα ἀπόκομμα ἀπὸ μιὰ ἐφημερίδα πού ἔγραφε: “Τριακόσιες καλογριὲς διαμαρτυρήθηκαν, γιὰ νὰ μὴν παρακολουθήσουν ἕνα κινηματογραφικὸ ἔργο, γιὰ νὰ τὰ φορέματά τους νὰ εἶναι μέχρι κάτω και ὄχι μέχρι τὸ γόνατο”. Τόσο ἀγανάκτησα, ὅταν το διάβασα, πού εἶπα: “Μά, γιὰ νὰ γίνετε καλόγριες τέλος πάντων,” Καὶ τελικὰ ἔγραφε ὅτι τὰ πέταξαν τὰ ράσα. Ἄν και ἔτσι πού σκέφτονταν, πεταμένα τὰ εἶχαν και ἀπὸ πρὶν (σελ. 82).

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, ἔστειλες τὴ συνδρομὴ σου;

Παρουσίαση ἐντόπιων Ευεργετῶν

Του ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ¹ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ
ΕΝ ΠΑΠΙΓΚΩ ΚΑΛΛΙΝΕΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

+ ὁ Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ἐπιβεβαιοῖ

Ἀρθ. 1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἰδρυτοῦ ἐκλεγεῖσα Ἐφορεία τῶν ἐν Παπίγκῳ Καλλινείων Παρθεναγωγείων και νῦν ὑφισταμένη, θὰ ὀνομάζεται εἰς τὸ ἐξῆς: «Ἐφοροὶ τῶν ἐν Παπίγκῳ Καλλινείων Σχολείων», θὰ σύγκριται δὲ ἐκ τῶν τεσσάρων ὑπαρχόντων μελῶν, ὧν τὰ μὲν δύο δέον νὰ ἔχῃσι μόνιμον κατοικίαν ἐν τῇ Μεγάλῃ Συνοικίᾳ τοῦ χωρίου τὰ δὲ δύο ἄλλα ἐν τῇ Μικρᾷ..

Ἀρ 3. Τὴν ἐκλογὴν ταύτην ἐπ' κυροῖ ὁ Μητροπολίτης Βελλᾶς και Κονίτσης· ἐν περιπτώσει δὲ ἀρνήσεως ἐκ μέρους τοῦ Μητροπολίτου, ὡς ἀκαταλλήλου τοῦ ἐκλεγέντος ἐφόρου, οἱ ὑπολειπόμενοι τρεῖς ἐκλέγουσι δύο πρόσωπα, τὸ ἕτερον τῶν ὁποίων διορίζεται ὀριστικῶς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου ὡς τέταρτον τῆς Ἐφορείας μέλος.

Ἀρθ. 4. Ἡ κοινότης Παπίγκου δύναται, κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ νενομισμένα, νὰ ἐκλέγῃ πρὸς συνεργασίαν μετὰ τῶν τεσσάρων ἐφόρων τῶν Καλλινείων Σχολείων

ων και δύο ἐτέρους ἐφόρους ἔχοντας τὰ αὐτὰ και οἱ προηγούμενοι δικαιώματα και καθήκοντα. Ἡ ἐκλογὴ δὲ τῶν δύο τούτων ἐφόρων τῆς Κοινότητος γίνεται κατὰ πᾶσαν διετίαν, καθ' ὃν χρόνον και ἡ ἐκλογὴ τῶν ἄλλων κοινοτικῶν ἀρχῶν. Ἐὰν δὲ δι' οἰονδήποτε λόγον ἡ κοινότης δὲν συνεκλέξῃ τοὺς δύο ἐφόρους, ἡ διοίκησις τῶν σχολείων διενεργεῖται ὑπὸ τῶν τεσσάρων, μέχρις οὗ παρέλθῃ ἡ διετὴς περίοδος.

Ἀρθ. 5. Ἡ Ἐφορεία ἐκλέγει ἐκ τῶν ιδίων αὐτῆς μελῶν πρόεδρον, ἀντιπρόεδρον, ταμίαν και γραμματέα.

Ἀρθ. 6. Ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐφόρων εἶναι ἄμισθος· δύναται ὅμως ἡ Ἐφορεία νὰ ὀρίσῃ ὡς ἀμοιβὴν ὑπὲρ τοῦ Γραμματέως, μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς 5 ἀγγλικὰς λίρας.

Ἀρθ. 7. Ἡ Ἐφορεία λογίζεται ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ ἐργαζομένη, ὅταν παρίστανται τρεῖς μὲν τοῦλάχιστον Ἐφοροὶ, ἐὰν μὴ ἡ Κοινότης προβῇ εἰς ἐκλογὴν τῶν δύο, τέσσαρες δὲ ὧν ὁ εἰς δέον ἀπαραιτήτως νὰ ᾖ ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς κοινότητος ἐκλεχθέντων, ἐὰν ἡ Κοινότης ἔχει ἐκλέξει τοὺς δύο ὡς ἀνωτέρω Ἐφόρους.

Ἀρθ. 8. Αἱ περὶ τῶν Σχολείων ἀπο-

1. Ὁ παρὼν κανονισμός, συνταχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ τούτου διαθέτου, εἶναι ἀνεπίδεκτος τροποποιήσεως, πλην διὰ νόμου ἐὰν συντρέχωσιν οἱ προϋποθέσεις τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ Συντάγματος.

φάσεις της Έφορείας λαμβάνονται κατ' απόλυτον πλειονοψηφίαν των εν απαρτία συνεδριάζοντων. Εν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας, νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Μητροπολίτου, Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, πρὸς ὃν τὸ ζήτημα γραπτὸς ἀναφέρεται.

Ἄρθ. 9. Ὁ Πρόεδρος καλεῖ τὴν Έφορείαν εἰς συνεδρίασιν τακτικῶς μὲν κατὰ μῆνα, ἐκτάκτως δὲ, ὅταν τοῦτο κρίνῃ ἀναγκαῖον, ἢ κατ' ἀπαίτησιν δύο ἐκ τῶν μελῶν. Ὁ Γραμματεὺς συντάσσει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Έφορείας ἔγγραφα, συνυπογράφων αὐτὰ μετὰ τοῦ προέδρου ὁ δὲ ταμίης κρατεῖ τὰ βιβλία τῶν λογαριασμῶν τῆς Έφορείας καὶ ἐκτελεῖ τὰς πληρωμὰς ἐγκρίσει αὐτῆς. Κατὰ πᾶσαν συνεδρίασιν ἀνογιγνώσκονται πρῶτον καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης ὑπογραφόμενα ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦς Γραμματέως.

Ἄρθ. 10. Ἐξ ἀπάντων τῶν εἰσοδημάτων τῶν σχολείων, τὰ μὲν δύο τρίτα δαπανῶνται ὑπὲρ τῶν σχολείων ἐν γένει τῆς μεγάλης συνοικίας Παπίγκου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τρίτον ὑπὲρ τῶν τῆς μικρᾶς συνοικίας. Εἰς τὰ εἰσοδήματα ταῦτα περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἐνοίκια τῶν κτιρίων τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Μάνδρας.

Ἄρθ. 11. Οἱ Έφοροι ὑποβάλλουσι κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου ἐκάστου ἔτους εἰς τὸν Μητροπολίτην Βελλᾶς καὶ Κονίτσης λεπτομερῆ ἀπολογισμὸν τῆς οἰκονομικῆς χρήσεως τοῦ λήξαντος σχολικοῦ ἔτους, καθὼς καὶ προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπionτος ἐντίγραφα

δ' αὐτῶν κοινοποιεῖ καὶ προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπionτος ἀντίγραφα δ' αὐτῶν κοινοποιεῖ ἡ Έφορεία καὶ εἰς τοὺς Προϊσταμένους τῶν ἐνοριῶν τῶν δύο συνοικιῶν, ἵνα ἀναγινωσκόμενα ἐπ' ἐκκλησίαι κοινοποιῶνται εἰς τὰ μέλη τῆς κοινότητος πρὸς ὑπόδειξιν τῶν τυχόν ἐλλιπῶς ἐχόντων.

Ἄρθ. 12. Ἡ κοινότης Παπίγκου διατηρεῖ: Α', πληρὲς καὶ τέλειον Ἑλληνικὸν σχολεῖον τετρατάξιον, παρασκευάζον μαθητὰς ἱκανοὺς νὰ καταταχθῶσι τοῦλάχιστον εἰς τὴν πρώτην γυμνασιακὴν τάξιν, ἐφαρμόζον δὲ πρόγραμμα σύμφωνον πρὸς τὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ζωσιμαίας Σχολῆς, προσηκόντως δ' ἐπαρκοῦν καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς τε Τουρκικῆς, Γαλλικῆς καὶ Ἀγγλικῆς γλώσσης, Β' δύο δημοτικὰ Σχολεῖα ἁρρένων, τετρατάξια, καθὼς καὶ δύο Νηπιαγωγεῖα, ἐν ἐκάστη συνοικίᾳ μετὰ κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου ἐν τῇ μεγάλῃ συνοικίᾳ.

Ἄρθ. 13. Τὸ Ἑλληνικὸν τοῦτο Σχολεῖον ἔσται τὸ κέντρον, κλάδοι δὲ α' τοῦ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῶν ἁρρένων καὶ τὰ Παρθεναγωγεῖα.

Ἄρθ. 14. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔσται ἡ ἀεὶ ἡ κυρία καὶ κρατοῦσα γλῶσσα ἐν τε τῷ Σχολαρχείῳ καὶ ἐν πᾶσιν ἀνεξαιρέτως τοῖς ἄλλοις σχολείοις, τοῦτέστι πᾶσα διδασκαλία καὶ συνδιάλεξις δέον νὰ γίνηται πανταχοῦ καὶ πάντοτε Ἑλληνιστί, ἐξαιρουμένου τοῦ χρόνου τοῦ ἀπαιτουμένου εἰς ὀρθὴν διδασκαλίαν καὶ ἄρτίαν ἐκμάθησιν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ὁ λόγος τριῶν ξένων γλωσσῶν, τῆς τουρκικῆς ἀγγλικῆς καὶ γαλλικῆς. Ταύταις δύναται νὰ προστεθῇ ποτε καὶ ἡ γερμανικὴ, ἐὰν αἱ περιστάσεις ἀπαιτῶσι, καὶ τὰ μέσα ἐπιτρέπωσι τοῦτο.

Ἄρθ. 15. Ἡ τε διδασκαλία πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ ἡ χρηστὴ ἐν τοῖς σχολείοις ἐκπαίδευσις τῶν νέων ἀνατίθεται εἰς τὸν Σχολάρχην καὶ εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ ἐργαζομένους διδασκάλους καὶ ὁ μὲν σχολάρχης διορίζεται ὑπὸ τῶν ἐφόρων, τῇ ὑποδείξει τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, ἐκ τῶν ἐπ' ἀρετῇ διακεκριμένων διδασκόντων Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἢ καὶ προλυτῶν οἱ δὲ λοιποὶ διδάσκαλοι τῇ ὑποδείξει τοῦ σχολάρχου καὶ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου, ἐκλεγόμενοι ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐναρέτων καὶ ἐμπείρων διδασκάλων, πτυχιούχων ἀνεγνωρισμένου Γυμνασίου ἢ Διδασκαλείου.

Ἄρθ. 16. Ὁ διορισμὸς τοῦ Σχολάρχου ἰσχύει διὰ μίαν τοῦλάχιστον δεκαετίαν παύεται δ' ἐντὸς αὐτῆς μόνον δι' ἀποφάσεως τῆς Έφορείας ἐπικυρουμένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ἐπὶ μεμαρτυρημένην ἀνικανότητι ἢ ἐπὶ πράξει ἰν ἀντιβαινούσαις εἰς βίον χρηστὸν καὶ ἄμεμπτον. Ἡ ἀπόφασις αὐτῇ δέον νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἀναμφισβητήτων ἀποδείξεων.

Ἄρθ. 17. Ὁ Σχολάρχης, τῇ συμ-
πράξει καὶ τῶν ἄλλων διδασκάλων, συντάσσει ἐν ἀρχῇ ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους τὰ προγράμματα καὶ τὸ ὠρολόγιον τῶν μαθημάτων τοῦ τε Σχολαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν.

Ἄρθ. 17. Ὁ Σχολάρχης, τῇ συμ-
πράξει καὶ τῶν ἄλλων διδασκάλων, συντάσσει ἐν ἀρχῇ ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους τὰ προγράμματα καὶ τὸ ὠρολόγιον τῶν μαθημάτων τοῦ τε Σχολαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν.

Ἄρθ. 17. Ὁ Σχολάρχης, τῇ συμ-
πράξει καὶ τῶν ἄλλων διδασκάλων, συντάσσει ἐν ἀρχῇ ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους τὰ προγράμματα καὶ τὸ ὠρολόγιον τῶν μαθημάτων τοῦ τε Σχολαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν.

Ἄρθ. 17. Ὁ Σχολάρχης, τῇ συμ-
πράξει καὶ τῶν ἄλλων διδασκάλων, συντάσσει ἐν ἀρχῇ ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους τὰ προγράμματα καὶ τὸ ὠρολόγιον τῶν μαθημάτων τοῦ τε Σχολαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ

Βρίσκομαι σε μια καμπή του βίου μου στην οποία δεν μου απομένει τίποτε άλλο από το να υπηρετῶ καὶ να εκφράζω την ἀλήθεια, ἐν πρώτοις χωρὶς πάθος καὶ κατὰ δεύτερο λόγο χωρὶς φόβο.

Εἶναι γεγονός πως στο παρελθόν των σε ακμὴ χωριῶν μας δύο τόποι ἦσαν ἱεροί: ὁ ἱερὸς Ναὸς ὁ αφιερωμένος στον ἦ στην Πολιούχο του χωριού καὶ κατὰ το δεύτερο λόγο το Δημοτικὸ σχολεῖο. Στην πλειονότητα των χωριῶν μας τα σχολεῖα ἔχουν κλείσει ἀλλὰ δεν παύουν νὰ εἶναι τόποι ἱερῆς Μνήμης.

Ὡς ἱεροὶ χώροι δεν μποροῦν νὰ μετατραποῦν σε καφενεῖα οἰνοποιτικῆς ευωχίας. Ἀλλῶς ἰσχύει ἡ Εὐαγγελικὴ ρῆσις «Εποίησατε τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου». Για νὰ μὴν κάνω κατάχρησι το πολὺτιμου χώρου τοῦ περιοδικοῦ μας στο ἐπόμενο τεῦχος νὰ καταθέσω τὴν πρότασί μου γιὰ τὴν δευτέρη αἴθουσα μὴν παραλείποντας νὰ δηλώσω πως ὅτι ἐγὶνε μέχρι τώρα εἶναι ἐπαινετό.

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Εκδήλωση για τους Αποδήμους

Στις 19/8 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών του Δήμου, εκδήλωση για τους Αποδήμους.

Μετά από σύντομη εισήγηση από την Αντιδήμαρχο κ. Δημάρατου και χαιρετισμό του Δημάρχου κ. Παπασπύρου ακολούθησε ομιλία από τον Δημ. Ζιακόπουλο, συνταξιούχο Μετεωρολόγο, (τη δημοσιεύουμε πιο κάτω).

Παράλληλα, ο Δήμος παρέδωσε τιμητική πλακέτα στον κ. Χρ. Ζακόπουλο-οφθαλμίατρο, ο οποίος μετά τη συνταξιοδότηση του (όπως είχαμε ξαναγράψει) δώρισε στο Κέντρο Υγείας Πλήρη εξοπλισμό του ιατρείου του.

Την εκδήλωση έκλεισε ο χοροδιδάσκαλος Γιάννης Κασιλής με ομάδα του χορευτικού Ομίλου Κόνιτσας, που χόρεψαν με παραδοσιακά τραγούδια.

Το χρέος των απόδημων Κονιτσιωτών προς τη γενέτειρά τους

Ένας Αμερικανός συγγραφέας, νομίζω ότι ήταν ο Τζον Στάινμπεκ (ο συγγραφέας των έργων «Τα σταφύλια της οργής» και «Άνθρωποι και ποντίκια»), έγραψε ότι πατρίδα είναι τρία πράγματα: οι τάφοι, τα σπίτια και τα παιδιά. Οι τάφοι παραπέμπουν στο παρελθόν, τα σπίτια εκπροσωπούν το παρόν και τα παιδιά δείχνουν το μέλλον. Το παρελθόν είναι οι ρίζες μας και όπως τα δένδρα δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς αυτές έτσι και εμείς δεν μπορούμε να προχωρήσουμε χωρίς να γνωρίζουμε από πού ξεκινήσαμε. Το να έχεις ρίζες είναι ίσως η πιο σημαντική και η πιο παραγνωρισμένη ανάγκη της ανθρώπινης ψυχής. Από την αντίθετη πλευρά, όταν

ένα έθνος βρίσκεται σε πώση, όταν μια κοινωνία καταρρέει, μια κοινή παράμετρος βρίσκεται πάντα: έχουν ξεχάσει από πού έρχονται. Έχουν χάσει την επαφή με αυτό που τους ένωνε στην αρχή. Αν θελήσουμε να δούμε τι ακριβώς μας συνδέει με το παρελθόν θα βρούμε τη γλώσσα μας, την πίστη των πατεράδων μας, την ιστορία μας, τον πολιτισμό μας, τα ήθη και έθιμά μας, τα δημοτικά μας τραγούδια, τη λεβεντιά και το φιλότιμό μας.

Αναφορικά με το παρόν που ζούμε, βλέπουμε ότι ο κόσμος κινείται σε αχαρτογράφητα νερά. Η τεχνολογία καλπάζει, αλλά η ανθρωπότητα στερείται ενός κώδικα ηθικής που θα διασφαλίζει τη χρήση της με γνώμονα το κοινό συμφέρον. Για παράδειγμα, η ρομποτική και η τεχνητή νοημοσύνη, πέρα από τα θετικά, είναι βέβαιο ότι θα μας στοιχίσουν εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Παράλληλα, βλέπουμε όλο και πιο καθαρά ότι η πολιτική και οι πολιτικοί έχουν υποστεί δεινή ήπα από τις αγορές που καθορίζουν τη μοίρα λαών και ανθρώπων. Σε εθνικό επίπεδο η χώρα μας αντιμετωπίζει εδώ και αρκετά χρόνια κρίση που δυστυχώς δεν είναι μόνο οικονομική. Είναι κρίση αξιών, όμοια της οποίας δεν είχε ως τώρα περάσει ο ελληνικός λαός. Για αυτόν ακριβώς το λόγο δεν είναι εύκολο να βγούμε γρήγορα από αυτήν. Κατά τη γνώμη μου, η μόνη λύση για το γρήγορο ξεπέρασμα της κρίσης είναι η συνεννόηση και η συνεργασία, διαδικασίες όμως όχι και τόσο οικείες στους Έλληνες όλων των βαθμίδων της δημόσιας διοίκησης: από το Εθνικό Κοινοβούλιο ως τα Δημοτικά Συμβούλια. Η ευθύνη βαρύνει όλους μας κατά το μέτρο που αναλογεί στον καθένα μας.

Με αυτά τα δεδομένα το μέλλον φαίνεται δυσοίωνα. Τα παιδιά μας έχουν καλύτερη μόρφωση και περισσότερα προσόντα από εμάς τους παλαιότερους, αλλά δεν

έχουν τις ευκαιρίες που είχαμε εμείς. Τα περισσότερα από αυτά, χωρίς δουλειά ή με υποαπασχόληση, βλέπουν τα παραγωγικά τους χρόνια να περνούν ανεκμετάλλευτα και πολλά εγκαταλείπουν για λίγο ή για πολύ την πατρίδα τους, αναζητώντας καλύτερη τύχη στο εξωτερικό. Πριν από λίγο καιρό γνωστός ηθοποιός δήλωσε ότι οι νέοι που ξενιτεύονται για δουλειά διαπράττουν κάποιου είδους προδοσία, αλλά δεν είπε τι έχουμε κάνει όλοι εμείς για να κρατήσουμε αυτά τα παιδιά στον τόπο που γεννήθηκαν.

Στην επαρχία μας οι περισσότεροι νέοι άνθρωποι έχουν ήδη αναζητήσει δουλειά ως μετανάστες στο εσωτερικό ή το εξωτερικό της χώρας, αλλά και πολλοί από εκείνους που δεν ήθελαν ή δεν μπόρεσαν να φύγουν αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης. Μαγική συνταγή για να αντιστραφεί η θλιβερή εικόνα της ερήμωσης των χωριών μας δεν υπάρχει. Ωστόσο, ελπίδα για την ανάσχεση της φθίνουσας πορείας υπάρχει. Σε αυτή την προσπάθεια η επαρχία μας έχει ανάγκη τη βοήθεια όλων των παιδιών της. Εδώ και αρκετά χρόνια, οι δημοτικοί άρχοντες συνεργάζονται για το θέμα αυτό με τους Συλλόγους και τις Αδελφότητες της επαρχίας μας. Τα αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας σε θέματα πολιτιστικών εκδηλώσεων είναι θετικά, αλλά δεν πρέπει να μείνουμε μόνο σε αυτά.

Η εξειδίκευση των δράσεων για την ανάπτυξη της επαρχίας μας δεν αποτελεί αντικείμενο της ομιλίας μου ούτε εί-

μαι ο πιο ειδικός να μιλήσω για αυτές τις δράσεις. Όμως, θα πω δύο λόγια για τον τρόπο που η συνεργασία των Απόδημων Κονιτσιωτών με το Δήμο και τους μόνιμους κατοίκους της επαρχίας μας μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματική. Κατά τη γνώμη μου, δεν πρέπει να υπάρχει από μεν τους απόδημους υπερψία από δε τους ντόπιους καχυποψία. Εμείς, οι απόδημοι Κονιτσιώτες, μπορούμε να καταθέτουμε καινοτόμες προτάσεις και ιδέες που πρέπει να συζητούνται, αλλά οι δημοτικοί άρχοντες και οι μόνιμοι κάτοικοι αυτού του τόπου είναι εκείνοι που με την εμπειρία τους θα κρίνουν τις προτάσεις μας και θα μας πληροφορούν αν και γιατί στο παρελθόν παρόμοιες προτάσεις απέτυχαν ή δεν έφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Για την κατάρτιση ενός στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης της περιοχής η γνώμη των Κονιτσιωτών της Διασποράς που έχουν τις αναγκαίες κατά περίπτωση γνώσεις είναι εξαιρετικά χρήσιμη, αλλά δεν ισχύει το ίδιο για την επίλυση των καθημερινών προβλημάτων του Δήμου και την ανάληψη μικρών δράσεων που βελτιώνουν την ποιότητα της ζωής των κατοίκων της περιοχής.

Αγαπητοί μου φίλοι, εμείς οι Απόδημοι Κονιτσιώτες, ανεξάρτητα αν πολλοί από εμάς αισθανόμαστε ότι μετανάστες αλλά ξενιτεμένοι που κάποια στιγμή θα επιστρέψουμε μόνιμα στην ιδιαίτερη πατρίδα μας, έχουμε υποχρέωση να αποδείξουμε έμπρακτα την αγάπη προς τη γενέτειρά μας. Ειδικότερα,

- Έχουμε χρέος απέναντι σε αυτούς

που έδωσαν τη ζωή τους να ελευθερώσουν αυτόν τον τόπο. Ο πατέρας μου κι εγώ γεννηθήκαμε ελεύθεροι, αλλά όχι και ο παππούς μου.

- Έχουμε χρέος σε εκείνους που σε δύσκολα χρόνια έδωσαν τη ζωή τους να κρατήσουν ελεύθερο αυτόν τον τόπο.

- Έχουμε χρέος προς τους Μητροπολίτες και τους απλούς ιερείς αυτού του τόπου που διαχρονικά πασχίζουν να κρατήσουν άσβηστη την πίστη μας, να συνδράμουν τους αναξιοπαθούντες και να κρατούν ανοιχτές τις εκκλησίες της επαρχίας μας.

- Έχουμε χρέος προς τους δημοτικούς άρχοντες εκείνους που έδωσαν περιουσίες και ανάλωσαν τη ζωή τους για να βοηθήσουν αυτόν τον τόπο και τους κατοίκους του. Θα αναφέρω τους αείμνηστους Κώστα Ρούση, Σπύρο Γκότσο, Βασίλη Τσιαλιαμάνη, και Γιάννη Λυμπερόπουλο που δεν βρίσκονται πια μαζί μας, αλλά θα ήταν παράλειψη να μην συμπεριλάβω όλους τους Κονιτσιώτες, ζώντες και τεθνεώτες, οι οποίοι από διάφορα πόστα προσπάθησαν, άλλος περισσότερο και άλλος λιγότερο, να αλλάξουν προς το καλύτερο την εικόνα της επαρχίας μας.

- Έχουμε χρέος προς τον ιερό τούτο τόπο, στον οποίο είδαμε για πρώτη φορά το φως του ήλιου. Η δύναμη των βουνών, τα θεϊκά μας ποτάμια και αυτή η στέρφα ηπειρωτική γη ήταν αυτά που διαμόρφωσαν το χαρακτήρα μας και μας έκαναν καλύτερους ανθρώπους.

- Έχουμε χρέος προς τους ξενομερίτες δασκάλους και καθηγητές μας

που μας έμαθαν γράμματα και αγάπησαν τόσο πολύ αυτόν τον τόπο που τον έκαναν δεύτερη πατρίδα τους.

- Έχουμε χρέος προς τους μόνιμους κατοίκους της περιοχή μας που με δυσκολία κρατούν ζωντανή την επαρχία μας. Τους απλούς ανθρώπους στα χωριά μας που κρατούν ανοιχτό ένα καφενείο με δυσβάσταχτο οικονομικό κόστος. Ένα καφενείο σε ένα μικρό χωριό δεν είναι απλά μια αίθουσα ψυχαγωγίας ή ένα μέρος από το οποίο μπορεί κάποιος να προμηθευτεί κάποια είδη πρώτης ανάγκης. Είναι μια μικρή Εκκλησία του Δήμου.

Συμπατριώτισσες και συμπατριώτες μου, μια Δανέζα συγγραφέας έγραψε επί λέξει: «Έχω την αίσθηση ότι όπου κι αν βρίσκομαι στο μέλλον, θα αναρωτιέμαι πάντα αν βρέχει στο Νγκονγκ». Εγώ, επί 40 χρόνια αναρωτιόμουν, και ώπου να πεθάνω πάντα θα αναρωτιέμαι, αν βρέχει στη Κόνιτσα. Και αυτό βέβαια όχι μόνο στα στενά πλαίσια του επαγγελματός μου. Για μένα αυτή η μικρή πόλη, αυτός ο ουρανός της είναι ένας καθρέφτης, ο μοναδικός καθρέφτης, όπου μπορώ να δω τον εαυτό μου πολύ καθαρά, έτσι όπως πραγματικά είναι.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Απόσπασμα από την ομιλία του Δημήτρη Ζιακόπουλου στις 19-8-2018 στο Δημαρχείο της Κόνιτσας στα πλαίσια των εκδηλώσεων «Νόστιμον Ήμαρ» του Δήμου προς τιμή των απόδημων Κονιτσιωτών.

Για το γεφύρι της Πλάκας

Γράφει ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Δεν ξέρω αν πρέπει να γράψω εγώ για το γεφύρι της Πλάκας.

Έχουν γραφτεί τόσα πολλά από πολλούς. Γιατί όμως;

Γιατί, ούτε Τζουερκιώτης είμαι, ούτε μηχανικός. Όμως πολλές φορές, έχω πάει και το είδα και το θαύμαζα πολύ, μαζί με άλλους. Ήταν ένα μνημείο, το περίφημο γεφύρι της Πλάκας, το μεγαλύτερο μονότοξο γεφύρι των Βαλκανίων.

Ήταν ένα θαυμαστό αρχιτεκτονικό μνημείο, που χτίστηκε πριν 150 χρόνια (το 1866) από το φημισμένο πραμαντιώτη, πρωτομάστορα, Κώσσιο Μπέκα, και συνδέθηκε με τη νεότερη ιστορία της χώρας μας, μέχρι την 1η Φεβρουαρίου 2015, όταν μετά από μια φοβερή κακοκαιρία κατέρρευσε.

Όλοι θρηνήσαμε για την καταστροφή του ιστορικού αυτού μνημείου. Πολλές φορές έχω και έχουμε πάει εκδρομή σ' αυτό το μέρος για να το δούμε και να το θαυμάσουμε. Πριν από λίγα χρόνια πήραμε μαζί μας και το γνωστό, αρχιτέκτονα Χρήστο Παπαβρανούση, που με απλά λόγια, μας έδωσε τεχνικές λεπτομέρειες για το χτίσιμό μου, αλλά και ιστορικά στοιχεία. Από την Οθωμανική εποχή ακόμη.

Κατά τη διάρκεια του Βου Παγκοσμίου πολέμου, βομβαρδίστηκε από τους Γερμανούς, και υπέστη περιορισμένες ζημιές, όμως άντεξε.

Το 1944 εκεί υπεγράφη η συμφωνία κοινής δράσης μεταξύ ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ.

Μετά την κατάρρευσή του, δραστηριοποιήθηκαν πολλοί φορείς, Πολυτεχνείο, Υπουργείο Πολιτισμού και Υποδομών, Περιφέρεια, Μηχανικοί κ.ά. πολλές μελέτες και δυσκολίες γραφειοκρατικές και δύσκολη η εξεύρεση των χρημάτων.

Τέλος πληροφορούμαστε, ότι ετελείωσαν οι μελέτες, ότι εξευρέθησαν τα χρήματα (5,5 εκατομμύρια ευρώ) και ότι θα πραγματοποιηθεί η ανέγερσή του παρ' όλο που εμπλέκονται πολλοί φορείς και ότι η υλοποίηση των εργασιών προχωράει και ότι η ολοκλήρωση του γεφυριού τοποθετείται, εκτός απροόπτου, το Φθινόπωρο του 2019 ΜΑΚΑΡΙ!

Αλλά γιατί πάμε τόσο μακριά, Η παροιμία λέει: «πρώτα, τη γωνιά σου και μετά τη γειτονιά σου» ή η άλλη, «ό,τι ακούς στη γειτονιά σου πανταχέτα στη γωνιά σου». Γιατί τα λέω αυτά; Γιατί κι εμείς εδώ έχουμε πολλά ωραία πετρόχτιστα γεφύρια, της Κόνιτσας, της Κλειδωνιάς, του Ζαγοριού κ.ά. Αυτά πρέπει να τα συντηρήσουμε, να τα προσέξουμε, γιατί με το αέανο γύρισμα του χρόνου παθαίνουν διάφορες φθορές.

Απαντούν οι Αρχές: Δεν έχουμε λεφτά. Πάντα θα βρίσκονται λίγα για τη συντήρησή τους, για να μην θρηνούμε την καταστροφή τους και να θέλουμε πολύ περισσότερα για την αναστήλωσή τους. «Το προλαμβάνει παρά το θεραπεύειν». Ας περάσουν δύο λοιπόν καλοκαίρια για να χαρούμε και να θαυμάσουμε ξανά το γεφύρι της Πλάκας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Α. Δωρεά βιβλίων από το «Κοινωφελές Ίδρυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου»

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας στο πλαίσιο των συνεργασιών που αναπτύσσει για μια ακόμη φορά εντάχθηκε στις δράσεις του Κοινωφελούς Ιδρύματος Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου (Κ.Ι.Κ.Π.Ε.) και της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Future Library.

Τον Ιούλιο παρέλαβε ως δωρεά από το «Κοινωφελές Ίδρυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου» μέσω του «Future Library» **513 βιβλία**, τα οποία θα εμπλουτίσουν τη συλλογή της. Πρόκειται για βιβλία ποικίλου περιεχομένου και ενδιαφέροντος, αξιολογών και πρόσφατων εκδόσεων, που ανταποκρίνονται σε διαφορετικά πνευματικά ενδιαφέροντα και ποικίλες κατηγορίες χρηστών.

Το «Κοινωφελές Ίδρυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου» έχει ως στόχο την ετήσια υλοποίηση δράσεων, οι οποίες προωθούν το εκπαιδευτικό και πολιτιστικό έργο φορέων και οργανισμών που συνεισφέρουν στην πνευματική, πολιτιστική και εκπαιδευτική ανύψωση του τόπου μας. Η παρούσα δωρεά προς τη βιβλιοθήκη μας υλοποιήθηκε στο πλαίσιο των δωρεών του 2018 που έχει επιλέξει να κάνει το ΚΙΚΠΕ μέ-

σα από την αξιολόγηση και επιλογή 13 βιβλιοθηκών της χώρας, με γνώμονα το έργο που επιτελούν και τις προσπάθειες που καταβάλλουν για την ενίσχυση και προώθηση της πνευματικής, εκπαιδευτικής και πολιτιστικής ανόρθωσης των πολιτών της περιοχής τους.

Το σύνολο της δωρεάς παρουσιάστηκε σε επίσημη εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 2 Αυγούστου και θα παραμείνει σε έκθεση στους χώρους της βιβλιοθήκης μας ως τις 29 Σεπτεμβρίου 2018.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τόσο το «Κοινωφελές Ίδρυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου» όσο και το «Future Library» για τη στήριξη που προσφέρουν στη βιβλιοθήκη μας μέσω αυτής της δωρεάς σε μια δύσκολη οικονομική συγκυρία για τη χώρα. Η δωρεά αφού επεξεργαστεί βιβλιοθηκονομικά θα ενταχθεί στη συλλογή της βιβλιοθήκης, ώστε να μπορέσει να αξιοποιηθεί από τους χρήστες μέσω του δανεισμού.

Β. 7^η Καλοκαιρινή Εκστρατεία Ανάγνωσης και Δημιουργικότητας

«Αγαπημένα δεδομένα: Παρατηρώ και μετρώ τον κόσμο»

Για έβδομη συνεχή χρονιά η βιβλιοθήκη μας συμμετείχε στην καλοκαιρινή

εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας που οργανώνεται από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και υλοποιείται από το Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών. Η διοργάνωση χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και υλοποιείται χάρη στη συνεργασία εκατοντάδων βιβλιοθηκονόμων, εκπαιδευτικών και εθελοντών σε όλη την Ελλάδα.

Φέτος το καλοκαίρι η βιβλιοθήκη μας μεταμορφώθηκε σε «εργοστάσιο δεδομένων». Οι αριθμοί και τα δεδομένα έγιναν αντικείμενο καταγραφών και μετρήσεων από τα παιδιά-ερευνητές, τα οποία κλήθηκαν να παρατηρήσουν στοιχεία της καθημερινότητάς τους, αλλά και πληροφορίες που είναι κρυμμένες στη φύση, στο χώμα, στο νερό, στον κόσμο των μελισσών, στον κόσμο της πόλης μας, μαθαίνοντας να παρατηρούν τη συμπεριφορά των ανθρώπων. Μέσα στη βιβλιοθήκη, που αποτελεί τον ιδανικό χώρο για έρευνα και παρατήρηση, τα παιδιά μέτρησαν και κατέγραψαν δεδομένα τόσο από τον κόσμο του παρελθόντος, όσο και από τον σύγχρονο. Μέσα από **21 διαφορετικά εργαστήρια** από 15 Ιουνίου έως 30 Ιουλίου, πέρα από τη χαρά της δημιουργίας και της κοινωνικοποίησης, πάνω από **350 παιδιά** ανακάλυψαν τη μαγεία των μικρών πραγμάτων που τους περιβάλλουν και τον τρόπο με τον οποίο οι αριθμοί και τα δεδομένα μετατρέπονται σε αφήγη-

ση, εικόνα και εν τέλει ερμηνεία.

Γ. Έκθεση φωτογραφίας «Φωτο-ματιές στο μουσείο»

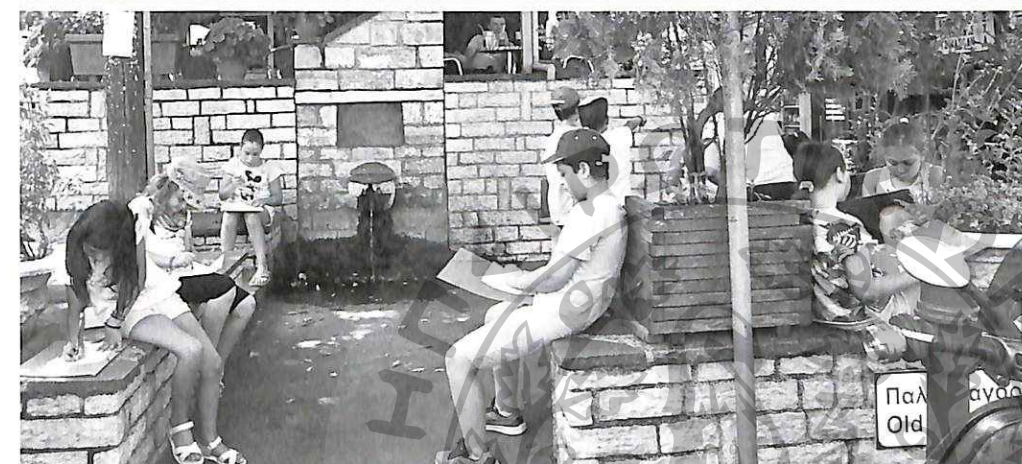
Την Πέμπτη 2^η Αυγούστου πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της ομαδικής έκθεσης φωτογραφίας «Φωτο-ματιές στο Μουσείο». Η έκθεση ταξίδεψε από το Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων, όπου πρωτοπαρουσιάστηκε τον περασμένο Μάιο, στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, όπου θα φιλοξενηθεί έως την 31^η Αυγούστου 2018.

Οι «Φωτοματιές στο Μουσείο» είναι αποτέλεσμα της ομώνυμης δράσης που σχεδίασε η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων στο πλαίσιο σηματοδότησης των δέκα χρόνων της επανέκθεσης των συλλογών του Αρχαιολογικού Μουσείου Ιωαννίνων. Διοργανώθηκε σε συνεργασία με τις ομάδες ερασιτεχνών φωτογράφων της πόλης των Ιωαννίνων, «Φωτογραφική Ομάδα Ιωαννίνων», «Φωτογραφικός Σύλλογος Πανεπιστημίου Ιωαννίνων» (ΦΩ.Σ.Π.Ι.), «Φωτογραφιστές» και «ΦΩΤΟΡΑΣΗ - Λέσχη Δημιουργικής Φωτογραφίας». Σαράντα τέσσερις (44) φωτογράφοι, μέλη των ομάδων, συνενερέθηκαν στο Αρχαιολογικό Μουσείο και αποτύπωσαν με πρωτότυπο τρόπο ποικίλες όψεις του κτιρίου, των εκθεμάτων και των αφηγήσεών του. Μεταξύ αυτών επέλεξαν και αρχαιότητες προερχόμενες από την ορεινή ενδοχώρα της Ηπείρου και από αρχαίες θέσεις της ευρύτερης περιοχής της Κόνιτσας και της λεκάνης απορ-

ροής του ποταμού Αώου, που αναδεικνύουν την ξεχωριστή θέση αυτού του τοπίου στην οικιστική οργάνωση της αρχαίας Ηπείρου.

Οι φρέσκιες οπτικές των φωτογρά-

φων φέρνουν το Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων κοντά στην τοπική κοινωνία της Κόνιτσας, ενισχύοντας το δίκτυο συνεργασιών και συνεργειών σε περιφερειακό επίπεδο.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΦΟΥΡΚΑ

Στις 20/7 πραγματοποιήθηκε κι εφέτος στον Προφ. Ηλία Φούρκας η καθιερωμένη εκδήλωση στη μνήμη της Γυναίκας της Πίνδου, των Αξιωματικών Κων. Δαβάκη, Αλεξ. Διάκου και όλων των Ηρώων του 1940.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν, ο σεβ. Μητροπολίτης κ.κ. Ανδρέας, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ κ. Ι. Καραγιάννης ως εκπρόσωπος της βουλής, ο βουλευτής της Ν. Δημοκρατίας κ. Κων. Τασούλας, ο περιφερειάρχης κ. Αλεξ. Κακριμάνης, ο Δ/τής της VIII ταξιαρχίας Ιωαννίνων, ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Παπασπίρου, εκπρόσωποι ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας, Αντιδήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων και φορέων καθώς και πλήθος κόσμου.

Έγινε τοπογραφική ενημέρωση των παρευρισκομένων από Αξιωματικό του 583 τ.π. και πανηγυρική ομιλία από τον πρ. της κοινωφελούς επιχ. του Δήμου κ. Αθαν. Λάκκα με θέμα "Η Γυναίκα της Πίνδου- πρωταγωνίστρια του Έπους 1940".

Ακολούθησε αναπαράσταση πορείας της μεχόμενης γυναίκας της Πίνδου και του τραυματισμού του Κ. Δαβάκη από αξ/κούς και στρατιώτες του 583 τ.π.

Η εκδήλωση έκλεισε με δεξίωση από τις εργαζόμενες της Κοινωφ. Επιχείρησης, χαιρετισμούς από τον Περιφερειάρχη, τους βουλευτές, που προαναφέραμε, τον Δήμαρχο, τον πρ. της Κοινωφ. Επιχείρησης και παραδοσιακούς χορούς από τον χορευτικό Όμιλο Κόνιτσας.

Εδώ η τρανή η Βούρμπιανη ... Αστική Σχολή 1903-1904

Πασχάλη Δ. Μανώλη

Ενα ψηφί, στο παζλ της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, της πνευματικής συνεισφοράς μας, ανάτασης και ανάδειξης της ιστορίας του τόπου μας, είναι και το σημερινό δημοσίευσμά μας, από το αρχείο μου.

Το σημερινό μας κείμενο, είναι, το βαθμολόγιο της αστικής σχολής Βούρμπιανης του σχολικού έτους 1903-1904. Δεν κάνω καμία παρέμβαση, στο κείμενο, και σας το παρουσιάζω ως έχει.

Η Αστική Σχολή και το Παρθεναγωγείο της Βούρμπιανης ήταν φάρος γνώσης και μάθησης. Φάρος πολιτισμού και πολιτιστικής ανάτασης, πατριωτικής και εθνικής υπόστασης, συνείδησης, σεβασμού, ήθους και ηθικής, αλληλεγγύης και αλληλοσεβασμού. Κατά την διάρκεια των 18 ετών, 1883-1901, βοήθησε 3000 και πλέον ανθρώπους να μάθουν γράμματα, "γερά γράμματα".

Φάρος, μεγάλων και μέγιστων Ελλήνων στις τέχνες και στις επιστήμες, που διέπρεψαν παγκο-

σμίως, "αι Σχολαί Βουρμπιάνης αμελλώνται προς τας αρίστας των Σχολών της ημετέρας επαρχίας, υπερέχουσι κατά πολύ άλλων ευπορωτέρων και υπερτερούσι πασών εν τοις πέριξ".

Αυτά, μεταξύ άλλων έγραφε το 1901 ο Μητροπολίτης Βελλάς και Κονίτσης κ. Κωνσταντίνος, σε επιστολή του προς την Αδελφότητα Βούρμπιανης.

Περισσότερα για τον εκπαιδευτικό "Φάρο" της Βούρμπιανης στα επόμενα τεύχη του δικού μας περιοδικού "Κόνιτσα": ακολουθούν "Κανονισμός του εν Βουρμπιάνη Οικοτροφείου, έτους 1911". Δημοσιεύματα και σχέδια του οικοτροφείου εποχής.

Και τώρα ας αναπολήσουμε με νοσταλγία και ίσως στο βαθμολόγιο είναι και δικοί μας άνθρωποι.

Βαθμολόγιο των μαθητών της αστικής σχολής Βουρμπιάνης είτε των καθημερινών και εκ των θερινών εξετάσεων κατά το σχολ. έτος 1903-1904.

Εν Βουρμπιάνη τη 25η Ιουλίου 1904

1

Τάξη Β'

Α/Α	Όνομα και Επώνυμο	Βαθμ. Διαγρ.	Απουσίες
1	Αναστάσιος Χ. Σουλέρης	(8,50)	10
2	Αλέξανδρος Σ. Τσίγκης	Δεν προσέδινε ιδία προσοχή	10
3	Βασίλειος Α. Κωνσταντίνου	3	3
4	Γεώργιος Α. Κονίτσης	3	3
5	Δημήτριος Ν. Δώδε	3	3
6	Δημήτριος Χ. Δημητριάδης	(8,50)	8
7	Ευαγγέλιος Η. Λορέντζος	(6,75)	14
8	Νικόλαος Σ. Λορέντζος	(9)	16
9	Νικόλαος Χ. Φούντος	Δεν προσέδινε ιδία προσοχή	10
10	Νικόλαος Χ. Ραζάκος	(7,75)	0
11	Σπυρίδων Ν. Τσιρίδης	Δεν προσέδινε ιδία προσοχή	10
12	Σπυρίδων Γ. Δημητριάδης	(8,40)	3
13	Σωτήριος Σ. Ξέρου	(6)	3

Τάξη Ε'

14	Βασίλειος Β. Παπαδημητρίου	(8)	1
15	Βασίλειος Γ. Νέλης	(8,25)	32
16	Βασίλειος Β. Τσιτάνης	(7,40)	33
17	Δημήτριος Γ. Σουλέρης	(7,30)	6
18	Ευαγγέλιος Α. Παπαδημητρίου	(5,75)	13
19	Ιωάννης Παπαδημητρίου	(8)	10
20	Μάρκος Γ. Τσίγκης	(8,50)	14
21	Σωτήριος Χ. Ραζάκος	(7,50)	2

Τάξιν Δ!

22 Άνδρέας Γ. Κινδύνης / 5,95 / μαζή 4

23 Αδώνιδος Ν. Υψηλός / 7,20 / " 3 11

24 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 6,35 / αποβόδα ορόλων ψέλωντων.

25 Σωάννης Μ. Κηρύκος / 5,50 / μαζή 12

26 Νικολάος Α. Τσιγγής / 5,76 / μαζή 12

27 Μιχαήλ Γ. Δομάζης / 7,10 / " 3 6

28 Νικόλαος Α. Παλιμάς / 6,10 / " 3 5

29 Νικόλαος Α. Παλιμάς / 6,10 / " 3 5

30 Χρόνης Α. Τσίγγης / 8,30 / μαζή 8

31 Χρόνης Α. Τσίγγης / 8,20 / οχρ. μαζή 41

32 Χρόνης Α. Τσίγγης / 7 / μαζή 31

33 Χρόνης Α. Τσίγγης / 4 / " 3 3 11

34 Χρόνης Α. Τσίγγης / 8 / αποβόδα.

35 Χρόνης Α. Τσίγγης / 8 / αποβόδα.

36 Χρόνης Α. Τσίγγης / 8,40 / " 3 3 3 7

37 Χρόνης Α. Τσίγγης / 7,36 / ριαν μαζή 15

38 Χρόνης Α. Τσίγγης / 8,83 / " 3 3 3 7

39 Χρόνης Α. Τσίγγης / 3,76 / οχρ. μαζή 31

40 Χρόνης Α. Τσίγγης / 7,80 / μαζή 15

41 Χρόνης Α. Τσίγγης / 8,60 / ριαν μαζή 14

42 Χρόνης Α. Τσίγγης / 6,90 / οχρ. μαζή 4

43 Χρόνης Α. Τσίγγης / 7,55 / μαζή 25

44 Χρόνης Α. Τσίγγης / 4 / " 3 3 3 33

45 Χρόνης Α. Τσίγγης / αποβόδα.

Τάξιν Β!

43 Άνδρέας Γ. Κινδύνης / 8,30 / μαζή 8

44 Άνδρέας Α. Κονίτης / 8,20 / οχρ. μαζή 41

45 Αντώνιος Α. Παπαδόπουλος / 7 / μαζή 31

46 Άγγελος Α. Παπαδόπουλος / 4 / " 3 3 3 11

47 Άνδρέας Α. Τσίγγης / αποβόδα.

48 Άνδρέας Α. Τσίγγης / 8 / αποβόδα.

49 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 8 / αποβόδα.

50 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 8,40 / " 3 3 3 7

51 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 7,36 / ριαν μαζή 15

52 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 8,83 / " 3 3 3 7

53 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 3,76 / οχρ. μαζή 31

54 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 7,80 / μαζή 15

55 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 8,60 / ριαν μαζή 14

56 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 6,90 / οχρ. μαζή 4

57 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 7,55 / μαζή 25

58 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / 4 / " 3 3 3 33

59 Βασίλειος Γ. Βοδώνης / αποβόδα.

Τάξιν Α.

Αριθμ.	Όνομα καὶ ἐπώνυμον.	Όροι. βαθμύ.	Διαγωγή	Βαθμύ. α.
59	Αθανάσιος Η. Κονίτης	(8,80)	παραμαρτί	7
60	Ανδρέας Α. Κονίτης	(8,90)	αρίστη	9
61	Αλέξης Η. Κονίτης	(4)	παραμαρτί	12
62	Βασίλειος Δ. Κονίτης	(7,20)	3 3 3	8
63	Βασίλειος Χ. Κονίτης	(6,20)	μαρτί	18
64	Βασίλειος Χ. Κονίτης	(8,80)	παραμαρτί	7
65	Γεώργιος Δ. Κονίτης	Ανωτέρω		
66	Γεώργιος Α. Κονίτης	(6,50)	αρίστη	26
67	Μάριος Α. Κονίτης	(8,30)	3 3 3	7
68	Μυράδης Μ. Κονίτης	(8)	παραμαρτί	20
69	Μάριος Τέρεος	Ανωτέρω		
70	Μηχαήλ Ν. Κονίτης	(8,16)	αρίστη	13
71	Σπυρίδων Η. Κονίτης	(6,53)	μαρτί	29
72	Φίλιππος Η. Κονίτης	(8,33)	αρίστη	5

Εν Βουρμωτάνη 25^η Ιουλίου 1904 ο Αιωνόδοτος,
Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Η Τζαμάρα του βλάχου
(Κατά Σωτήρη Τάνε από την Άρζα)

(απ' το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ Χαρ. Ρεμπέλη»)

Μια ώρα πάν' απ' τὸ Λισκάτς εἶναι ἓνα βουνὸ πού τὸ λέν' Βαρτζιομπάν, 1640 μέτρα ψηλὸ, χαμπλότερο κι' ἀπὸ τὸ Γκόλιο κι' ἀπὸ τὴ Μπάντρα, μόν' ἔχ' ἡμερὸ καὶ γλυκὸ χορτάρ' καὶ βγάξ' τὸ καλύτερο μαζοῦλ', ὅπως λέν' οἱ βλάχ', καὶ τὸ βεβαιών' κι' ὁ Βασιλάκ'ς ἀπ' τὸ Λισκάτς, π' ὅλη του τὴ ζωὴ δὲν ταξίδεψε καὶ ξέρ' πολλοὺς μουραμπάδες τοῦ τόπου.

Πίσ' ἀπὸ τὸ "Βαρτζιομπάν" καρσί κι' ἀνάμεσα Κολώνια-Λεσκοβίκο εἶν' ἓνα χωριὸ πού τὸ λέν' "Πόδα" πῶχ' καὶ Τούρκ'ς καὶ Χριστινοὺς. Μιὰ βολά, ἐδῶ κι' ἑκατὸν εἴκοσι χρόνια, στὸν καιρὸ τοῦ Σιλιχτάρ Πόδα, ἐκεῖ στὸ Βαρτζιομπάν, ὅπως μοῦ λεγε ὁ Σωτήρ' Τάνες ἀπὸ τὴν Άρζα πού εἶναι ἔν'τα πέντε χρόνια κι' ἔζησε χρόνια καὶ χρόνια μὲ τὴ βλαχουινά, ἦταν ἓνα βλαχόπλο εἴκοσ' - εἴκοσι δυὸ χρονῶν, πῶ-βοσκ' ἓνα κοπάδι στεῖρα πρόβατα καὶ λαλοῦσε μιὰ φλοέρα, πού νά'χες τέσσαρ' αὐτιά νά τ'ν ἀκοῦς. Ἐπαιρνε κάτι μοιργιολόγια ἀρβανίτ'κα παραπονετ'κά... πόκλαιγες, κάτ' χαβάδες πού σ' ἔκοβαν. Αὐτὸ τὸ βλαχόπλο εἶχε καν' πιστικὸς μὲ τὰ γαλάρια σ' ἓναν μπέη στὴ Πόδα, μόν' τὸ σεβνταλίσκε ἡ μπε-γιοπούλα, τὸ μεγαλύτερο τσουπί τοῦ

μπέη ἀληθ'νὴ ζωτικιά, καὶ τ' ἀγάπ'σε ἀπὸ τὴν ὁμορφιά ποῦχε κι' ἀπὸ τὸ λάλ'μα πῶκανε τ'ς τζαμάρας, κι' ὁ μπέ-ης ὁ πατέρας τ'ς τὸ κατάλαβε καὶ τῷδιωξε τὸ βλαχόπλο κι' ἔτσ' κι' αὐτὸ πῆγε καὶ ρογιάσκε σ' ἓναν Σιαλεσῶτ' τσιέλεγκα, ποῦχε πολλὰ πρόβατα καὶ κάθε χρόνο ξεκαλοκαίριαζε στὸ Βαρτζιομπάν.

Κάθε βράδ' τὸ βλαχόπλο, ὄντας γρέκιαζε τὸ κοπάδ' ἔπαιρνε τὴ τζαμάρα του κι' ἀρχινοῦσε κάτ' νομπέτια πού δὲν τᾶσωνε. Πολλες βολές μὲ τὸ φεγ-γάρ' καὶ στὸ σκάρ'σμα ξημέρωνε μὲ τὴ φλοέρα στὸ στόμα ἀπὸ τὸ μεράκι του. Καὶ σήμερ'ς ἀκόμα τὸ μυθεύουν τὸ λάλ'μα αὐτουνοῦ τοῦ βλαχόπλου στὰ γύρω χωριά. Ἡ Τουρκοπούλ' ἀπὸ τὴν Πόδα ἄκουγε κάθε βράδ' τὴ φλοέρα καὶ δὲ τὴ γκολλοῦσε ὁ ὕπνος! Ὁ νοῦς τ'ς στὸ βλαχόπλο... Ὅλ' τὴ νύχτα στὸ παραθύρ' ἀφηκράζονταν τὸν ἡχὸ τ'ς φλοέρας, ὅπως τὸν ἤφερν' ὁ ἀγέρας ἀπὸ τὸ Σιαλεσῶτ'κο, κι' ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς τόσο μαράζωνε ἡ καημένη ἀπὸ τὸ σεβντᾶ κι' ἀπὸ τὸ χάλι τῆς καὶ σῶνονταν-σῶνονταν σὰν τὸ κερί που λειών'!

Ὁ μπέης ὁ πατέρας τῆς ποῦχε κατα-

λάβ' τὸν καημὸ τ'ς θυγατέρας του
στέλν' μιὰ νύχτα δυὸ παλληκάρια του
κι' ἐκεῖ πού λαλοῦσε τὸ βλαχόπλο τὴ
φλοέρα, δίπλα στὸ γρέκι καταρραχῆς
στὸ β'νὸ, οὐδ' ἐκεῖ τὸ σκότωσαν.

Γουριάχκε γι' αὐτὸ τὸ βλαχόπλο ὅλ'
ἢ βλαχουνιὰ κι' ὅλα τὰ χωριά καὶ
τῶθαψαν ἐκεῖ στὴ ράχ', τῶφειακαν ἓνα
μνημα μὲ πέτρες, πὺν φαίνονται ὡς τὰ
σήμερα, τῶστησαν στὴν κορφή στὸ
μνημα καὶ τὴ τζαμάρα γιὰ μάρ'τρα καὶ
ἀπὸ τότες τὸ β'νὸ τῶβγαλαν Βάρ
Τζιομπάν πὺν θὰ πῇ μνημα τοῦ βλάχου.

Ὁ Βασίλ' Βλάχος ἀπὸ τὴ Βούρμ-
πιανη, πὺνχε κὰν' κ' αὐτὸς στὰ νιάτα
του μὲ τὰ πρόβατα τοῦ Γιαννούζ' τοῦ

τσιέλεγκα ἀπὸ τὸ Τσιάμκο καὶ ξέρ' κι'
ἓνα τραγοῦδ' ἄρβανίτ'κο γι' αὐτὸ τὸ
βλαχόπλο πὺν σκότωσαν στὸ Βαρ-
τζιομπάν, καὶ μοῦ λεγε ὅτι καὶ τὸ βλα-
χόπουλο πάλαιψε καὶ πρόφτακε καὶ
σκότωσε κι' αὐτὸ ἐν ἅπ' τὰ παλληκά-
ρια τοῦ μπέη. Ὁ Σκούρτ'ς πάλε μάτα
Ὁ Χριστόδολος μοῦ λεγε ὅτ' αὐτὴ ἢ
Τουρκοπούλα πὺνχ' ἀγαπήσ' τὸ βλα-
χόπλο, ἦταν ἀπὸ τὸ Λέσνο, πὺν εἶναι
καμμιὰ ὥρα ὀπκάτ' ἀπὸ τὸ Βαρτζιομ-
πάν κι' ὄχι ἀπὸ τὴν Πόδα. Δὲ μᾶς μέλ'
ἀπ' ὅπουθε κι' ἂν ἦταν φτάν' πομαθά-
μαν γιὰτὶ αὐτὸ τὸ β'νὸ τοῦ Λεσκατισιοῦ
τὸ εἶπαν Βαρτζιομπάν.

Χαράλ. Ν. Ρεμωέλ#

Κονίτσιώτικα

Δημοτ. τραγοῦδια τραπεζιοῦ, χοροῦ, νυφιάτικα καὶ γάμου, λιανοτράγκευδα,
νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου καὶ του Κάτω Κόσμου,
παραμύδια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες καὶ παροιμιώδεις
φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες,
γλωσσικό ἰδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμὴ 20 ευρώ.

Χειμωνιάτικο Δωμάτιο

Του Ηλία Ανδρέου

Μέρος 4ο

Αγαπητὸ πεπρωμένο μου παρ' ὅτι
ἔχουμε τόσες ὥρες συζήτησης καὶ
δεν ἔχουμε αντιληφθεῖ πὺς ἡ νύχτα ἔχει
κυλήσει στα βαθειὰ μεσάνυχτα, εντούτοις
σε βλέπω αρκετὰ ευδιάθετο καὶ με πολλὲς
δυνάμεις. Πιστεύω πὺς αὐτὸ οφείλεται
στο γεγονός ὅτι τὸ βιβλίο γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ
κάνουμε λόγο αφοροῦν ἐσένα τὸν ἴδιο
πὺς ἐξουσιάζεις τὴν ὑπαρξή μου ἀλλὰ τὸ
πεπρωμένο τοῦ κάθε ἀνθρώπου σε τούτη
ἐδὼ τὴ ζωὴ. Θὰ ἔχεις τὸ λόγο αφοῦ κάνω
μια μικρὴ εἰσαγωγή στον «Εκκλησιαστή»
«Κοχέλεθ» στὴν Εβραϊκή.

Ὁ Εκκλησιαστής εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ βι-
βλία τῆς Εβραϊκῆς βίβλου καὶ τῆς χριστι-
ανικῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὡς συγγραφέ-
ας φέρεται ὁ γιος τοῦ βασιλέα Δαβίδ ὁ
Σολομών ἀν καὶ οἱ ἀπόψεις διίστανται. Τὸ
βιβλίο αὐτὸ ἐγίνε δεκτὸ στὴν εβραϊκὴ βί-
βλο μετὰ ἀπὸ πολλὲς ἀντιδράσεις στὴν
ἀποκαλούμενη σύνοδο τῆς Λάμνειας καὶ
τούτο διότι κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Εκκλησια-
στή ἡ ζωὴ εἶναι ἐδὼ σε τούτο τὸν κόσμῳ,
ὁ δε θάνατος εἶναι ὀριστικός καὶ τελεσί-
δικος. Ὁ Εκκλησιαστής ἐμφανίζεται λα-
θραῖα στὴν νεκρώσιμη ἀκολουθία «Πάντα
ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, μία ροπή καὶ
ταῦτα πάντα θάνατος διαδέχεται».

Καὶ τώρα πεπρωμένο σου δίνω τὸ λό-
γο· ἰσχύει ἡ ρῆσις τοῦ Εκκλησιαστή:

«Ματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα μα-
ταιότης». Εἶναι γεγονός πὺς ἐσεῖς οἱ ἄν-
θρωποι ζῆτε με τὴν ψευδαῖσθησι πὺς τὰ

πράγματα καὶ οἱ καταστάσεις πὺς σας κυ-
ριαρχοῦν μεταβάλλονται ἀλλὰ στὴν ου-
σία τίποτε τὸ καινούργιο δεν συμβαίνει.
Ὅλα μένουν ἴδια ὅλα εἶναι στάσιμα. Ἡ
ζωὴ σας εἶναι ταυτισμένη με τὸ κέρδος
καὶ τὴν κατάκτηση. Ὅποια χαρὰ προέρ-
χεται ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ εἶναι προσωρινὴ
καὶ ἐφήμερη. Γιὰ κάθε κατάκτηση προ-
ηγείται κόπος, ἰδρώτας, πόνος, ἄγχος.

Ἡ θλίψη πὺς ἐπάψε χάρη σε ἓνα καρ-
μόσυνο γεγονός θὰ ἐπανέλθει. Δυστυχῶς
εἶναι ἡ μονιμότητα τῆς τάξης τοῦ κόσμου,
σε συνάρτηση με τὴν πικρὴ προσωπικό-
τητα τῶν γλυκῶν πραγμάτων. Πεπρωμένο
διαβάζω ἓνα στίχο: Καθετὶ πὺς ἀγαπᾶς θὰ
πεθάνει / καθετὶ πὺς κέρδισες θὰ τὸ χά-
σεις / κάθε σου νίκη θὰ τὴ διαδεχθεῖ ἡ ἥτ-
τα / κάθε χαρὰ θὰ τὴν ἀκολουθήσει μια
στεναχώρια. Στὸ προτότυπο κείμενο κυ-
ριαρχεῖ ἡ λέξη Χέμπελ πὺς ἐρμηνεύεται
ὡς αἰμός - Ἄχαν - πνοή. Ἐπισημαίνω πὺς
ὁ Θεὸς στὸν Εκκλησιαστή πρωτοεμφανί-
ζεται σ' ἓνα ἀποκαλυπτικὸ στίχο.

Ἀνυσυχίς ὁ Θεὸς / ἐδῶσε τοὺς ἀν-
θρώπους / νὰ χάνονται οἱ ἄνθρωποι / σὺς
ἀνυσυχίς τοὺς. Ἀκού Ηλία, ἡ ματαιότητα
ἔχει ἀπείρες ἐκφάνσεις πολλὲς ὀψεις. Μία
ἀπὸ αὐτὲς εἶναι ἡ ἀπογοήτευσι πὺς ἀκο-
λουθεῖ ὅταν αὐτὸ γιὰ τὸ ὁποῖο πάλεψες τὸ
ἐπιτυχάνεις ἀλλὰ χάνει τὴν ἀξία στα μάτια
σου μόλις τὸ ἀποκτήσεις. Αὐτὴ ἡ ματαιότη-
τα οφείλεται στὴ πλάνη σχετικὰ με τὴν ἀξία
τῶν πραγμάτων. Καὶ δεν εἶναι μονάχα ὅτι
ὁ ἄνθρωπος ἐπιδιώκει πράγματα πὺς δεν
ἔχουν ἀξία. Τὸ χειρότερο εἶναι ὅτι δεν μπο-

ρεί να πάψει να το κάνει αυτό. Δεν μπορεί να κάνει την επιθυμία του να σωπάσει, παρότι έχει πια αντιληφθεί ότι δεν υπάρχει τίποτα να κερδίσει. Πεπρωμένο σε επαλήθευση των λόγων σου διαβάζω τον σίχο: και κάθε μέρα του πόνος / και κάθε αγώνας καημός / και το βράδυ / η ψυχή του ακόμα αγρυπνά / για το τίποτα.

Με όσα μέχρι τώρα έχουμε μιλήσει και σύμφωνα με τον πνεύμα του Εκκλησιαστή περί ματαιότητας των πάντων εμείς οι άνθρωποι θα έπρεπε να ζούμε σε μια κατάσταση εφγσχασμού και Βουδιστικής Νιρβάνα Ηλία δεν είναι ακριβώς έτσι.

Σίγουρα ο θάνατος είναι το οριστικό "μετά" της συνολικής ανθρώπινης προσπάθειας προφανώς ο Εκκλησιαστής έχει ξεγράψει κάθε ευτυχία του μετά της κάθε ανθρώπινης πράξης αλλά δεν διαγράφει το τώρα.

Έτσι σ' αυτή τη ζωή το κέρδος του ανθρώπου είναι η χαρά του κόπου.

Πράγματι πεπρωμένο για τον Εκκλησιαστή η χαρά δεν είναι αυτοσκοπός γι' αυτό αναφέρει: καλύτερα στο σπίτι που πενθούν παρά στο σπίτι που μεθούν / καλύτερα να πικραθείς / παρά να γελάσεις.

Αν θέλαμε Πεπρωμένο να εξετάσουμε το πόσο επίκαιρος είναι ο Εκκλησιαστής στο κοντινό χθές και στο σήμερα τι θα λέγαμε. Για τους προγόνους σου τους Παλαιοσελλίτες η ματαιότητα των εγκοσμίων δεν τους άγγιζε.

Με χαρά και τραγούδι δουλεύανε για τον άρτο το επιούσιο.

Δεν αγωνιούσαν για την κτήση αγαθών γι' αυτό τραγουδούσαν στον τρύγο

και τα Χριστούγεννα χόρευαν στα χιονισμένα αλώνια. Σήμερα όμως ο Εκκλησιαστής είναι επίκαιρος όσο ποτέ άλλοτε. Αυτό το λέει καθαρά ο Ρότζερ Σκρούτον στο βιβλίο που τώρα μελετάς με τίτλο «Τρελοί-Τσαρλατάνοι-Ταραχοποιοί-Διανοούμενοι της Νέας Αριστεράς».

«Σε κάθε περιοχή ανθρώπινου ενδιαφέροντος η διαφορά μεταξύ πράγματος με αξία και πράγματος με τιμή φαίνεται ξεκάθαρα. Πράγματα με αξία μας ανταμείβουν γιατί εκπληρώνουν αυτό που είμαστε και όχι αυτό που θέλουμε.

Η Παλαιά Διαθήκη προειδοποιεί την ειδωλολατρία που είναι η συνήθεια να αποδίδουμε ψυχή σε αντικείμενα. Οι αριστοτελικοί μας λένει ότι η ευτυχία βρίσκεται στην αρετή χάρις στην οποία η λογική θριαμβεύει πάνω στις επιθυμίες μας.

Η προσωπική μας ευτυχία εξαρτάται εκτός των άλλων από το κατά πόσον θέλουμε τα σωστά πράγματα και όχι τα πράγματα που αποσπούν την προσοχή μας και μας υποκινούν προς τη λαγνεία.

Το ξεπέρασμα του πειρασμού είναι πνευματικό καθήκον. Και ο Ρότζερ Σκρούτον συμπεραίνει τα κάτωθι:

«Κανένα πολιτικό σύστημα, καμιά οικονομική τάξη, καμιά εκ των άνω δικτατορία δεν θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να αντικαταστήσουν την ΗΘΙΚΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ που ο καθένας μας πρέπει να τηρεί αν θέλουμε να ζούμε σε ένα κόσμο αφθονίας μεν, χωρίς όμως να ξεπουλάμε αυτά που είναι πιο πολύτιμα για μας - αγάπη, ηθική, ομορφιά, τον ίδιο τον Θεό».

ΕΦΙΑΛΤΕΣ ΚΑΙ ΔΩΣΙΛΟΓΟΙ

Αναδημοσίευση από το βιβλίο του Σωτήρη Τουφίδη
«ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ»

Από τα παμπάλαια χρόνια ο κάθε λαός στην ιστορική του διαδρομή ανέδειξε ήρωες που δόξασαν την πατρίδα τους και τιμήθηκαν από τους συμπατριώτες τους, αλλά όπως στα σπαρτά φυτρώνουν κάποια ζιζάνια, έτσι και σε κάθε χώρα ξεφυτρώνουν κατά καιρούς κάποια βλαβερά ανθρώπινα παράσιτα που με τις προδοτικές τους ενέργειες ζημιώνουν ανεπανόρθωτα την πατρίδα τους. Αυτοί στιγματίζονται, αποδοκιμάζονται και επισπράττουν τη χλεύη και την κατάρα των ομοφύλων τους.

Τέτοιοι προδότες υπήρξαν και στην πατρίδα μας από την αρχαιότητα και ονομάστηκαν «Εφιάλτες» από τον προδότη Εφιάλτη που οδήγησε τους Πέρσες του Ξέρξη το 480 π.Χ. στις Θερμοπύλες μέσω των ατραπών να χτυπήσουν πίσωπλάτα τους Σπαρτιάτες του Λεωνίδα.

Στη νεότερη ιστορία (παλογερμανική Κατοχή 1941-44), αυτοί οι απάτριδες ονομάστηκαν «δωσίλογοι»¹ και ήταν οι κατοχικοί δοτοί Πρωθυπουργοί που συνεργαζόμενοι με τον εχθρό συγκρότησαν τα «Τάγματα Ασφαλείας»² τα οποία έθε-

σαν στην υπηρεσία των Γερμανών.

Οι Γερμανοί ανέλαβαν τη μισθοδοσία και τον εξοπλισμό τους για να πολεμήσουν την Εθν. Αντίσταση, αποδεσμεύοντας δυνάμεις τους για το Ανατολικό μέτωπο (Ρωσία), αφού δεν μπόρεσαν να επιστρατεύσουν Έλληνες γι' αυτόν το σκοπό. Οι Γερμανοί δέχτηκαν με ευχαρίστηση την πρόταση του κατοχικού Πρωθυπουργού Ι. Ράλλη να αξιοποιήσουν γερμανόδουλους αξιωματικούς της Μεταξικής δικτατορίας για την επάνδρωση των ταγμάτων και σ' αυτό έβαλαν «το χεράκι τους» και οι Άγγλοι, όπως αποκαλύφτηκε αργότερα. Οι μεγάλοι μας «φίλοι» κατέστρωναν σχέδια από τότε για την ανθελληνική τους δράση μετά τη σίγουρη ήττα του Άξονα.

Αυτοί που κατατάσσονταν στα περιβόητα τάγματα προέρχονταν από τα κατκάθια της ελληνικής κοινωνίας που λόγω της εξαθλίωσης από την πείνα και της έλλειψης εθνικής συνείδησης ακολουθούσαν τους Γερμανούς λεηλατώντας, σκοτώνοντας και πράττοντας παντοειδή εγκλήματα σε βάρος του λαού. Μάλιστα

1. Δωσίλογος ή δωσίλογος (ο) = πρόσωπο που υποχρεούται να λογοδοτήσει για τις πράξεις που έχει διαπράξει (λεξ. Γ. Μπαμπινιώτη).

2. Τάγματα Ασφαλείας = Προδοτικά τάγματα από «Έλληνες» που πολέμησαν την Εθν. Αντίσταση.

σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνούσαν και τα αφεντικά τους επιδεικνύοντας υπερβάλλοντα ζήλο. Άλλοι φορούσαν γερμανικές στολές και άλλοι τη δοξασμένη στολή του ηρωικού τσολιά των Βαλκανικών πολέμων, γι' αυτό ο λαός τους αποκαλούσε «Γερμανοτσολιάδες» και «ταγματσήδες», αλλά και Ράλληδες.

Ανάμεσα σ' αυτά, ας αναφέρουμε και ένα άλλο είδος τέτοιων «λουλουδιών» που είχε το μπουκέτο των κατοχικών συνεργατών του εκθροιστή. Ήταν οι κουκουλοφόροι οι οποίοι συνόδευαν τους Γερμανούς στα μπλόκα που έκαναν στις συνοικίες των πόλεων και της υπαίθρου. Αυτοί έδειχναν με το δάκτυλο τους αγωνιστές της Αντίστασης ανάμεσα στους συγκεντρωμένους και οι Γερμανοί τους άρπαζαν και τους εκτελούσαν επί τόπου ή τους έκλειναν στα μπουντρούμια όπου τραβούσαν τα μαρτύρια του Χριστού.

Ο Χίτλερ, πριν στείλει τις σιδερόφρακτες στρατιές του για την κατάκτηση της Ευρώπης, συμβούλεψε τους στρατηγούς του: «Σε κάθε χώρα που θα καταλαμβάνεται, θα βρίσκετε αρκετά καθάρματα που θα συνεργάζονται μαζί σας».

Και πραγματικά έτσι έγινε: σε κάθε χώρα βρίσκονταν κάποιοι να προδώσουν τα όσια και ιερά της πατρίδας τους...

Για να καταλάβουν οι νεότεροι την ταύτιση των δωσιλόγων με τους κατακτη-

τές (τα αφεντικά τους), ιδού ένα τηλεγράφημα αναφοράς του Γερμανοντυμένου συν/ρχη των Ταγματασφαλιστών Εύβοιας Χρ. Γερακίνη³. προς τη γερμανική Δ/ση, μετά από μια μάχη με τις αντιστασιακές δυνάμεις του Ε.Λ.Α.Σ. «Εκ των ημετέρων απώλεια εις Γερμανός-τραυματίας».

Από την Τρίπολη ο Δ/τής των Ταγματασφαλιστών Πελοποννήσου Διον. Παπαδόγκωνας τον Ιούλιο του 1944, μετά την αποτυχημένη απόπειρα δολοφονίας του Χίτλερ, έστειλε το ακόλουθο τηλεγράφημα «Οι πέντε χιλιάδες αξιωματικοί και άνδρες των Ελληνικών εθελοντικών τμημάτων της Πελοποννήσου με το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Πελοποννήσου όπισθεν αυτών, εκφράζουν την βαθυτάτην αγανάκτησίν των δια την εναντίον σας απόπειραν, σχεδιασθείσαν και επιχειρηθείσαν υπό υποκειμένων, τα οποία δεν ήθελον να αναγνωρίσουν την αναγκαιότητα του αγώνος κατά του Κομμουνισμού και των πλουτοκρατών συνεργατών του.

Εκφράζουν την χαράν των δια την θαυμαστήν διάσωσίν σας και κλίνουν με ευγνωμοσύνην το γόνυ ενώπιον του Παντοδυνάμου Θεού, όστις ήπλωσε προστατευτικήν χείραν επάνω από τη ζωήν σας δια να σας διαφυλάξει εις το γερμανικόν έθνος και εις την εν τω αγώνι κατά της κομμουνιστικής πανώλους νηωμένην

3. Αργότερα, το Σεπτέμβριο του 1948, ο Γερακίνης με το βαθμό του Στρατηγού, βρέθηκε δ/της της XV Μεραρχίας του Κυβερνητικού Στρατού στο Βίτσι πολεμώντας τους Αντάρτες του Δημ. Στρατού.

Ευρώπην.

Δια τους Έλληνες εθελοντές της Πελοποννήσου η ένδειξη αυτή είναι μια παρόρμησης, όπως συνεχίσουν δι' όλων των δυνάμεων μέχρις εσχάτων τον αγώνα κατά των ξένων προς την χώραν μπολσεβικικών ορδών εν Ελλάδι. Από της Ιεράς γης της αρχαίας Σπάρτης, εκ της οποίας προήλθεν η δραξ των ηρώων του Λεωνίδου, η οποία έσωσε τον ευρωπαϊκόν πολιτισμόν υψούται η προσευχή μας: «Κύριε διαφύλασσε το Φύρερ».

Λίγες μέρες μετά, δημοσιεύτηκαν σε αθηναϊκές εφημερίδες οι ευχαριστίες του Χίτλερ και του αρχηγού των Ες-Ες Χίμπερ.

Από τη Β. Ελλάδα ο κατοχικός Νομάρχης Θεσσαλονίκης Θέμελης ανήγειλλε: «Πας πολεμών τους Γερμανούς ... δεν είναι Έλληνα».

Αυτοί ήταν εν συντομία οι δωσιλόγοι και ταγματασφαλίτες που μετά την απελευθέρωση ενώ σε όλες τις χώρες της Ευρώπης δικάστηκαν και εκτελέστηκαν κατά χιλιάδες, στην πατρίδα μας όχι μόνο δεν τιμωρήθηκαν (δεν έχουν λογοδοτήσει όπως επιτάσσει και η λέξη) αλλά μεταλλάχτηκαν σε εθνικόφρονες - πατριώτες και αμείφθηκαν με γαλόνια και άλλα αξιώματα, μισθούς και συντάξεις και όσοι απ' αυτούς ζουν ακόμα ή κάποιοι απόγονοί τους, διαβάζουν αυτά που γράφουμε, θα γελούν ειρωνικά και χαιρέκακα με το κατόντημα αυτής της «έρμης» πατρίδας, που λέει και ο αθάνατος Μακρυγιάννης.

Εκτός από τους παραπάνω, υπήρξαν

και «οικονομικοί δωσιλόγοι». Αυτοί ήταν: επιχειρηματίες Τύπου, βιομήχανοι προμηθευτές των Δυνάμεων κατοχής, εργολάβοι τεχνικών έργων (κατασκευή γεφυρών, οχυρώσεων κ.ά.), μηχανικοί, μεγαλομαυραγορίτες, που συνεργαζόμενοι με τις Αρχές χιλιαπλάσιαζαν τις τιμές των προϊόντων σε βάρος του λαού που πέθαινε από την πείνα.

Όλοι αυτοί απόκτησαν αμύθητες περιουσίες, αφήνοντας και κληρονόμους που νέμονται τα πλούτη τους και επηρεάζουν ακόμα και την πολιτική κατάσταση του τόπου μας.

Δυστυχώς μετακατοχικά επανελήφθηκε το δράμα του 1821. Τότε πριν ακόμη εδραιωθεί η Επανάσταση και το Ελληνικό Κράτος, Μαραυροκορδάτος, Κωλέτης, Κοτσαμπάσπδες και μεγαλοκαρaboκύρηδες με τους Αγγλογάλλους «προστάτες» μας, δολοφόνησαν τους καπεταναίους Ανδρούτσο, Καραϊσκάκη και τον πανάξιο εθνικό κυβερνήτη Καποδίστρια, κυνήγησαν χιλιάδες αγωνιστές και τους κατόντησαν διακονιαιρούς...

Τώρα αξιωματικοί και στρατιώτες, ήρωες του μεγάλου Έπους του 1940-44, ανταμείφθηκαν με εκτελέσεις, εξορίες και κάθε είδους κατατρεγμούς, επειδή έλαβαν μέρος στην Εθν. Αντίσταση στις οργανώσεις του Ε.Α.Μ.-Ε.Λ.Α.Σ. κ.ά.

(Κάθε σχόλιο περιπεύει)...

Είναι άξιον απορίας πώς υπάρχουν και στις μέρες μας Έλληνες που δικαιολογούν τις πράξεις των συνεργατών του εκθροιστή και προβάλλουν με καμάρι τα να-

ζιστικά σύμβολα (αγγυλωτούς σταυρούς, φωτογραφίες του Χίτλερ κ.ά.).

Κλείνοντας τη μικρή αυτή αναφορά σ' αυτο το μεγάλο θέμα της Κατοχής, παραθέτουμε τον όρκο του ταγματσαφλίτη για να μάθουν και οι νεότεροι τι ιδανικά είχαν αυτά τα ανθρωποειδή που ταλάνισαν το λαό μας στην τετράχρονη σκλαβιά, αλλά και μετέπειτα στον εμφύλιο πόλεμο.

Ο όρκος του ταγματσαφλίτη

«Ορκίζομαι εις τον θεόν τον άγιον τούτον όρκον, ότι θα υπακούω απολύτως εις τας διαταγάς του Ανωτάτου Αρχηγού του Γερμανικού Στρατού, Αδόλφου Χίτλερ. Θα εκτελώ πιστώς απάσας τας ανατεθεισόμενας μοι υπηρεσίας και θα υπακούω άνευ όρων εις τας διαταγάς των ανωτέρων μου. Γνωρίζω καλώς ότι δια πάσαν αντίρρησην εναντίον των υποχρέωσέων μου, τας οποίας δια του παρόντος αναλαμβάνω, θέλω τιμωρηθεί παρά των γερμανικών στρατιωτικών νόμων». Ιδού και ο όρκος των Αντιστασιακών. Ο κάθε αναγνώστης ας συγκρίνει ποιός ήταν «ο εθνικόφρονας πατριώτης» στην Κατοχή.

Ο Όρκος των Ανταρτών του Ε.Δ.Ε.Σ.

«Ορκίζομαι εις το όνομα του Θεού, την τιμήν και την συνείδησίν μου ότι θα εργαστώ με όλες μου τας δυνάμεις και δια παντός τρόπου και μέσου προς επίτευξιν του σκοπού του Εθνικού Δημοκρατικού Ελληνικού Συνδέσμου, ότι θα

εκτελώ ασυζητητί πάσαν διαταγήν της Κεντρικής Διοικούσης Επιτροπής και ότι θα φυλάξω με ιερότητα το μυστικόν του Συνδέσμου μέχρις ότου επιτευχθή πλήρως ο σκοπός μας».

Ο Όρκος των Ανταρτών του Ε.Λ.Α.Σ.

«Εγώ, παιδί του Ελληνικού Λαού, ορκίζομαι να αγωνιστώ πιστά από τις τάξεις του ΕΛΑΣ, χύνοντας και την τελευταία ρανίδα του αίματός μου, σαν γνήσιος πατριώτης για το διώξιμο του εχθρού από τον τόπο μας, για τις ελευθερίες του λαού μας, κι ακόμα, να είμαι πιστός και άγρυπνος φρουρός προστασίας στην περιουσία και το βιός του αγρότη. Δέχομαι προκαταβολικά την ποινή του θανάτου αν απιμάσω την ιδιότητά μου ως πολεμιστής του έθνους και του λαού και υπόσχομαι να δοξάσω και να τιμήσω το όπλο που κρατώ και να μην το παραδώσω αν δεν ξεσκλησθώ η Πατρίδα μου και δε γίνει ο Λαός νοικοκύρης στον τόπο του».

Γερμανοτσολιάδες ξεκουράζονται μετά από επιδρομή.

Φωτ. (εφημ. Ποντίκι).

Οδοιπορικό στην Πυρσόγιαννη

Της Μπρούμπα Παρασκευής
Μαθήτριας της Α' τάξης του ΓΕ.Λ. Κόνιτσας

Η Πυρσόγιαννη αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα χωριά της επαρχίας της Κόνιτσας και ήταν μάλιστα και η έδρα του Δήμου Μαστοροχωριών. Είναι κτισμένη σε υψόμετρο 860 μέτρων, στις πλαγιές της οροσειράς του Γράμμου και θεωρείται αναμφισβήτητα ένα από τα ομορφότερα χωριά με πλούσιο και βαρύ ιστορικό.

Όλα αυτά λοιπόν, σίγουρα δεν σε αφήνουν αδιάφορο και έτσι μία επίσκεψη στο ξακουστό αυτό χωριό έπρεπε να γίνει. Είκοσι επτά χιλιόμετρα ταξίδι από το κέντρο της Κόνιτσας και φτάσαμε! Η Πυρσόγιαννη είναι κτισμένη αμφιθεατρικά πάνω σε πλαγιά με απίστευτη θέα. Το μεγάλο ύψωμα της ήταν προμελετημένο και λειτουργούσε αμυντικά μια που η πρόσβαση σε αυτό φάνταζε δυσκολότερη στους εχθρούς. Επέλεξαν

επίσης να κτίσουν τις κατοικίες τους κοντά σε περιοχές με ύπαρξη νερού (κυρίως πέτρινες βρύσες) καθώς οι πηγές αυτές εκτός από πρακτικές αποτελούσαν για εκείνους –και κυρίως τις γυναίκες– κοινωνικό χώρο, γνωρίζοντας πως η μόνη ευκαιρία τους να βγούνε και να ανταλλάξουν μια κουβέντα ήταν εκεί.

Περπατώντας λοιπόν, ανηφορίζουμε στην πλατεία Κόκα-Καρυά η οποία φιλοξενεί εδώ και 300 χρόνια έναν από τους πιο εντυπωσιακούς αιωνόβιους πλάτανους. Προχωρώντας παρατηρούμε τα λιθόκτιστα γραφικά δρομάκια και τα πέτρινα σπίτια, δείγματα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής υπέρογκης ομορφιάς, στοιχεία που μας οδηγούν στα υπόλοιπα στενά του χωριού όπου και αντικρίζουμε περισσότερα αρχοντικά.

Σκαλισμένες εξώπορτες, μικρές πέτρινες πλατείες, λιθανάγλυφες παραστάσεις και σχέδια καθώς και τεχνικές λεπτομέρειες φτιαγμένες είτε για λόγους διακόσμησης είτε για λόγους πρακτικότητας, είναι από τα πρώτα πράγματα που θα σου τραβήξουν την προσοχή κατευθείαν. Παλαιότερα μάλιστα μάθαμε πως στο χωριό κατοικούσαν 360 οικογένειες, απ' τις οποίες οι περισσότεροι άνδρες ασχολούνταν με την μαστορική -τέχνη όπου σκάλιζαν πέτρες για διάφορα έργα- και έτσι οι δουλειές του σπιτιού και το μεγάλωμα των παιδιών ήταν αποκλειστικά αρμοδιότητα των γυναικών. Οι γυναίκες παράλληλα καλλιεργούσαν τη γη, έφτιαχναν ρούχα και τσάντες μεταφορών από φυσικά υλικά και δεν άφηναν τίποτε που περίσσευε να πάει χαμένο. Έντονη παρουσιάζεται επίσης και η δενδροφύτευση, που προβλεπόταν στα βόρεια τμήματα των σπιτιών έτσι ώστε να διακόπτονται οι έντονοι άνεμοι και οι καταστροφές.

Ύστερα απ' όλα αυτά φτάσαμε στην περίφημη εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Επιβλητική πέτρινη εκκλησία με εντυπωσιακό καμπαναριό, κτισμένη το 1904. Το χειροποίητο τέμπλο της στο εσωτερικό ήταν πράγματι τόσο όμορφο όσο το περιέγραφαν. Δεν μείναμε όμως πολύ διότι έπρεπε να συνεχίσουμε την πορεία μας. Παραπάνω σεγάζεται το σχολείο της περιοχής το οποίο πλέον δεν λειτουργεί αλλά φιλοξενεί το νεοϊδρυθέν Μουσείο Μαστόρων της Πέτρας, το οποίο περιλαμβάνει πληθώρα φωτογραφιών και άλλων αντικειμένων

των μαστόρων. Δυστυχώς δεν υπήρχε πρόσβαση στο εσωτερικό οπότε αρκεστήκαμε απλά στα όσα ακούσαμε. Κάπου εκεί, έπειτα από μία μικρή διαρκείας αλλά μαγευτική βόλτα στα καταπράσινα και ηλιόλουστα στενά του χωριού, φτάσαμε και στην δεύτερη εκκλησία, εκείνη του Αγίου Νικολάου. Κτίσμα του 1772, ρυθμού τρίκλιτης ξυλόστεγης βασιλικής με πυργοειδές καμπαναριό που αποτελεί τον παλαιότερο ναό του χωριού. Δυστυχώς ούτε εκεί υπήρχε πρόσβαση στο εσωτερικό γι' αυτό και σταθήκαμε στο εξωτερικό επιβλητικό κομμάτι της. Και οι δύο εκκλησίες πάντως ήταν άκρως εντυπωσιακές.

Τέλος, αξιοσημείωτη είναι η αγάπη των κατοίκων του χωριού να μας υποδεχτούν και να μας γνωρίσουν το χωριό τους τονίζοντάς μας το ετήσιο πανηγύρι τους στις 15 Αυγούστου που πλέον έχει γίνει θεσμός και δεν πρέπει -όπως τόνισαν- να το χάσουμε, αν τυχόν μας δοθεί η ευκαιρία να βρεθούμε στην περιοχή.

Έτσι, η διαδρομή μας σήμερα στο χωριό της Πυρσόγιαννης στέκεται αφορμή στο να κατανοήσουμε πόση σημασία έχουν οι μικρές αυτές περιοχές και πόσο θα πρέπει να εκτιμούμε τόσο το ιστορικό τους όσο και όλα εκείνα τα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς που μας διέθεσαν... Μια βόλτα που αξίζει, αξίζει και θα αξίζει κάθε φορά όλο και πιο πολύ να την κάνεις.

Σ.Σ. Η ετήσια εκδρομή των μαθητών γίνεται με δαπάνη από κληροδότημα του αείμνηστου Νικ. Τζουμέρκα.

Μ' ένα γράμμα

-Η Ανταπόκριση-

“**Η**στράτα σας νάναι καλή και τρισευλογημένη...”

...Κοίτα πως ζούνε τα βουνά και δεν τα φθείρει ο χρόνος αφού δεν τ' άγγιξε ποτέ του έρωτα ο πόνος...”

Έτσι καθώς πέφτει ο ήλιος και διαγράφονται ανάμεσα στο παιχνίδισμα φωτός και σκιάς, οι γυμνοί λόφοι των Λευκών ορέων σκέφτομαι τα βουνά της πατρίδας. Κι εκεί οι τελευταίες ακτίνες της μέρας τρυπάνε τις βελόνες του έλατου και του πεύκου και συνομιλούν μαζί τους.

Στην ανταπόκριση αυτή τα βουνά σμίγουν όσο μακριά κι αν είναι τα μεν από τα δε. Η ωδή της μεταμόρφωσης και η εικόνα της αντιμετώπισης είναι οι αισθητικές εκείνες που αναβιώνουν τις απόπειρες αποκάλυψης του Απόλυτου στα σύμβολά τους τα βουνά· και το απόσταγμα της ζωής η αυθεντικότητά τους.

Ένας σωρός από κομμάτια σπαρμένα στο όνειρο και στην πραγματικότητα, μια ανασύνθεση συνεχής οι καμπύλες στα Λευκά όρη· μια τροχιά θωπείας οι δασωμένες κορφές του Σμόλικα. Κι η ζωή μας εκεί στο άρωμα του πεύκου. Γιατί το να ζεις μέσα σ' αυτή την ακαταμάχητη ομορφιά σημαίνει να ζεις όλο και λιγότερο εγωϊστικά, να ζεις όλο και περισσότερο μέσα στον κόσμο, να ταυτίζεσαι μαζί του και να τον επηρεάζεις

και να επηρεάζεσαι στο έπακρο με στόχο την απελευθέρωση που συνεπάγεται ανάληψη μεγαλύτερης ευθύνης με συντονισμό στο όραμα και στη δράση.

Οι ωραίες μέρες των βουνών είναι το κορύφωμα της ερημιάς μας μπρος στη δική τους αντοχή της μεγαλοπρέπειας. Η δική μας τραγωδία είναι η απώλεια ενός μεγάλου οράματος. Ένα σύστημα σκέψεων και συλλογισμών που η συμβολική μουσικότητα μας αλλάζει βαθύτατα, έχει άμεση σχέση με τα βουνά της πατρίδας.

«Σε ψηλό βουνό σε ριζισμό χαράκι
Κάθεται αετός βρεγμένος χιονισμένος ο καημένος

Και παρακαλεί τον ήλιο ν' ανατείλει
Ήλιε ανάτειλε, ήλιε ανάτειλε...»

Ανέβαινα ξανά στην αετοφωλιά εκεί ψηλά, είτε στην Ήπειρο είτε στην Κρήτη. Η ζωή μνήμη μας αντιστέκεται σε κάθε μορφή εξουσίας, όσο αυτά τα βουνά υπήρξαν τα κάστρα της λευτεριάς. Θάθελαν να μας πουν ότι χτίζουμε έναν αφηρημένο απανθρωποποιημένο κόσμο μέσα από τα δεδομένα ενός απατηλού υλισμού, ενώ μέλημά μας θάπρεπε νάναι να ζούμε και να δημιουργούμε κρατώντας το θαύμα της φύσης ζωντανό.

«Η αιτία της πνευματικής χρεοκοπίας είναι πάντα η απομάκρυνση από τη

γνώση της βασικής αντίληψης των φαινομένων του πραγματικού κόσμου, η φυγή από τη ζωή, είτε από φόβο είτε από την εγωϊστική τάση προς τη μακαριότητα εξαιτίας της αδιαφορίας που προκαλεί ο αθλιέστατος και αποκρουστικός αναρχισμός του καπιταλιστικού κράτους» αναφέρει ο Μαξίμ Γκόρκυ στο βιβλίο του «ο Σοσιαλιστικός Ρεαλισμός».

Η μοναξιά μας στα βουνά είναι ένα δεύτερο βλέφαρο μπροστά στον ήλιο.

Είτε είναι δασωμένο είτε καθάργιο πλάϊ μια φράση απομένει: Ο κόσμος είναι κόσμος μόνο σαν μοιράζεται κι ο άνθρωπος είναι αφημένος στη μόνη της ψυχής του τη δύναμη. Άλλη καταφυγή δεν υπάρχει παρά να ψάχνεις την ισορροπία σου για να μην πέσεις στη «θάλασσα». Καμιά διαπραγμάτευση δεν χωρά όταν τα αποτυπώματα στην άμμο τα σβήνει το κύμα.

Στην ανάγνωση των βουνών μας ξεπηδούν κόσμοι παράλληλοι. Σαν κινούμενες πλάκες κάτω από τα πόδια του αναγνώστη το τώρα, το πριν ή το μετά, το εδώ, το εκεί ή το πέρα τρίζουν, ανοίγοντας χάσματα στο φαινομενικά σταθερό έδαφος όπου πατά και επαναπαύεται η ήσυχη και συγκρατημένη συνείδησή του. Και πορευόμαστε τόσο μοναχικά στα δικά μας βουνά εκεί που σε κανέναν δεν δίνεις λόγο εκεί, γιατί μια μουσική έρχεται απ' το δικό τους ουρανό.

Τότε το φορτίο των βουνών δεν μένει στο παρελθόν. Μεταφέρεται στο παρόν που στην αναπόδραστη παρουσία όλων των τόπων μαζί γίνεται παγίδα στην οποία εγκλωβίζεται ασφυκτικά ο καθένας μας.

«Μα ο αετός κι αν πληγωθεί στα ύψη πάντα βγαίνει
είναι πουλί περήφανο γι' αυτό στη γης δεν μένει».

Οι γαλάζιες κορφές στα Λευκά όρη στο τέλος της μέρας, εισπράττουν περιούσιο το φως πάνω στις γυμνές τους ράχες. Τούτοι οι όγκοι σαν νάναι μια περιουσία Κυκλώπων, προσφέρουν ένα θριαμβικό σάλπισμα στο ανομολόγητο παιχνίδι των καιρών μας που έκανε τόσο φορτωμένες τις μέρες του ανθρώπου. Το καλοκαίρι βαθαίνει και η βιαιότητα του μπλε, μια επαναλαμβανόμενη παραξενιά στους παράφορους λυγμούς της αδιαφορίας.

Στα βουνά της Κόνιτσας τα μάτια έμοιαζαν να μιλούν με ό,τι κοίταζαν και στο μεγάλωμα ο καθένας θα ξέρει να διαβάσει τον εαυτό του.

«Στο βραδινό ορίζοντα όπου ο ήλιος αποτραβιέται στο χρώμα ενός πέπλου βαμμένου από δαμάσκηνα, βλέποντας τούτα τα σκόρπια σύννεφα αισθάνεσαι μονάχα μια νοσταλγική θλίψη για ουρανούς και ταξίδια».

Αρετή Παπαχρήστου-Κελαϊδή

ΕΜΜΕΤΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

(Άποσπάσματα απ' το ποιητικό έργο του
Γ. Μαυρογιάννη «Νύχτα Έρωτικής Τραγωδίας»)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Για την Αλήθεια

Εἴμ' ἡ Αλήθεια τοῦ δίκιου γεννήτρα
γυμνή προβάλλω νὰ ντραπῶ δὲν μπορῶ,
τὸ φῶς σκορπᾶω καὶ σὰν ὁδηγήτρα
καλῶ τὸν κόσμο σ' Ἀγάπης χορό. (Σ. 93)

Τῇ θεΐᾳ τάξῃ κρατῶ στοὺς αἰῶνες
ἁρμονικὰ τὶς καρδιὲς σφιχτοδένω
τῶν ἐραστῶν διαλεχτὲς λεγεῶνες
ἀκαταμάχητες μὲ φῶς τὶς ραίνω... (Σ. 94)

... Γιὰ νὰ ὁρμήσουνε φωτολουσμένες
στὶς σκοτεινὲς τῶν ψυχῶν συμπληγάδες
καὶ νὰ συντρίψουνε τὶς κολασμένες,
γενιὲς ψευτιᾶς ποὺ στηρίζουν Ῥηγάδες (Σ. 95)

Τῶν ἀντρειωμένων πιστὴ ἐρωμένη
τιμητικὸ φωτοστέφανο νίκης
καὶ τῶν δειλῶν ἡ κακὴ εἰμαρμένη
εἴμ' ἡ Αλήθεια, κριτὴς, λαοδίκης. (Σ. 96)

Για τὸ Έρωτικὸ Φῶς

Ἀγάπης Φέγγος καὶ πύρινος Ἔρωρ,
τῆς γνώσης Ἥλιος, ὁ ἓνας Θεός
ζεστός, πυρόξανθος, ἐκλαμπρο θέρος
τὸ φῶς! κυρίαρχος, σοφός, κραταιός (Σ. 109)

Στῶν ἐραστῶν τὶς καρδιὲς λημερίζει
μὲ λαμπηδόνες τὰ πρόσωπα ραίνει,
μιὰ θαλπωρὴ ζωφόρο χαρίζει
γεννᾷ ἐλπίδες τοὺς πόνους μαραίνει (Σ. 110)

Γιὰ τὸν Ἔρωτα

Φωτολουσμένος ὁ Ἔρως προβάλλει
νέος, ὀλόχαρος καὶ παιχιδιάρης
στὶς θημωνιές, στὰ Βουνά, στ' ἀκρογιάλι
ὀρμητικός, ἀναιδής καὶ ζηλιάρης (Σ. 373)

Ὁ Βουτηχτὴς στοὺς χυμοὺς καὶ στὸ μέλι
γλυκομεθᾶ καὶ μετὰ βασανίζει
καρδιοκλέφτης τρυγάει τ' ἀμπέλι
κι ὅταν χορτάσει ξανὰ φτερουγίζει. (Σ. 374)

Ὁ Βουτηχτὴς στὶς μεγάλες ιδέες
ἀναμπολιάζει μὲ φῶς νὰ πετάξουν
πέρ' ἀπ' τὸ νοῦ, σ' ἐρωμένες ὥραιες
δικαιοσύνης τὸν ἥλιο νὰ φτιάξουν (Σ. 375)

Εἶν' ἡ πνοὴ τῶν Θεῶν καὶ τῆς ζήτησης,
μεθυστική, δυνατὴ, μαγεμένη
γιὰ ν' ἀδελφῶνη, χωρὶς ἐξηγήσεις
φίλους κι ὀχτροὺς μὲ ψυχὴ πυρωμένη. (Σ. 376)

Κι ὁ ἀσεβὴς γονατίζει καὶ παίρνει
τὴν εὐλογία τῆς πνοῆς ὑπερθέου,
κι ὁ εὐσεβὴς ἀνεμπόδιστα σπέρνει
βλάστες Ἀρχάγγελου, γένους ἀρχαίου (Σ. 377)

Φουσκοδεντριά μοσχοβόλιστη, κράζει
τὴ ναρκωμένη ζωὴ νὰ ξυπνήσει
κι ὅσο ἡ φύση τὴν ὄψη θ' ἀλλάζει
πρέπ' ἡ Ἀγάπη σὰ ρόδον ν' ἀνθήσει (Σ. 378)

Φουσκοδεντριά, χαρωπὸ ξυπνητήρι
τῆς πανανθρώπινης ἐγερσης ἤχος,
ἐρωτογέννησης τὸ προσκλητήρι,
τοῦ τραγουδιοῦ περιπόθητος στίχος (Σ. 379)

(Σ-) = Στροφή μὲ ἀντίστοιχο ἀριθμὸ.

Ἡ Μουσικὴ εἶναι Ζωή

Ἡ Μουσικὴ εἶναι Ζωή
Εὐτυχία, χαρά, δυνατὴ πνοή
Ὅς μπούμε ὁδοὶ στο χορὸ
Με κέφι, ἴωντάνια καὶ ρυθμό.

Ἐγχορδα, πνευστά, κρουστά
Ὅδα μαζί δυνατά
Στον χορὸ μας προσκαδοῦν
Καὶ ἐπιθυμοῦν ὁδοὶ
να τραγουδοῦν.

Ξεῖμπέκικο, τάνγκο,
ισα-ισα

Εἰδάτε ὁδοὶ, παιδιὰ
Ὅς στροβιλιζοῦμε
δυνατά
Καὶ χειροκροτήσουμε χαρωπά!

Ὁ ἥλιος δάμπει ἀπὸ γηινὰ
Στέλνει τὶς ἀκτίδες του
ἀπὸ τὸ παραθύρι

Ὅδοι εἶναι ευχαριστημένοι
Γδένει τρεπὸ μας περιμένει!

Βικτωρία Ν. Τσάγκα

Κόνιτσα

Κόνιτσα γλυκιὰ μικρὴ
ζεῖς ψηλά στὴν κορυφὴ
με τὸν ὁμορφο τὸν κόσμον
ἀγναντεύεις τὸν Αἴω

Γύρω γύρω ἔχεις βουνά
τὴν Γκαμήλα ἀντηλιά
δεν φοβάσαι τὸν χιονιὰ
στέκεσαι πάντα ψηλά

Με τὰ γεφύρια τὰ παλιὰ
καὶ τὰ ποτάμια τὰ στρωτά
γαλτερίμια καὶ σοκάκια

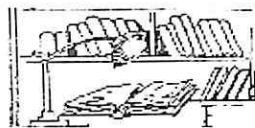
ὁμορφα στενὰ δρομάκια
Σε ζηλεύουν σε φθονοῦν
να σε πάρουν δεν μποροῦν
βγάζεις ὁμορφα κορίτσια
καὶ λεβέντες ὅλο σπίδα

Με μια τόσο ὁμορφιά
πὼς νὰ φύγω μακριὰ
Κόνιτσα, ὁμορφη γλυκιὰ
σε ἔχω μέσα στὴν καρδιά

Θάλεια Βανούση-Καλάμη
Ἀθονοχώρι

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΟΜΗ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ 1940-1950

(Μέσα από μνήμες και αναμνήσεις ενός παιδιού)

Βασίλη Θ. Τζιόβα

Από τον φίλο Β. Τζιόβα, πρόεδρο της Ι.Λ.Ε.Ζ. και μέλος της Συντ. Επιτροπής του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας» λάβαμε πρόσφατα το νεοεκδοθέν πόνημά του με τον πιο πάνω τίτλο.

Στις 110 σελίδες του βιβλίου του ο Β.Τ. περιγράφει με ζωντάνια αυτά που είδε, άκουσε και έζησε στην παιδική ηλικία τη δεκαετία του 1940 (πόλεμος 1940-Κατοχή-Αντίσταση-Εμφύλιος).

Μέσα από τις αναμνήσεις του ο αναγνώστης της ηλικίας του αναθυμάται αυτά που έζησε και ο ίδιος εκείνη την τα-

ραγμένη εποχή και ο νεότερος θα πλουτίσει τις γνώσεις του γι' αυτά που συνέβησαν τότε στην περιοχή μας.

Είναι χρήσιμο να μελετάμε την ιστορία όχι μόνο από τα βιβλία των μεγάλων ιστορικών, αλλά και από τις αναμνήσεις ανθρώπων που έζησαν τα γεγονότα, όσο αντικειμενικές μπορεί να είναι. Με τη διασταύρωση αποκτούμε γνώση...

Στο φίλο Β.Τ. ευχόμαστε δύναμη στη συνέχει για πνευματική προσφορά.

Σ.Τ.

«Αλήθειες από το σκοτάδι στο φως»

Λαμπρινής Γώγου-Μαργαρίτη
Δίστρατο 12-8-2018

Αιδεσιμώτατε, κυρίες και κύριοι. Μαζευτήκαμε σήμερα εδώ για να τιμήσουμε την χωριανή μας, την Λαμπρινή για το τόλμημά της.

Τόλμησε,

δηλαδή, να κάνει αυτό που μέχρι σήμερα κανείς άλλος δεν έκανε εδώ στο χωριό μας.

Έγραψε βιβλίο για το Δίστρατο. Αυτό είναι πολύ σημαντικό. Απέκτησε έτσι το χωριό μας ένα γραπτό κείμενο, που μιλάει για ένα μικρό μεν αλλά ταραγμένο κομμάτι της ιστορίας μας.

Εμείς όλοι κάποτε θα φύγουμε. Το βιβλίο όμως θα μένει για τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας.

Αυτό το βιβλίο δεν αντλεί τα ιστορικά γεγονότα της εποχής από κάποια υπηρεσία κι από κάποιο επίσημο κρατικό αρχείο.

Όλα αυτά που μας γράφει είναι προσωπικά βιώματα και προσωπικές προσεγγίσεις μέσα από την δική της ματιά.

Με απλά και καθημερινά λόγια διηγείται την οικογενειακή της ιστορία, η οποία είχε αντίκτυπο και στην ιστορία του χωριού.

Είναι γεγονός, ότι η δικιά της οικογένεια, οι παππούδες της, οι γονείς της, τα αδέρφια της, η ίδια έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ταραγμένη εποχή που ζήσανε.

Μπορεί να υπάρχουν διαφορετικές γνώμες από τον καθένα μας για την συγκεκριμένη περίοδο.

Όμως η Λαμπρινή τόλμησε και περιέγραψε τα γεγονότα χωρίς να κρύψει κάτι.

Η τόλμη της αυτή αποδεικνύεται και από την αφήγηση της στενής οικογενειακής της ιστορίας. Δεν φοβήθηκε να μιλήσει μήτε για την περιπέτεια με τον άντρα της, μήτε για το μωρό της.

Λόγια καθαρά χωρίς περιστροφές. Όσο σκληρά κι αν τα βίωσε.

Αρα λέει αλήθειες.

Στην αρχή του βιβλίου λοιπόν μιλάει για τους προγόνους της που ζούσαν

στην Αμερική. Με στοιχεία και επιστολές.

Εκεί περιγράφει τις δυσκολίες των ξενιτεμένων αλλά και όσων έμειναν πίσω εδώ στο χωριό και περίμεναν την βοήθειά τους. Αμέσως μετά μας περιγράφει γεγονότα από το ταραγμένο κομμάτι της κατοχής, της Εθνικής αντίστασης και του εμφυλίου πολέμου.

Εδώ μας περιγράφει γεγονότα με ακρίβεια όπως έγιναν. Κορίτσι τότε έφηβη σίγουρα τα θυμάται καλά αφού τα έζησε.

Προσωπικά θα κρατήσω αυτό που γράφει, "πολλοί μας πετροβολούσαν, μας μάλωναν, μας καταριόνταν". Όμως είχαν άδικο.

Εμείς σε τίποτε δεν φταίγαμε. Ο πατέρας μας το ομολογούσε. Κατανοώ τις χήρες και τα ορφανά. Όμως εμείς δεν φταίμε. Εμείς δεν γνωρίζαμε τίποτε. Άλλοι τους φάγανε.

Αγαπητοί μας χωριανοί!

Ταραγμένες εποχές, δικόνοια, φτώχεια, πόλεμος, αδικίες, αλληλοσκοτωμοί.

Να μη ξαναγίνουν ποτέ. Ούτε στον χειρότερο εχθρό μας.

Και για να μη σας κουράσω, πάμε στο τρίτο μέρος του βιβλίου. Εδώ μας περιγράφει το πώς έφυγαν στις Λαϊκές

Δημοκρατίες. Αυτό που άλλοι θεωρούν "παιδομάζωμα" και άλλοι "παιδοσώσιμο". Ο καθένας έχει δικαίωμα να το αξιολογεί όπως νομίζει, σεβόμενος την διαφορετική ερμηνεία.

Σημασία πάντως έχει ότι το χωριό μας στερήθηκε εκατό και πλέον παιδιά, που εργάστηκαν, μεγάλωσαν, σπούδασαν και εργάστηκαν στην ξενιτιά.

Εκεί, όπως μας λέει και η ίδια, στην αρχή πέρασαν πολύ μεγάλες δυσκολίες. Μακριά από γονείς, αδέρφια, φίλους. Πάντα όμως είχαν τον πόθο και τον πόνο να γυρίσουν πίσω στην πατρίδα τους.

Τριάντα χρόνια έκαναν να ξαναδούν το χωριό τους.

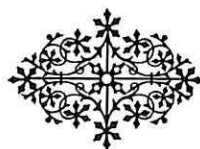
Χωριανοί μου, σας είπα λίγα λόγια για το βιβλίο. Περισσότερα μπορείτε να τα διαβάσετε.

Η Λαμπρινή δεν είναι επαγγελματίας συγγραφέας. Γράφει με απλά λόγια και κυρίως γράφει με θάρρος.

Την συγχαίρουμε και είμαστε περήφανοι για την πρωτοβουλία της. Μακάρι να ακολουθήσουν κι άλλοι το παράδειγμά της.

Να είστε όλοι καλά. Καλή Παναγιά.

Κώστας Γ. Παγανιάς
τεως Κοινοτάρχης Διστράτου

Εύθυμα και ... σοβαρά

1. «Το λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν»

Οι Σπαρτιάτες δεν ήταν μόνο γνωστοί ως πολεμιστές. Μαζί με τη λιπή ζωή τους είχαν καλλιέργησει και μια γλώσσα που είχε απομακρυνθεί από τη φλυαρία. Με λίγα λόγια έλεγαν πολλά. Και φυσικά τα σωστά και τα χρήσιμα. Επίσης πολλά νοήματα με λίγες λέξεις. Μερικές φράσεις των Σπαρτιατών έμειναν ιστορικές. Εκείνο το "Μολών λαβέ" που απάντησε ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες στην πρόκληση του Ξέρξη, αποτελεί την κορωνίδα. Με δυο λέξεις ο Λεωνίδας είπε αυτά που θα έλεγε αν ήταν φλύαρος: Αν σου βαστάει, κόπιασε. Θα καλοπεράσεις. Στην πραγματικότητα, θα χρειαζόταν μια ολόκληρη παράγραφος για να αναλυθούν όλα αυτά που διατύπωσε έτσι ο ηρωικός Σπαρτιάτης. Ας δούμε και κάποια άλλα όχι τόσο γνωστά: Όταν ο Αρισταγόρας, ηγέτης της Μιλήτου, πήγε στη Σπάρτη να ζητήσει βοήθεια ντυμένος πολυτελή ρούχα, ωραία σανδάλια, κοσμήματα, σαν φιγουρίνι, πήρε από έναν έφορο την απάντηση της Σπάρτης: "Οίκοι τα Μιλήσια", δηλαδή, "έτσι να εμφανίζεσαι στην πατρίδα σου τη Μίλητο για να λες τέτοια". Επίσης όταν ο Φίλιππος, βασιλιάς της Μακεδονίας, πατέρας του Μεγάλου Αλεξάνδρου απείλησε τους Σπαρτιάτες με το μήνυμα, στα νεοελληνικά, "Εάν εισβάλω στη Λακωνία θα την ισοπεδώσω" έλαβε την απάντηση: "Εάν".

2. Η γλώσσα του Καραϊσκάκη

Κάποτε ο Μεγαπάνος, άρχοντας από το Κάρλελι (Ακαρνανία), του είπε:

"Ορέ Καραϊσκάκη, δε μαζώνεις λίγο τη γλώσσα σου;"

"Άμα μαζώξεις εσύ τη βρακοζώνα σου, θα μαζώξω κι εγώ τη γλώσσα μου!" είπε ο Καραϊσκάκης.

Ο Μεγαπάνος κυνηγούσε τις γυναίκες.

3. Σκωπικές παροιμίες

α) Απ' το πιάτο ως το στόμα, το ζουμί μπορεί να κυθεί.

β) Όποιος κρατάει το χέλι από την ουρά, δεν τόπιασε ακόμα.

γ) Θεός μας δίνει τα καρύδια, όχι όμως και σπασμένα.

δ) Αν δεν πεινάσουν οι φτωχοί, οι πλούσιοι δεν χορταίνουν.

ε) Έχει ο γέρος νοσοκόμα; Πληρωμένη αγάπη έχει.

στ) Δυο καρδιές αν γίνουν ένα, και ο στάβλος παράδεισος τους φαίνεται.

ζ) Όποιος αγοράζει ό,τι δεν μπορεί, πουλά ό,τι έχει.

η) Ο γυμνός κάτι θα κρύψει, ο ξετοπίωτος τίποτα.

θ) Όσα λόγια είπες, πατέρα, τόσες μύγες έχασε ο σκύλος.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ

Ένας κεραυνόπληκτος οικισμός της Ηπείρου

του Πούλιου Θ. Γρέντζιου
πρώην Γραμματέα Κοινότητας

Ίσως ό τίτλος αυτός να θεωρηται ύπερβολικός και να έμπνέη άμβολίαν, αλλά τὰ άδιάσειστα γεγονότα τής τελευταίας 50/ετίας άποδεικνύουν τήν πραγματικότητα και πρέπει να ληφθούν ύπ' όψιν, να μελετηθή ό οικισμός άπό γεωλογικής καταστάσεως και να εύρεθί ό τρόπος αντιμετώπισεως για να μήν συμβούν και άλλα παρόμοια γεγονότα.

1) Αρχές τής 10/ετίας 1960 τρεις κοπέλλες του χωριού πήγαν έξω άπό τώ χωριό για χορτονομομή με άριστες καιρικές συνθήκες. Ξαφνικά συνέφιασε και άρχισαν να πέφτουν κεραυνοί σε διάφορες τοποθεσίες όχι και άρκετά μακριά. Άρχισε να βρέχει και πήγαν να προφυλαχθούν κάτω άπό έναν βράχον. Τώ νερό άρχισε να κυλά άπό τόν βράχον πρós τὰ μέσα και οί κοπέλες βρέχονταν. Πήγαν τότε κάτω άπό πυκνά χαμόκλαδα να προφυλαχθούν. Δέν περνάνε λίγα λεπτά και ένας κεραυνός κατέστρεψε τόν βράχον πού προηγουμένως είχαν καταφύγει οί τρεις κοπέλλες. Τώ τυχερό τους ήταν άπό τὰ μέγιστα.

2) Τόν επόμενον χρόνον ένας κεραυνός κατέπεσε σε άπόστασιν 20 μ. άπό τὰ τελευταία σπίτια του χωριού

και όσα ραδιόφωνα λειτουργούσαν τήν στιγμήν εκείνην με ξηρά στοιχεία 90 και 1,5 βολτ και με έξωτερική κεραία τής εποχής εκείνης, κατεστράφησαν.

3) Τήν ίδια 10/ετίαν και τούς θερινούς μήνες, ό Απόστολος Κουρτίνοσ, βόσκοντας τὰ γίδια του χωριού πιο ψηλά άπό τώ χωριό, έχασε 16 γίδια άπό χτύπημα κεραυνού και τώ εύτύχημα ότι εύρίσκετο τήν στιγμήν τής πτώσεως του κεραυνού έξω άπό τήν άκτίνα καταστροφής του κοπαδιού, και δέν έπλήγη.

4) Τώ 1968, θερινός μήνας κεραυνός κατέπεσε εντός του Οικισμού και στο οικόπεδον του Γεωργίου Πίσπα, πλησίον τής οικίας του, όπου υπήρχε μιá καρδιά, τήν όποιαν απέστρεψε και άναψε όλον τόν σωρόν καυσοξύλων πού υπήρχε κάτω άπό τήν καρδιά.

5) Τήν ίδια χρονιά κεραυνός κατέπεσε πλησίον του στεγάστρου του Κων/νου Χαρίση (άκατοίκητον) και κατέστρεψε τίσ δύο λεύκες πού ήσαν εκεί κοντά.

6) Τώ 1966, τώ απόγευμα τής Μεγάλης Παρασκευής και τήν στιγμήν πού κτυπούσαν οί καμπάνες για τόν έπιτάφιον, κεραυνός κατέπεσε επάνω

στο Κοινοτικό κατάστημα, 10 μ. πλησίον τής κεντρικής Έκκλησίας τής Αγίας Παρασκευής και κατέστρεψε όλο τώ δίκτυον του Ο.Τ.Ε. διότι εντός του Κοινοτικού Γραφείου υπήρχε σε λειτουργία μεταλλάκτης 10 γραμμών πρós τόν Σταθμόν Χωρ/κής και τα Τ.Ε.Α. του χωριού και πρós τίσ Κοινότητες, Έλευθέρου, Παλαιοσελλίου, Πάδων, Άρμάτων, Διστράτου, Βρυσοχωρίου και πρós Κόνιτσαν. Εύτυχώς δέν υπήρχε κανείς εκείνην τήν στιγμήν εντός του κτιρίου.

7) Τώ 2001 κεραυνός κατέπεσε στην άκρη τής νοτίας πλευράς του χωριού και κατεκεραύνωσε άκαριαίως τόν άτυχή συμπατριώτην μας Γεώργιον Γιαννούσην. Τώ γεγονός αυτό κατεκεραύνωσε τήν κοινήν γνώμην των κατοίκων και ανεπερώθηκε ή συνεχής άνησυχία των κατοίκων άπό τίσ συχνές κεραυνοπτώσεις.

8) Αρχές Μαΐου τρέχοντος έτους (2017), κεραυνός κατέπεσε εις τόν αυλόγυρον τής Κεντρικής Έκκλησίας τής Αγίας Παρασκευής, επάνω στο μονοαδικό έλατο, 10 μ. πλησίον τής Έκκλησίας και τώ κατέστρεψε. Κάτω άπό τώ έλατο αυτό συνήθως πολλοί κάθονται κουβεντιάζοντας, αλλά κυρίως κάθονται μετά τώ τέλος τής λειτουργίας, είτε για ήσκιο είτε για προφύλαξη άπό έλαφριά και σιγανή βροχή. Έξυπακούεται ότι έφ' έξης ούδεις θα καθήση εκεί έχοντας ύπ' όψιν τώ γεγονός του κεραυνού.

Τώ χωριό έχει άμφιθεατρική θέση και περιβάλλεται πρós ανατολάς, πρós βορράν και πρós δυσμάς με συνεχή κορυφογραμμήν. Πλήρη όρατότητα έχει μόνον πρós νότον. Κεραυνοί πέφτουν συχνά στα δένδρα πιο ψηλά άπό τόν Οικισμόν.

Όρισμένοι πιστεύουν ότι τώ υπέδαφος τής περιοχής του χωριού, ενδέχεται να έχη κάποιο μετάλλευμα πού προσελκύει τούς κεραυνούς αλλά δέν υπάρχει κανένα άποδεικτικό στοιχείον.

Πρò έτών τώ Ίνστιτούτον Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Έρευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.), ενείργησε λεπτομερή και έμπεριστατωμένην έρευναν έφ' όλης τής περιοχής τής Κοινότητας και πρέπει να δώσ ή πληροφορίες σχετικών άν όντως πρόκειται περι ύπάρξεως μεταλλεύματος εις τώ υπέδαφος όχι μόνον τής Κοινότητας αλλά και σε όλην τήν περιοχή τής κοιλάδος του Άώου και του όρους του Σμόλικα γενικώς.

Διά τήν προστασίαν του Οικισμού άπό τίσ κεραυνοπτώσεις, επιβάλλεται ή αντιμετώπιση δια τοποθετήσεως άλεξικεραύνων εις τὰ πιθανά σημεία καθ' υπόδειξιν ειδικού πού έχει γνώσεις περι αυτών.

Η δαπάνη είναι λίαν προσιτή και δέν νομίζω ότι δέν πρέπει να διαταθή εκ μέρους του Δήμου, λαμβάνοντας ύπ' όψιν τώ μέγα όφελος πού θα προκύψη ως πρós τήν ασφάλειαν των κατοίκων, έχοντας ύπ' όψιν τὰ άνωτέρω γεγονότα.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

& Συμβίωσις μετά των ληστών

ΥΠΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΚΙΑΡΗ
(ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Κ. ΠΥΡΡΟΥ)

(συνέχεια από το προηγούμενο)

7 Ιουλίου

Ηγέρθημεν λίαν πρωί και μετά δίδωρον συζήτησιν με επλησίασαν όλοι ομού και ο καπετάνος με προσεκάλεσεν ίνα γράψω επιστολήν προς τους οικείους και προς τινα φίλον. Όσον αφορά τον φίλον τους είπον να γράψω προς τον Χουρσίτ μπένν εις τον μόνον φίλον μου, όστις ενδιαφέρεται περί εμού, ίνα φροντίση περί της εξαγοράς, αλλ'ούτοι δεν εδέχθησαν, όθεν έγγραψα την κάτωθι επιστολήν προς την μητέρα και γαμβρούς μου.

8 Ιουλίου 1878 Δάσος

Μπτέρα και Γαμβροί μου!

«Παρακαλώ όσον το δυνατόν ογρηγορώτερον να ενεργήσετε τα της εξαγοράς μου, φροντίσατε δε περί τιμίου και καταλλήλου κολαούζου, όστις να διαπραγματευθή την εξαγοράν, αφού πρώτον με ίδη και πεισθή ότι υπάρχω. Εάν εντός εξ ημερών δεν γενή τι θα λάβητε μόνον την κεφαλήν μου, το δε σώμα μου θα γίνη βορά των θηρίων. Δεν πρέπει δε να λείψη τίποτε εξ όσων ο καπετάνος απαιτεί. Σας προσκυνώ και ειμί».

ο δυστυχής υιός σας
Νικόλαος.

Μετά τούτο ήρχισαν να συζητώσιν εις ποίον έδει να εμπιστευθώσι τον αιχμάλωτον εφεξής και επειδή ο Σέλιος επέμενε να μείνη μετ' εμού τινές δε δεν είχαν εις αυτόν πλήρη εμπιστοσύνην και προέκυπτεν ασυμφωνία, ο δε Χασμής όστις έχαιρε την εμπιστοσύνην δεν έκρινεν ούτε παραδέχετο να μείνωμεν εις το αυτό μέρος, απεφασίσθη παρά του καπετάνου ίνα μείνη μεν ο Σέλιος μετ' εμού αφού πρώτον ορκισθή πίστιν εις την συντροφίαν, αλλά να συνοδεύεται πάντοτε και υπό τριών άλλων καιρόντων πληρεστέραν εμπιστοσύνην.

Την δεκάτην Μ.Μ. ανεχωρήσαμεν από το λιμέρι προς τα άνω και εφθάσαμεν εις την κορυφήν του όρους. Ενταύθα ο Μπίτο ανέπτυξε δυσπιστίαν κατά του Σέλίου και δεν έκρινε καλόν να εξασφαλισθή υπό την επιτήρησιν τούτου εις οικίαν ο αιχμάλωτος. Μετά σφοδράν δε συζήτησιν εκινήσαμεν και πάλιν ομού πάντες και περί την δωδεκάτην εφθάσαμεν εις ετέρα, πλησίον κορυφήν του όρους. Ενταύθα ηδυνήθη να μάθω παρά του καπετάνου, που ευρίσκομαι, και δέον να γνωρίζη και ο φίλος αναγνώστης ότι η εις μικράν απόστασιν σχετικώς, κάτωθεν δυτικώς φαινομένη κωμόπολις είναι το Μπνκλίσι και η απέναντι εις το βόρειον, εις μακροτέραν

απόστασιν, η πόλις Χρούπιστα. Εντός δε της πόλεως ταύτης, μοι είπον, αρχιληστής Αμπετίνης την 29ην Ιουνίου, ήτοι την επιούσαν της αιχμαλωσίας μου, συνέλαβε δύο αιχμαλώτους.

Ανέστημεν και εβαδίσαμεν προς το βόρειον επί μίαν ώραν και όπου έστημεν μας ανέμενε βοσκός με γάλα· εδειπνήσαμεν· και πάλιν επελαβόμεθα της οδού, ει και το δείπνον καθό λιπώτατον δεν απήτει περίπατον· βαδίζοντες δε συνηντήθημεν εκ συμπτώσεως τυχαίας μετά τινός Αλβανιποβλάχου παρά του οποίου οι λησταί, προσποιηθέντες άγνοιαν, εζήτησαν ίνα μάθωσιν, αν η διεύθυνσις ην είχαν λάβει ήδη τους έφερεν εις γνωστόν τινα δρόμον. Ναι, τοις απήντησεν ο διαβάτης και επειδή ούτοι επέμενον, δήθεν, φοβούμενοι μη εξαπατηθώσιν υπ' αυτού, ούτος απήντησε αφελώς πως αφήσατέ με παρακαλώ, μη με εμποδίζετε περισσότερον, διότι μόλις προ δύο μηνών και εγώ απεσύρθην από το σχολείον αυτό, τα γνωρίζω καθώς τα γνωρίζετε». Ο διαβάτης εξηκολούθησε τον δρόμον του και ημείς ωσαύτως και μετά τριών οδοιπορίαν ελθόντες εις το έτερον του όρους άκρον εμείναμεν το υπόλοιπον της νυκτός.

8 Ιουλίου

Εγερθείς λίαν πρωί είδον τον καπετάνον πλησίον της πυράς ροφώντα σιγάρον· τον επλησίασα και τον παρεκάλουν ίνα μη βραδύνη αλλά να απέλθη ταχέως εις Κόνιτσαν και συνεννοηθή περί των λύτρων· εγέλασε και μοι απήν-

τησεν ότι η επιστήμη των δεν απαιτεί να βιάζωνται εις τας αποφάσεις· έπειτα μοι είπε, δεν παρατηρείς την μεταξύ ημών ασυμφωνίαν και δυσπιστίαν, προ παντός άλλου λοιπόν ανάγκη να επέλθη η σύμπνοια όπως διενεργηθώσιν τα περαιτέρω και ιδώμεν σήμεραν.

Άμα η ημέρα ήρξατο προχωρούσα αι δε ακτίνες του Ηλίου κατ' ευθείαν γραμμήν εκτοξευόμεναι αι μεν εθλώντο από των κορυφών των ορέων αι δε εξετείνοντο εις το αχανές, συνήλθον άπαντες περί την πυράν. Όθεν προκειμένου ίνα συζητηθώσι τα κατ' έμέ απεμακρύνθη κατ' επιταγήν ανωτέραν μετά δύο, ως φρουρών μου, και η συζήτησις ανενεώθη εν πάση τη σπουδαιότητι αυτής διαρκέσασα τρεις όλας ώρας άνευ αποτελέσματος.

Προσεκλήθην επομένως υπό του καπετάνου ίνα γευματίσωμεν και επί τη ευκαιρία ταύτη εδιπλασίασα τας παρακλήσεις μου προς αυτόν, μετά δακρύων όπως, ει δυνατόν, τον ακολουθήσω εις Κόνιτσαν και γίνη η εξαγορά περί τον ποταμόν «Βωϊδομάτι»· και ενέδωκε μεν αυτός, αλλ' οι λοιποί ερωτηθέντες δεν ενέκρινον το σχέδιον· απεφασίσθη λοιπόν να μείνω υπό την φρούρησιν και επιτήρησιν του Χασμής και τεσσάρων ακόμη αξίων της εμπιστοσύνης αυτών, οι δε λοιπόν δώδεκα, εν οίς και ο Σέλιος, (οι άλλοι της συμμορίας ευρίσκοντο εις άλλα μέρη) να διευθυνθώσι προς την Κόνιτσαν πλησίον· όθεν περί την δεκάτην εσπερινήν απεχωρίσθημεν, αφού προηγουμένως εις την προγρα-

φείσαν προς τους οικείους επιστολήν
αντί 7ης Ιουλίου εσημείωσα 9ην.

9 Ιουλίου

Ανεχώρησα μετά των πέντε φυλάκων, ων οι δύο προσετέθησαν νεωστί εις την συμμορίαν, εις το ενδότερον του δάσους υπό την οδηγίαν του Ντίντου γινώσκοντος ακριβέστατα τας θέσεις και μετά δώρον οδοιπορίαν εφθάσαμεν εις μέρος ανώμαλον μεν αλλά κατάφυτον ένθα διεμείναμεν ολόκληρον την ημέραν και την επλεθούσαν νύκτα.

10 Ιουλίου

Τη πρωΐα ταύτη ο Ιβραήμ, όστις εξετέλει χρέη φροντιστού, ανήγγειλεν ημίν ότι ήτο υποψία να διημερεύσωμεν εις το αυτό μέρος· όθεν μετά τινα συζήτησιν περί του καταλληλοτέρου μέρους εγκαταλείπομεν ταύτην την θέσιν και κατελάβομεν ετέραν εις απόστασιν είκοσι περίπου λεπτών. Ενταύθα ο Χασμής πράγματι ενήμερος ακριβώς ως είχον, και επί τούτων ανεπύχθη συζήτησις μεταξύ των ληστών πολύωρος, ήτις έφερεν αυτούς εις θέσιν να λησμονήσωσι προς στιγμήν την πραγματικήν αυτών κατάστασιν· αλλά περί την 12ην ο Ιβραήμ εμφανίζεται περίφοβος και ειδοποιεί ότι ο Αχμέτ Λιάπης μετά 70 στρατιωτών έφθασεν εις καταδίωξιν και ως εβεβαιώθη παρά του Ρακέπη εις την σπάνην ο μπάτζιος (τυροκόμος) επρόδωσε τον αιχμάλωτον και διωργανίζετο ήδη το σχέδιον της συλλήψεως πάντων. Φόβος

και τρόμος κατέλαβε τους ληστές πάντας εκτός νέου τινός Λιάπη, Σιακήρι καλουμένου, όστις εγέλα ατάραχος δια την δειλίαν των συντρόφων. Έπρεπε λοιπόν ούτως η άλλως να εγκαταλίπωμεν και την θέσιν ταύτην και αναστάντες εβαδίσαμεν προς τα κάτω και εις απόστασιν είκοσι λεπτών έστημεν εδειπνήσαμεν και διηνυκτηρεύσαμεν.

11 Ιουλίου

Ο Ιβραήμ όστις νυκτός απήλθεν εις κατασκόπευσιν των κινημάτων του Αχμέτ ελθών λίαν πρωΐ διελύσε τους φόβους των συντρόφων βεβαιώσας ότι ούτος διηυθύνθη προς το Πρεμέτι·ώστε πάσα υπόνοια εκ τούτου εξέλιπεν, οι δε ληστές την ημέραν ταύτην διήλθον επιδιορθούντες τας φουστανέλλας των αίτινες, δεν ήσαν πραγματικώς άλλο τι ει μη ράκη κρεμάμενα περί την οσφύν αυτών και κατά ταύτην μόνον αλλήλους συνεχόμενα, ένια δε και λειποτακτήσαντα προς πολλού.

Το εσπέρας αν και φοβούμενοι μη ανακαλυφθώμεν, αλλά βιαζόμενοι υπό της υπερβολικής φθειριάσεως ήναψαν πυράν και εκαθάρισαν πρώτον τα εμά είτα δε και τα εαυτών ενδύματα άπαντα κατά τον παρ' αυτοίς ειθισμένον τρόπον. Μετά ταύτα ο Σιακήρης μετά του Σερίφη απήλθον εις την σπάνην ίνα ψήσωσι κριόν διότι τρεις ημέρας ήδη διητηρούμεθα με ξυνόγαλον· επέστρεψαν την τρίτην της νυκτός φέροντες το κρέας· εδειπνήσαμεν και κοιμήθημεν.

ΤΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΟΒΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Tamáni Ταμάνη (la-) = στου Ταμάνη. Το πρώτο ίσιωμα που συναντάμε αναβαίνοντας το μονοπάτι από τον Αγιο Δημήτριο προς την Γκρούς'ια. Κυριώνυμο, το οποίο δηλώνει ιδιοκτησία.

Tizā Tíz^a (la-) = στην τίζα. Τοποθεσία στην ποταμιά κάτω από τη Μέρσα, στα σύνορα με το Δίστρατο. Φυτωνύμιο από τη βλάχικη ονομασία του δέντρου taxus baccata. Είναι γνωστό ως *ίταμος*, *ήμερο έλατο*, αλλά και ως *δέντρο του θανάτου*, επειδή ο φλοιός, τα φύλλα και οι καρποί του είναι δηλητηριώδη. Σλαβ. *tisu* (Miklosich, Etymologische... σ. 357), αλβ. *tis-i* (Γκίνης, ό.π, σ.).

Tōacā Τοάκ^a (la-). Η κορυφή του υψώματος Κίργουρι. Η λέξη σημαίνει «το σήμαντρο», ξύλινο ή σιδερένιο, που χρησιμοποιείται για καμπάνα στην εκκλησία. Αλβ. *toke-a* «το σήμαντρο στα εξωκλήσια» (Γκίνης, ό.π., σ. 1052). Υπάρχει και η παροιμία «ντα πρ τοάκ^a σι άβντ^a κ^aμπάνια = χτυπάει την τόκα για να ακούσει η καμπάνα» αντίστοιχη με την ελληνική «τα λέει στην πεθερά για να τ' ακούσει η νύφη».

Tokili Τοκίλι (la-). Ονομασία πηγής στην άκρη του ανατολικού μαχαλά. Το τοπωνύμιο πιθανότατα προέρχεται από το σλαβ Ιοία, *tokъ*, *tok* «ρεύμα, ρύσις», «ποτάμι, ροή» (Miklosich, Etymologische... σ. 348 και Lexicon... , σ. 995).

Trāp Tráp^{ov} (la-) = στο ρέμα. Το βλαχικό ουσιαστικό *trāp* «ρέμα, χειμαρρος» από το ελλ. μεσν. *τράφος* «το

χαντάκι» και αυτό από το αρχ. *τάφρος*. Έτσι ονομάζονται γενικά όλα τα ρέματα. Με την προσθήκη και άλλων προσδιορισμών έχουμε ειδικότερες ονομασίες με γνωστότερες.

- Duduni Ντουντουνή (*tu trāp* la-) = στο ρέμα στου Ντουντουνή. Το ρέμα που διέρχεται στην άκρη του δυτικού μαχαλά, στο σημείο που διασταυρώνεται με το μονοπάτι προς τα Αμπέλια. Πρόκειται πιθανότατα για κυριώνυμο από το όνομα ιδιοκτήτη εδαφικής έκτασης. Ο Οικονόμου (1986, σ. 919) ανάγει το επώνυμο Ντουντουνης στο τουρκ. *tutun* «ο καπνός ο ατμός», απ' όπου και το βλαχικό *tutune* «ο καπνός».

- Ğiniti Γινιτή (*tu trāp* la-) = στο ρέμα στου Γινιτή. Έτσι ονομάζεται το ρέμα που σχηματίζεται κάτω από τα Αμπέλια και καταλήγει στο ποτάμι. Και αυτό το τοπωνύμιο είναι κυριώνυμο και πρέπει να προσδιορίζει ιδιοκτησία εδαφικής έκτασης. Το όνομα *Genedi* είναι μετασχηματισμός του βαπτιστικού Γεννάδιος. (Σ. Χατζηδημητρίου, Τοπωνυμολογική θεώρηση των πομακικών οικισμών του Νομού Ξάνθης, σ. 249).

Tsalalģini Τσαλαλγκίν'ι (la-). Η τοποθεσία όπου έχουν εγκατασταθεί οι κεραιές κινητής τηλεφωνίας. Ο Στεργιόπουλος αναφέρει για το τοπωνύμιο: «λόφος Αρμάτων (Α) όπου είναι πολλά μελίτσια». Ερμηνευόμενο έτσι, θα μπορούσε να προέρχεται από την τουρκ. λέξη *celinki* «μελισσότοπος», και *cel* «μελί-

σι», (Χατζηδημητρίου, ό. π., σ. 497). Ωστόσο, πιθανότερη φαίνεται η προέλευσή του από το επίσης τουρκ. *cali* «αγκάθι, θάμνος» και το βλαχικό ουσιαστικό *algină* «μέλισσα» (λατ. *alvina* και *alvearium*, *alvus* «κυψέλη») οπότε θα πρόκειται για φυτωνύμιο από το φυτό «μελισσόχορτο» που θα φύτευε εκεί.

Tsartsarōša Τσαρτσαρόσ'ια (la-) = στο κοκκινόχωμα. Ονομασία του αυχένα ανατολικά του *Αγίου Δημητρίου*, εκεί που διέρχεται η παλιά επαρχιακή οδός. Το τοπωνύμιο οφείλεται σε παραφθορά της λεξικοποιημένης φράσης *tsára* «χώμα» *arōša* «κόκκινη».

Túfa di kīnū Τούφα ντι Κίνου (la-) = στην τούφα του πεύκου. Η πλαγιά πάνω από το *Αρούγκο*, όπου υπήρχε συστάδα μεγάλων πεύκων. Η ονομασία προέρχεται, από το ουσιαστικό *túfa*, με σημασία την ίδια με αυτήν της κοινής ΝΕ, την πρόθεση *dí* «από, με» και το ουσιαστικό *kīnū* «ο πεύκος», που εδώ χρησιμοποιείται σε περιληπτικό ενικό.

Tširéšū Τσιρέσ'ιου (la-) = στην κερασιά. Φυτωνύμιο στην *Κορομηλιά* από το μοναδικό δέντρο κερασιάς που θα υπήρχε εκεί. Λατ. *cerasus*, i.

Tšúmā Τσ'ιούμ^a (la-). Η κορυφή απέναντι από τον *Σμίλιανο* (1.880 μ. υψόμ). Η λέξη *tšúmā* σημαίνει «κορυφή βουνού, δεσμίδα μαλλιού» (Οικονόμου 1986, σ. 455).

Tšúmari Τσ'ιούμαρη (la-) = στου Τσιούμαρη. Κυριώνυμο στα *Αμπέλια*, από το όνομα του ιδιοκτήτη και αυτό πιθανότατα ως παρωνύμιο από το *τσούμαρης* «όνομα βοδιού που έχει πλατύ και προ-

τεταμένο μέτωπο». (Ι. Παπαιωάννου, Το Πάπιγκο, τόμ. 2^{ος} =, σ. 145). Τουρκ. *comar* «μαντρόσκυλο», «πρόβατο χωρίς κέρατα».

Θίμα Θύμια (la-) = στου Θύμιου. Ονομασία της πηγής στο κέντρο του χωριού, κοντά στο ποτάμι, και της γύρω περιοχής. Η μικρή πέτρινη βρύση, που υπήρχε από παλιά στην άκρη του δρόμου, γκρεμίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Η σημερινή κατασκευάστηκε στην ίδια θέση το 2007, παραδόξως όμως το νερό που ανάβλυζε εκεί παραχώθηκε και μεταφέρεται πλέον από τη *Δέση*. Κυριώνυμο από ιδιοκτήτη της έκτασης, ο οποίος δεν είναι πια γνωστός.

Ursā Ούρσ^a (la-) = στην αρκούδα. Με το όνομα αυτό είναι γνωστή η μεγάλη οβίρα στη *Μικρή Κουλούρα*. Η λέξη *ursa* «η αρκούδα» προέρχεται από τη λατ. *ursus*, i.

Váli Βάλι (tu-) = στον λάκκο. Έτσι λέγεται το ποτάμι που διαρρέει τον οικισμό και τον χωρίζει σε δύο μαχαλάδες. Το τοπωνύμιο από το βλαχικό *vále(i)* «κοιλιάδα, χείμαρρος, ρέμα, λάκκος» και αυτό από το λατ. *vallis*, is «κοιλιάς». Για το ουσιαστικό αυτό ο Δασούλας (2009, σ. 42) παρατηρεί: «Η λέξη *vale* εκφράζει κάθε επίμηκες εδαφικό κοίλωμα ποικίλου πλάτους, εντός τον οποίον ρέει κάποιο υδάτινο ρεύμα, είτε απλός χείμαρρος, είτε ολόκληρο ποτάμι. Έτσι, η λέξη αντη ανάλογα με την περίπτωση μεταφράζεται: α) κοιλιάδα, β) ποταμιά, γ) ρεματιά, δ) ποτάμι ή ρέμα που κυλάει μέσα σε εδαφικό κοίλωμα».

- *dí* Ηγάρ^a ντι Χουάρ^a (la *Vália*-). = στον λάκκο του χωριού. Το ίδιο ποτάμι

στο μέρος που εκβάλλει στον Αώο. Περιφραστικό τοπωνύμιο από τον έναρθρο τύπο *válea* του παραπάνω ουσιαστικού και τη λέξη *hū(ο)ārā* «χωριό».

- *Gadéša* Γκαντέσ'ια (la *Vália*-). Ο λάκκος και η πλαγιά πίσω από το *Κάπα Τούρκο*. Δείχνει να είναι κυριώνυμο, οπότε ερμηνεύεται ως «στο λάκκο του Γκαντέσια». Σημειώνεται, όμως, ότι για το ομώνυμο τοπωνύμιο *Γκαντέσια* ο Οικονόμου (1986, σ. 621) αναφέρει: «...πρέπει να σχετιστεί με το σλαβ. *gadъ* "το ερπετό"... και την κατάλ. -*eš*».

- *Lýrli* Λούπλου (la *Vália*-) = στον λάκκο του λύκου. Το ρέμα που κατεβαίνει από την *Μπάλτα*, εκεί που συναντά το μονοπάτι από το *Καρπινέτου* προς την *Γκρουάπα*. Η ονομασία από τη λέξη *lýrli* «ο λύκος», με το επιτασσόμενο άρθρο -*lu* (λατ. *lupus*, i).

- *Siácā* Σιάκ^a (*Vália*-) = ξερός λάκκος. Ο μεγάλος χείμαρρος ανάμεσα από τα Άρματα και το Δίστρατο. Από το ίδιο παραπάνω ουσιαστικό και το θηλυκό *siácā* του επιθέτου *sécū* «ξηρός». Λατ. *siccus*, a, um.

Varcólu Μάρλι Βαρκόλου Μάρλι (la-) = στον μεγάλο βαρκό. Η μεγάλη επίπεδη έκταση στο *Βουνό*. Η ονομασία του ευρύτατα διαδεδομένου αυτού τοπωνυμίου προέρχεται από το βλαχικό ουσιαστικό *varcō* «βάλτος, έλος», ετυμολογικής αρχής από το σλαβ. *bara* «κοίτη ποταμού//λιβάδι//τέλμα» (Οικονόμου 2010, σ. 15) με το επιτασσόμενο άρθρο -*lu* και το επίθετο *mári(e)* «μεγάλος» (λατ. *mas*, *maris* «άρρην») με το άρθρο -*li(e)*, που και αυτό επιτάσσεται.

- *Niclu* Ν'ίκλου (la *Varkólu*-) = στον μικρό βαρκό. Τοποθεσία χαμηλότερα από την προηγούμενη. Η δεύτερη λέξη είναι το επίθετο *hīcū* «μικρός», έναρθρο.

Varsáni Βαρσάνη (la-) = στου Βαρσάνη. Η προσήλια πλαγιά πέρα από το ρέμα στον δυτικό μαχαλά. Κυριώνυμο από ιδιοκτήτη χωραφιού με το όνομα Βαλσάμης < Βαρσάνης.

Vasílu Βασίλιου (la-) = στου Βασίλη. Με την ονομασία αυτή, που φανερώνει ιδιοκτησία, είναι σήμερα γνωστά: (α) τοποθεσία στον ανατολικό μαχαλά, κάτω από το σπίτι του Τσιουλέκη και (β) το μεγάλο ρέμα δυτικά στα *Αμπέλια* ((*tráru* la *Vasílu*). Ο Στεργιόπουλος καταγράφει το τοπωνύμιο ως: «*Βασίλειος*, *la Βασίλ'*, *λόφοι Αρμάτων (Α) και (Β) ανήκοντες άλλοτε εις τινά Βασίλειον*».

Vluγā Βλουγ^a (la-) = στον αυλαγά. Τοποθεσία κάτω από τη βρύση του Θύμιου, όπου οι Καρακωσταίοι είχαν τις καλύβες τους. Η ονομασία του τοπωνυμίου προέρχεται από την τουρκ. λέξη *avlaga* που σημαίνει το συνεχόμενο συνήθως με την αυλή του σπιτιού μικρό κομμάτι χωραφιού. Για την ακρίβεια *αυλαγός* ήταν η έκταση που διέθετε ο κολήγος μέσα στο τσιφλίκι, 2 περ. στρ., όπου μπορούσε να κατασκευάσει το σπίτι του και τους βοηθητικούς του χώρους. (Κ. Βακατσάς, Η έγγεια ιδιοκτησία στην ύστερη τουρκοκρατία, σ. 10).

Váluṛi Βάλουρι πληθ. (ον. εν. *vále*) = στους λάκκους. Η περιοχή χαμηλότερα από τις *Μουτσέλιες*, όπου σχηματίζονται πολλά ρέματα.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

Στην Κόνιτσα και στην αίθουσα εκδηλώσεων του Γενικού Λυκείου πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 2018, ημέρα Πέμπτη, η απονομή των χρηματικών βραβείων του Ιδρύματος Κωνσταντίνου και Μαργαρίτας Δόβα σε αριστούχους μαθητές των σχολικών ετών

2014-2015, 2015-2016 και 2016-2017.

Η απονομή έγινε παρουσία γονέων, μαθητών και εκπαιδευτικών.

Οι μαθητές που βραβεύτηκαν είναι κατά αλφαβητική σειρά οι ακόλουθοι:

Για το σχολικό έτος 2014-2015

Α' τάξη

1. Γκέλη Αικατερίνη
2. Τσιλογιάννη Παναγιώτα-Ιωάννα
3. Φασούλης Χριστόδουλος

Β' τάξη

1. Ζηκάκη Βασιλική
2. Κολακέ Βασιλική
3. Μπαζούκη Διονυσία

Γ' τάξη

1. Γαϊτανίδης Δημήτριος
  2. Κυρίτση Αλεξάνδρα
  3. Σγούρος Ιωάννης
- Για το σχολικό έτος 2015-2016

Α' τάξη

1. Κολιός Ανδρέας
2. Ρόμπολου Λουκία-Μαρία
3. Τόλη Γεωργία

Β' τάξη

1. Νούτσου Γεωργία
2. Τσιλογιάννη Παναγιώτα-Ιωάννα

3. Χήρα Αντωνία

Γ' τάξη

1. Ζηκάκη Βασιλική
  2. Μπαζούκη Διονυσία
  3. Μπρούμπα Ευανθία
- Για το σχολικό έτος 2016-2017

Α' τάξη

1. Κατσούνη Ελευθερία
2. Κατσούκης Απόστολος

Β' τάξη

1. Κολιός Ανδρέας
2. Ρόμπολου Λουκία-Μαρία
3. Τόλη Γεωργία

Γ' τάξη

1. Τζιάλλα Ειρήνη
2. Τσιλογιάννη Παναγιώτα-Ιωάννα
3. Φασούλης Χριστόδουλος

Τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής του Ιδρύματος, ο Σεβασμιώτατος Πρόεδρος, ο Δήμαρχος Ταμίας και η Λυκειάρχης Γραμματέας συγχαίρουν τους μαθητές και τους εύχονται ολόθερμα καλή πρόοδο.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

‘ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΝ’ ΕΠΑΘΛΟΝ

Η καθιερωμένη με την Συμβολαιογραφική πράξη με αριθμ. 25.394/3-11-2017 που αποτελείται από :

- τον Μητροπολίτη Δρινουπόλεως Πωγωνιανής & Κονίτσας κ. Ανδρέα
- τον/ην εκάστοτε Λυκειάρχη (ή εκπροσώπου του) του πρωτεύσαντος μαθητού
- τον Αθλοθέτη Δημήτριο Κων. Κούσιο, Δρ Πολιτικό Μηχανικό (ή εκπροσώπου του)

ανακοινώνει και εφέτος την απονομή του εν λόγω ‘ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ’ Επάθλου –που θα συνοδεύεται και από μία δωρο-επιταγή χιλίων (1.000) Ευρώ - για το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, στον/ην φοιτητή/τρια που θα συγκεντρώσει τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων εισαγωγής σε οποιαδήποτε Ανωτάτη Σχολή της Ελληνικής Επικράτειας.

Απαραίτητες προϋποθέσεις του/ης υποψηφίου είναι να προσκομίσει και πρωτοκολλήσει στο σχετικό Λύκειο:

*Σχετική αίτηση συμμετοχής του μαζί με την σχετική βεβαίωση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων (όπου βεβαιώνεται η επιτυχία του/ης) μέχρι την Παρασκευή 14 Σεπτεμβρίου 2018 και ώρα 14.00 μ. μ.

Η ανωτέρω αίτηση πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από:

- α/ Βεβαίωση του Δήμου Κονίτσας ότι ο ένας τουλάχιστον από τους γονείς του είναι εγγεγραμμένος στον Δήμο Κονίτσας.
- β/ Δήλωση του ότι δεν είναι κάτοχος άλλης υποτροφίας .

Στοιχεία Αθλοθέτη για τα Λύκεια Κονίτσας : Δημήτριος Κων. Κούσιος

Fax/Τηλ: 210-800.11.75 η/και 6970 277 677

se-mail: dec@otenet.gr

Κι όμως υπάρχουν ΑΝΘΡΩΠΟΙ! - Ένα μεγάλο Ευχαριστώ!

Το Σάββατο, 18 Αυγούστου στις 8 το βράδυ, επιστρέψαμε με το σύζυγό μου στα Γιάννενα από την Πουρνιά, όταν εντελώς ξαφνικά στην εθνική οδό έξω από την Κόνιτσα το αυτοκίνητό μας ακινητοποιήθηκε από τεχνική βλάβη. Το σπρώξαμε στην άκρη του δρόμου και περιμέναμε την οδική βοήθεια.

Ένοιωσα κάπως σαν να πνίγομαι και αναζήτησα κάποια εξωτερική βρύση στα παρακείμενα σπίτια, να πω λίγο νερό. Μια κυρία με είδε από το παράθυρο και με ρώτησε αν θέλω κάτι. Της εξήγησα κι αμέσως μου έφερε πρόθυμα εμφιαλωμένο δροσερό νερό. Την ευχαρίστησα και επέστρεψα στο αυτοκίνητο αναμένοντας την οδική βοήθεια.

Σε καμιά ώρα μετακινηθήκαμε στο κοντινό πρατήριο της BP, όπου οι άνθρωποι εκεί (ο κ. Δημ. Καρακατσάνης), μας δέχτηκαν ευγενικά, μας συμπαραστάθηκαν και μας πρόσφεραν κάθισμα και νόστιμα αχλαδόμυλα. Μείναμε αρκετά, ώσπου να κλείσουν, καθώς είχε περάσει η ώρα.

Επιστρέψαμε στο αυτοκίνητό μας, όταν με πολλή έκπληξη αντικρίσαμε

έναν κύριο να είναι δίπλα στο αυτοκίνητό μας με γεμάτα χέρια: κρατούσε μπάνανες, αχλάδια, δροσερό νερό και μας τα πρόσφερε με ένα πλατύ χαμόγελο. Μας ρώτησε ακόμη αν θέλουμε κάτι άλλο, τουαλέτα ίσως. Μείναμε άναυδοι! Του είμαστε εντελώς άγνωστοι, κι όμως, ήρθε μέσα στη νύχτα να μας συνδράμει και να μας συντροφεύσει ώσπου να έρθουν να μας πάρουν! Ήταν ο ιδιοκτήτης του σπιτιού όπου αναζήτησα νερό, ο σύζυγος της κυρίας. Είναι ο κύριος Βασίλης Κυριζόγλου, οδοντίατρος που εργάζεται στα Γιάννενα, αλλά κατοικεί με την οικογένειά του στην Κόνιτσα: ΑΝΘΡΩΠΟΙ με κεφαλαία!

Αναλογίζομαι αν θα έκανα το ίδιο, πραγματικά δεν ξέρω, ίσως. Ξέρω όμως, μετά από αυτό το μάθημα ζωής, ότι θα το κάνω, αν χρειαστεί. Τους ευχαριστούμε όλους από καρδιάς, και τους ανθρώπους της BP, να είναι όλοι τους πάντα καλά!!

Έντεκα παρά κάτι, έφθασε η οδική βοήθεια και μας παρέλαβε...

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ

«ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΟΡΗΓΟΥΣ»

Το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Κόνιτσας σε συνεργασία με τον Φορέα Παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών Ε.Π.Ε.Κ.α διευρύνει συνεχώς τη λειτουργία του αποσκοπώντας στη σταδιακή βελτίωση του βιοτικού επιπέδου συνδημοτών του, που έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση.

Στην προσπάθεια αυτή συμβάλλουν έμπρακτα, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα μας, εταιρείες, επιχειρήσεις και πολίτες προσφέροντας τη βοήθειά τους. Συγκεκριμένα, το Κοινωνικό Παντοπωλείο **κατά τον μήνα Ιούλιο** ενισχύθηκε από:

- Σούπερ μάρκετ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ
  - Μύλοι Ιωαννίνων «Νεομάρτυς Γεώργιος» Ζωγράφου Τσομπανίδη και Υιοί Ο.Ε
  - «ΑΛΦΑ Αθανάσιος Δ. Κουτούκρης Α.Ε.Β.Ε.»
- Και κατά τον μήνα Αύγουστο:**
- Αγροτικό Συνεταιρισμό Βελβεντού "Δή-

μητρα"

• ΑC Episkopi-Αγροτικός Συνεταιρισμός Επισκοπής

- Αυγά Παπαβασιλείου
- Θ. Νιτσιάκος ΑΒΕΕ
- Ιχθυοτροφείο Πέστροφας ΛΑΔΙΑΣ
- Γκαρμπίνας Ο.Ε.
- Πολίτες του Δήμου

Ο Δήμος Κόνιτσας, η Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας και τα Στελέχη του Κοινωνικού Παντοπωλείου εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους για την έμπρακτη κοινωνική τους προσφορά, καλώντας και άλλες επιχειρήσεις, καθώς και συνδημότες του να σταθούν αρωγοί στην όλη προσπάθεια που καταβάλλεται.

Εκ της Δομής του Κοινωνικού Παντοπωλείου Δήμου Κόνιτσας

Η Κόνιτσα στην ετήσια εκδήλωση της Ομοσπονδίας Χειροσφαιρίσεως Ελλάδος (Handball)

Τη Δευτέρα 27 Αυγούστου 2018 στο κατάμεστο αμφιθέατρο της Ακρόπολης πραγματοποιήθηκε η **ετήσια εκδήλωση για τη βράβευση αθλητών και χορηγών, καθώς και για την κλήρωση των Πρωταθλητών Handball Premier και Α1 Γυναικών της περιόδου 2018-2019 από την Ομοσπονδία Χειροσφαιρίσεως Ελλάδος.**

Την τιμητική τους είχαν οι κορυφαίοι αθλητές της σεζόν που διακρίθηκαν και κυρίως οι Παγκόσμιες Πρωταθλήτριες της Εθνικής Ομάδας Γυναικών Beach Handball για την κατάκτηση του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος στο Καζάν της Ρωσίας.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης η Ομοσπονδία

Χειροσφαιρίσεως Ελλάδος βράβευσε, επιπλέον, για την στήριξή τους στο Handball τις Περιφέρειες Αττικής, Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και τους Δήμους Αθηναίων, Θεσσαλονίκης, Βέροιας, Κιλκίς, Κοζάνης, Έδεσσας, Προσότσας, Δράμας, Αμυνταίου και Κόνιτσας.

Ο Δήμος Κόνιτσας σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου στήριζει την προσπάθεια της Ομοσπονδίας Χειροσφαιρίσεως Ελλάδος. Συγκεκριμένα, στην Κόνιτσα πραγματοποιήθηκε η Δεύτερη Πανελλήνια Συνάντηση Επίλεκτων αθλητών και αθλητριών Κ14 Handball τον Απρίλιο του 2018 και για τη συνέχεια προγραμματίζονται και άλλες σχετικές δράσεις.

ΛΟΥΤΡΑ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

Χαρακτηριστικά και Ιδιότητες Ιαματικού Φυσικού Πόρου

Με το ΦΕΚ/ 12 Ιουνίου 2018 αναγνωρίζονται τα λουτρά Αμαράντου ως ιαματικός πόρος "Πηγής Αμαράντου".

1. Ο φυσικός πόρος "Πηγή Αμαράντου" Δήμου Κόνιτσας, έχει θερμοκρασία (σε ατμίδες) 32, 6-38,1 °C, ηλεκτρική αγωγιμότητα (μ.ο.): 1,2 μS/cm, ενεργό οξύτητα (Ph) (μ.ο.): 5,4 στους 20°C έως 8,16 στους 25 °C, ραδιενεργά στοιχεία: ραδόνιο (Rn) (μ.ο.): 2,317 ± 229 Bq/l, ράδιο (Ra) (μ.ο.): 2,43 ± 1,0 Bq/l, ουράνιο (U): 1,45x10⁻⁵ Bq/l. Αέρια: N₂, O₂, CO₂, CH₄, CO, H₂, He.

Η παροχή ατμίδων σε κυβικά μέτρα ανά ώρα στην ευρύτερη περιοχή είναι: 11500m³/h.

Ο φυσικός πόρος χαρακτηρίζεται και ταυτοποιείται ως Ιαματικές ατμίδες, μεσό-θερμες, οξυανθρακικές (Ca-HCO₃).

2. Τρόπος χρήσεως: Εισπνοθεραπεία, Λουτροθεραπεία.

3. Ιαματικές ιδιότητες: Ενδείξεις: Εισπνοθεραπεία για αποφρακτικές καταστάσεις του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος και παθήσεων της μύτης και των παραρρινίων κόλπων.

Δεντροκκλησιά Αγίου Παϊσίου

Αυτό το εκκλησάκι χτίστηκε -με πίστη και αγάπη- στο εσωτερικό ενός δέντρου, ακολουθώντας τα βήματα του Αγίου Παϊσίου 22 χιλιόμετρα βόρεια της Κόνιτσας στο χωριό Αγία Βαρβάρα. Βρίσκεται μόλις λίγα μέτρα μετά την διασταύρωση για την Αγία Βαρβάρα, δίπλα στον επαρχιακό δρόμο προς τον Αμάραντο.

Το υπεραιωνόβιο δέντρο (δρυς) στο εσωτερικό του είχε υποστεί αρκετές φορές καταστροφές και πυρκαγιές, με

αποτέλεσμα κάθε χρόνο η κατάσταση του να επιδεινώνεται και να είναι έτοιμο να καταρρεύσει. Χάρη, όμως, στην ιδέα και πρωτοβουλία ενός κατοίκου του χωριού Αγία Βαρβάρα σώθηκε για να μετατραπεί σε προσκυνηματικό τόπο του Αγίου Παϊσίου.

Το αδύναμο ευλογημένο δέντρο θωρακίστηκε εσωτερικά με πέτρα από την περιοχή και μετατράπηκε σε δεντροκκλησιά. Τοποθετήθηκε στο εσωτερικό εικόνα προς τιμήν του Αγίου Παϊσίου, όπου στα νεανικά του χρόνια περνούσε από την περιοχή, πηγαίνοντας στο διπλανό χωριό Αμάραντος για να εκτελέσει ξυλουργικές εργασίες και επισκευές σε ντόπιες οικίες.

Στην Ελλάδα υπάρχουν ελάχιστα παρόμοια εκκλησάκια - τόποι προσκυνημάτων μέσα σε δέντρο και προκαλούν το ενδιαφέρον ελλήνων και ξένων επισκεπτών.

Συγχαρητήρια Δημάρχου Κόνιτσας, στους Επιτυχόντες των Πανελλαδικών Εξετάσεων

Θερμά συγχαρητήρια στους επιτυχόντες των Πανελλαδικών εξετάσεων για την εισαγωγή τους στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας μας. Καλή σταδιοδρομία στην απαρχή της νέας πορείας σας στη ζωή, πάντα με θέληση και αγωνιστικότητα.

Συγχαρητήρια στους γονείς και τους καθηγητές, που υπερβαίνοντας τις αντίξοες συνθήκες της σύγχρονης κοινωνίας, συμβάλατε καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων των παιδιών.

Για τους μαθητές που δεν έφτασαν στο επιθυμητό αποτέλεσμα της εισαγωγής τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, θα ήθελα να τονίσω ότι δεν πρέπει να μας κάμπουν οι ατυχίες και τα εμπόδια στη ζωή, αντίθετα οφείλουμε να συνεχίζουμε δημιουργικά, με πείσμα και δύναμη ψυχής, για να κατακτήσουμε τους στόχους μας.

Καλή σταδιοδρομία και καλή τύχη σε όλα τα παιδιά.

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας
Ανδρέας Ζ. Παπασπύρου

Ευχαριστήριο

Προς τον Σύνδεσμο Αποφοίτων
Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας
Δια της παρούσης, σας κάνουμε γνωστόν ότι λάβαμε το χρηματικόν ποσόν των

χιλίων ευρώ (1.000) εκ μέρους του συνδέσμου σας εις μνήμην των Αειμνήστων αποβιωσάντων Πρωτεργατών του Συνδέσμου σας -Σπυρίδωνος Γκότζου, Ιωάννου Τσαρούχη και Βασιλείου Τσιαλιαμάνη και σας ευχαριστούμε θερμά. Σας βεβαιώνουμε δε ότι είναι πάντα στη μνήμη μας και μνημονεύουμε τα ονόματά τους. Σας πληροφορούμε δε ότι το ανωτέρω ποσό θα διατεθεί κατά την κρίσιν του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, σε σκοπό που θα διατηρεί ζωνρά την ανάμνησή τους.

Δια το Εκκλησιαστικόν Συμβούλιον
Ο Πρόεδρος
Πρωτοπρεσβύτερος
Απόστολος Νάκος

ΣΧΟΛΙΑ

• Άγνωστοι διέρρηξαν την εκκλησία Αγ. Νικολάου, στο χωριό Αγ. Βαρβάρα απ' όπου αφήρεσαν δέκα εικόνες. Πολλές φορές γράψαμε για το πρόβλημα φύλαξης των κειμηλίων στα χωριά μας, αλλά «φώνη βοώντος εν ερήμω». Δε βλέπουμε να παίρνονται μέτρα από τους αρμόδιους και κάθε τόσο το κακό επαναλαμβάνεται. Η πρόσφατη διάρρηξη έγινε αυτές τις μέρες που στα χωριά μας βρίσκεται αρκετός κόσμος, τι θα γίνει το χειμώνα που θα μείνουν "τρεις κι ο κούκος;"

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ο Ιούλιος και ο Αύγουστος είναι μήνες με πολλές εκδηλώσεις και πανηγύρια

στην Κόνιτσα και σε όλα τα χωριά. Είναι εποχή που επισκέπτονται πολλοί συμπατριώτες τα χωριά τους καθώς και ξένοι που θέλουν να γνωρίσουν τις ομορφιές του τόπου μας.

- Στις 8/7 με συμμετοχή αρκετού κόσμου πραγματοποιήθηκε εκδήλωση μνήμης στο Αηδονοχώρι να τιμηθούν οι αθώοι πολίτες που εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς της μεραρχίας "Εντελβάις" την αντίστοιχη ημερομηνία το 1943, τότε που έκαψαν και το χωριό.

- Το ίδιο έγινε και στην κοντινή Μολυβδοσκεπάστη με εκτελέσεις και πυρπόληση από τους ναζί του Χίτλερ.

- Στις 10/7 έγινε παρόμοια εκδήλωση στο Κεφαλόβρυσο Πωγωνίου όπου οι γερμανικές ορδές στις 10.7.43 συγκέντρωσαν 22 άτομα σε δυο σπίτια, και έβαλαν φωτιά με αποτέλεσμα να βρουν τραγικό θάνατο.

- Στις 21/7 οκταμελής κινέζικη αντιπροσωπεία από υψηλόβαθμα στελέχη αθλητικών οργανισμών επισκέφθηκε το Δήμο με σκοπό τη γνωριμία των αξιοθέτων της περιοχής και τη δυνατότητα ένταξης της Ηπείρου στο international Walking Group που το απαρτίζουν 27 χώρες από Ασία, Ευρώπη, Αφρική.

- Στις 22/7 στην αίθουσα του Δημαρχείου έγινε η έναρξη του 13ου Διεθνούς School "Ανθρωπολογία, Εθνογραφία και Συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων" από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (τμ. Ιστορίας-Αρχαιολογίας) σε

συνεργασία με τον Δήμο. Συμμετείχαν 70 μεταπτυχιακοί φοιτητές ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων.

- Στα πλαίσια των Πολιτιστικών ανταλλαγών μεταξύ Δήμων Ζίτσας και Κόνιτσας, η θεατρική Ομάδα Δήμου Ζίτσας "Επί Σκηνής" παρουσίασε στο υπαίθριο αμφιθέατρο της Κεν. Πλατείας την παράσταση του Friedrich Durrenmat "Επίσκεψη της Γηραιάς Κυρίας" στις 31/7. Σκηνοθεσία Ν. Σφαιρόπουλος.

Οι ερασιτέχνες ηθοποιοί έπαιξαν με εξαιρετική επιτυχία τους ρόλους τους και το κοινό παρακολούθησε με προσοχή την παράσταση επιβραβεύοντάς τους με θερμά χειροκροτήματα.

- Στις 25-27/7 η Ι. Μητρόπολη και ο Ι. Ναός Αγ. Παρασκευής Δροσοπηγής διοργάνωσαν θρησκευτικές εκδηλώσεις προς τιμήν της Πολιούχου του χωριού.

- Στις 2/8/18 Έκθεση φωτογραφίας στη Δημ. Βιβλ. Κόνιτσας (λεπτομέρειες σε άλλη σελ.).

- Στις 3-5/8 πραγματοποιήθηκε το καθιερωμένο τριήμερο κτηνοτροφίας στην Αετομηνίτσα.

- Στις 11.8 η Αδ/τα Δροσοπηγιωτών διοργάνωσε στο συνεδριακό κέντρο του χωριού έκθεση φωτογραφιών από το λεύκωμα του Κ. Μπαλάφα με τη συνεργασία του Μουσείου Μπενάκη.

Οι σπάνιες φωτογραφίες από το "Έπος της Εθν. Αντίστασης" πλουτίζουν τις γνώσεις μας για τη νεότερη ιστορία της πατρίδας μας.

Στα εγκαίνια παρευρέθηκε και ο Δήμαρχος κ. Παπασπύρου καθώς και Δημ. Σύμβουλοι και αρκετός κόσμος επισκέφτηκε την έκθεση.

Τον τόνο έδωσε στα εγκαίνια η παρουσία της Φιλαρμονικής του Δήμου.,

Η ακούραστη Αδ/τα Δροσοπηγής είναι αξιόπαινη για τη δραστηριότητά της.

- Στις 12.8 έγινε εκδήλωση μνήμης στο Μουσείο-Μνημείο του Δημοκρατικού Στρατού, στη Θεοτόκο με προσέλευση κόσμου από την περιοχή και τη Δυτ. Μακεδονία.

- Στις 12/8 έγινε στο Δίστρατο παρουσίαση του βιβλίου «Αλήθειες από το σκοτάδι στο φως» της Λ. Γώγου από τον Κ. Παγανιά (βλ. άλλη σελ.).

- Με συμμετοχή πολλών προσκυνητών επισκεπτών και πανηγυριστών γιορτάστηκε η μνήμη της Παναγίας στα χωριά της περιοχής. Το "μικρό Πάσχα" όπως χαρακτηρίζεται.

Στην Κόνιτσα, όπως κάθε χρόνο πλήθος κόσμου παρακολούθησε τη λειτουργία στην Παναγία (Άνω Κόνιτσα) που γίνεται και ένα χρονιάτικο αντάμωμα των απανταχού Κονιτσιωτών τέτοια μέρα.

- Στις 16.8 πραγματοποιήθηκε στο χώρο του πρώην αρχοντικού της Χάμκως συναυλία με το Σωκράτη Μάλαμα και τον Θανάση Παπακωνσταντίνο.

Με την ευκαιρία, πολλοί μουσικόφιλοι από τις γύρω επαρχίες και τα Γιάννινα επισκέφτηκαν την Κόνιτσα και έγινε συνω-

σισμός από τα πολλά αυτοκίνητα.

- Στις 18/8 ο χορευτικός Όμιλος Κόνιτσας έκανε μια εξαιρετική εμφάνιση στην κεντρική πλατεία με τραγούδια από διάφορα μέρη της χώρας.

- Στις 20/8 Πραγματοποιήθηκε συναυλία στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας με την Μελίνα Ασλανίδου. Γέμισε η πλατεία κυρίως από νεολαίους που απόλαυσαν μουσική και τραγούδια.

Την εκδήλωση προλόγισε η Αντιδήμαρχος Πολιτισμού κ. Κατερίνα Δημάρατου που συνεχάρη την καλλιτέχνη ευχαριστώντας και το κοινό για την προσέλευσή του.

- Με λαμπρότητα γιορτάστηκε από την παραμονή κι εφέτος στην Κόνιτσα η μνήμη του Εθναπόστολου Κοσμά του Αιτωλού με πλήθος κόσμου που κατέκλυσε την κεντρική πλατεία όπου έφτασε με τη λιτανεία και την μπάντα της 8ης Μεραρχίας. Παρέστησαν όλοι οι Ιερείς της επαρχίας και οι Μητροπολίτες κ.κ. Ανδρέας, ο Ιωάννης, Λαγκαδά, Λήτης και Ρεντίνης, ο Καστοριάς, Σεραφείμ Παπακώστας και ο Ζυχνών και Νευροκοπίου Ιερόθεος.

Ανήμερα, θεία Λειτουργία στον ομώνυμο Ι. Ναό και δεξίωση από το Δήμο.

- Εγκρίθηκε απ' το Ε.Π. της Περιφέρειας Ηπείρου για το Δήμο Κόνιτσας η χρηματοδότηση του έργου "Βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική Γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις Τ.Κ. Κλειδωνιάς-Αετόπετρας" ύψους 288.000 ευρώ.

• Εντάχθηκε ο Δήμος Κόνιτσας στο πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» ΓΙΑ ΤΗΝ "Προμήθεια και τοποθέτηση εξοπλισμού για την αναβάθμιση παιδικών χαρών στην πόλη (ποσό 205.000 ευρώ).

• Στις 21-22 Σεπτεμβρίου θα διενεργηθεί στην Κόνιτσα δωρεάν προληπτικός έλεγχος για τον καρκίνο του μαστού από την Επιστημονική Μαστολογική Εταιρεία Ίαση-Στήριξη (Ε.Μ.Ε.Ι.Σ.) μετά από πρόσκληση του Δήμου.

Οι ενδιαφερόμενες μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στο τηλέφωνο 265502300 ως τις 9/9/18.

Ενημέρωση

Κάθε Παρασκευή ώρα 8.30-16.30, τ Μήνα Σεπτέμβριο συνεχίζεται η ενημέρωση σχετικά με την Κτηματογράφηση Ακινήτων του Δήμου Κόνιτσας, από την ανάδοχη Κοινοπραξία Κτηματολογίου "Σχεδιασμός Α.Ε. Ιωάννης Ψαρράς", στην αίθουσα Τελετών του Δήμου.

Πληροφορίες: 2655360349-6947378287

Συγχαρητήρια

Στα αγαπητά μας κορίτσια Κωνσταντίνα Γ. Στεργίου και Ίρις Ι. Στεργίου, που πέρασαν στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια.

Με πολλή αγάπη

Δημήτριος και Ναυσικά Στεφάνου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στις 7/8/18 ο Ευστάθιος Χριστοδουλόπουλος και η Παρασκευή Ι. Πολύζου απέκτησαν αγοράκι στην Αθήνα.

• Στις 23/8 ο Αλέξανδρος και η Ευαγγελία Βαδάση απέκτησαν διδυμα αγοράκια στην Κόνιτσα.

Γάμοι:

Στις 8/8/έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Δημητρίου Φουλγάκη και της Χριστίνας Παπαγεωργίου.

• Στις 18/8 του Κων/νου Κέντρου και της Περσεφώνης Λάμπρου στην Κλειδωνιά.

Απεβίωσαν:

Την 1/7/18 η Αναστασία Ζήκα, ετών 92, στην Αετόπετρα.

• Στις 8/7 ο Σπυρίδων Κούγκουλης, ετών 91, στην Κλειδωνιά.

• Στις 13/7 ο Κων/νος Παπακώστας, ετών 89, στο Ελεύθερο.

• Στις 13/7 η Ανδρομάχη Κωτούλα, ετών 89, στην Αγ. Παρασκευή.

• Στις 16/7 ο Αντώνιος Παρασκευάς, ετών 89, στο Μάζι.

• Στις 31/7 ο Κων/νος Γκόγκος, ετών 104, στην Κόνιτσα.

• Στις 19/8 η Ευθυμία Ρούκα, ετών 66, στην Κόνιτσα.

• Στις 21/8 Η Μαρούσιω Βεζαλή

ετών 92, στην Κόνιτσα.

• Στις 22/8 η Ιφιγένεια Μαλάμη, ετών 86, στο Αηδονοχώρι.

• Στις 22/8 η Άννα Πέτση, ετών 88, στην Αετόπετρα.

• Στις 26/8 ο Χρήστος Καρακατσάνης, ετών 81, στην Αετόπετρα.

• Στις 19/7 η Ελένη Πρέντζα, ετών 95, στην Πυρσόγιαννη.

• Στις 31/7 η Θεόκλεια Τζιάρου, ετών 82, στην Καστάνιανη.

• Στις 15/8 η Αγγελική Μανώλη, ετών 91, στη Λαγκάδα.

• Στις 26/8 η Ευθαλία Σιούτη, ετών 88, στη Δροσοπηγή.

• Στις 28/8 η Ευμορφία Κατσιώτα, ετών 85, στη Λαγκάδα.

ΜΝΗΜΕΣ:

Στις 24/04/2018 πέθανε η Λευκοθέα Κοκοβέ Ζιώγα ετών 93 από Αγία Βαρβάρα Κονίτσας.

Ετάφη στα Ιωάννινα. Ελαφρύ το χώμα που τη σκέπασε.

Καλό ταξίδι μας άφησες πολύ πόνο.

Η αδερφή σου

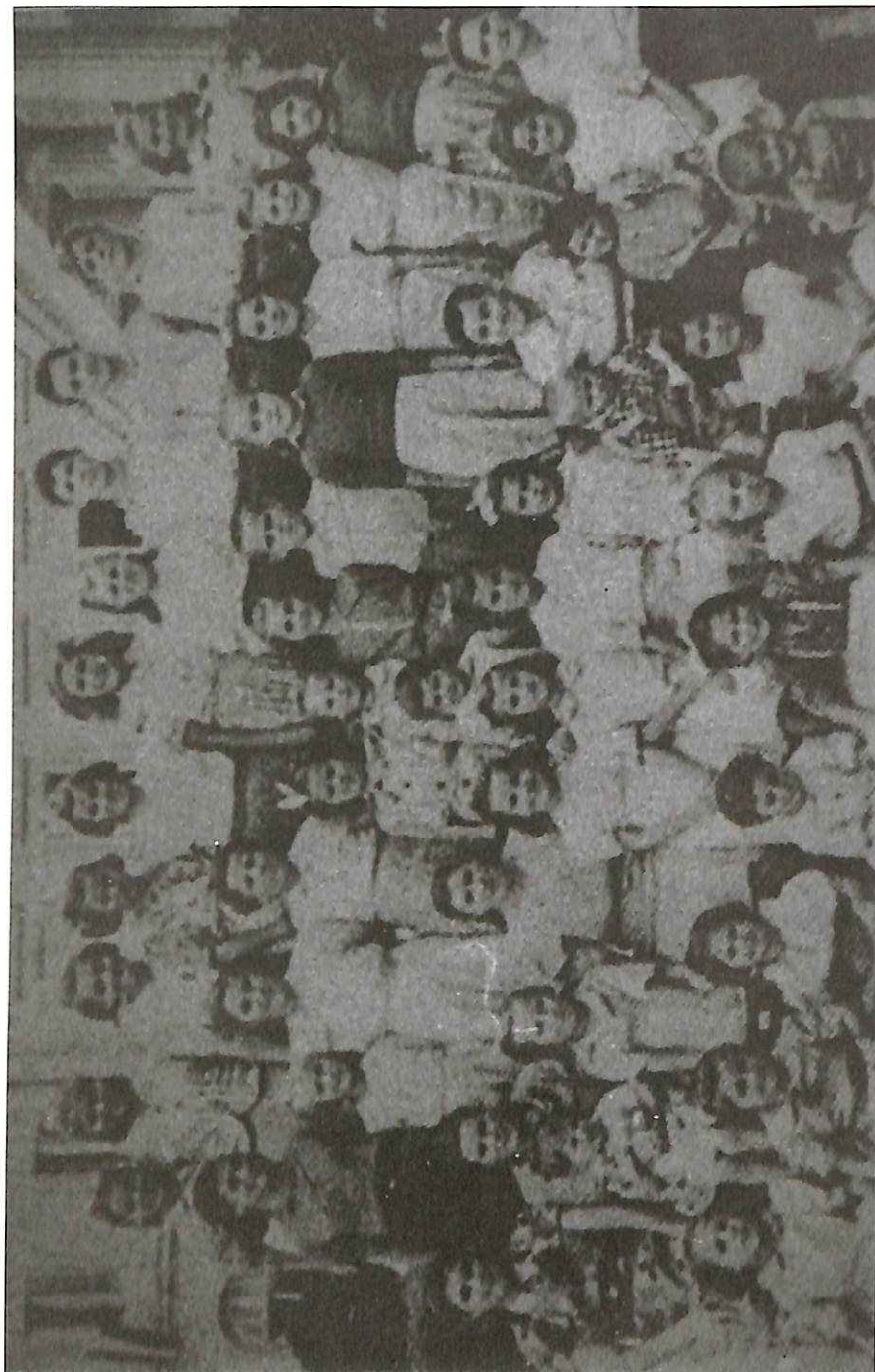
Ουρανία Κοκοβέ Τσουκά

Στη μνήμη της προσφέρω 50ευρώ στο περιοδικό Κόνιτσα.

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)
Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)
Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Ιούλιος 2018					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
23,9	35,4	12,4	54,0	12	ΝΔ
Αύγουστος 2018					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
22,9	34,8	13,7	61,6	10	BBA

Παιδιά με τις φροντιστριές τους από το χωριό Πλαγιά (Ζέρμα) Κόνιτσα. Στη φωτ. Κώστας Μήτσος Σπυριδούλα Μήτσου, η "μάννα" Κατίνα Μήτσου. 3η Σειρά: Δημητρουίλα Μήτσου, Θεοδώρα Μήτσου, Παντ. Τσάγκας, Σοφία Τσάγκα, Σουλτάνα Βλάχο-πούλου, Λαμπρινή Μήτσου, κ.ά.

Από το Φωτογραφικό Λεύκωμα «Ευχαριστούμε Ουγγαρία»

Συνδρομές

	€		
Πορφυριάδη Αφροδίτη Γαλλία	60	Ιερ. Ευθυμίου Δημ. Θεσ/νίκη	15
Μωυσίδης Χαρ. Γερμανία	50	Χαρίσης Νικ. Θεσ/νίκη	20
Peter Dallas U.S.A.	30	Ντάφλη Βασιλική Θεσ/νίκη	15
Ευαγγελίδη Βάσω U.S.A.	130	Παπαχρήστος Χρήστος Θεσ/νίκη	20
Ντούτης Γεωργ. DUBAI	250	Κληματάς Παύλος Γιάννινα	20
Ντούτης Παναγ. U.S.A.	250	Σιούτης Χαραλ. Γιάννινα	20
Κεφάλας Αποστ. Καναδάς	60	Δελημήτρου Όλγα Γιάννινα	20
Παπακώστα Ευδοξία Αθήνα	20	Φωλίδη Ασπασία Γιάννινα	20
Σωτηρίου Λήδη Αθήνα	15	Νικολακοπούλου Φρειδ. Γιάννινα	30
Παπαμιχαήλ Παναγ. Αθήνα	30	Λάμπρου Γεωργ. Γιάννινα	20
Σερίφης Λεων. Αθήνα	30	Παπαχρηστίδη Ελένη Γιάννινα	20
Φασούλης Νίκος Αθήνα	20	Τσιτσιμίδης Αναστ. Καστοριά	15
Σπανός Σπύρος Αθήνα	15	Καραγιώργος Κων. Βέροια	15
Τσόγκα Μαρία Αθήνα	15	Νάνου Άννα Ξυλόκαστρο	15
Πολίτης Γεωργ. Αθήνα	20	Τσόγκας Σπύρος Λάρισα	15
Λέτσιος Μιλτ. Αθήνα	15	Λαμπρινού Άννα Μεσσήνη	30
Μπέλτσιου Ουρανία Αθήνα	20	Νάκος Στεφ. Κιάτο	15
Παπαδημητρίου Γωγώ Αθήνα	15	Σπανός Ευαγγ. Ξυλόκαστρο	15
Μουκούλης Αθαν. Αθήνα	15	Τζιάτζιου Ανθούλα Κορωπί	50
Παπαχρήστου Ιωαν. Αθήνα	15	Τζώτζης Γεωρ. Ηγουμενίτσα	30
Συργιάννη Αθηνά Αθήνα	30	Κατής Νικ. Αλεξάνδρεια	20
Πολίτης Αγαθάγγελος Αθήνα	15	Χατζημελετίου Ρίτσα Κοζάνη	30
Μούχος Νίκος Αθήνα	15	Σουφλέρης Κων. Χαλκίδα	20
Ζαχαροπούλου Σωζάννα Αθήνα	15	Γαλάτουλας Ιωαν. Πειραιάς	60
Ζαχαροπούλου Ευλαμπία Αθήνα	15	Χατζηθεοδώρου Νίνα Σέρρες	20
Φασούλης Δημ. Αθήνα	20	Μαλάμης Ιωαν. Κόνιτσα	15
Σουφλέρης Ιωαν. Αθήνα	30	Χούσος Κων. Κόνιτσα	15
Παπαλάμπρου Αλίκη Αθήνα	30	Χούσος Αθαν. Κόνιτσα	50
Γκούτσιος Αντ. Αθήνα	15	Ντάφλης Γιάννης Κόνιτσα	20
Λασπονίκου Λουκία Αθήνα	15	Χαλούλος Πέτρος Κόνιτσα	20
Λασπονίκος Γεωρ. Αθήνα	15	Τζίμα Βασιλική Κόνιτσα	50
Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	25	Κατής Αθαν. Κόνιτσα	40
Δάγκος Θωμάς Αθήνα	25	Κοντογιάννης Χαρ. Κόνιτσα	15
Λέτσιου Μελπομένη Αθήνα	20	Κρυστάλλης Θεοδ. Κόνιτσα	50
Φλώρος Κων. Αθήνα	15	Νικολόπουλος Γεωργ. Κόνιτσα	20
Γεωργίου Νιόβη Αθήνα	15	Τσεμπέρης Δημ. Εξοχή	15
Βλάχος Απόστ. Αθήνα	15	Ρούβαλης Αποστ. Ελεύθερο	15
Τέφος Νίκος Αθήνα	70	Σπανού Ανδρόμαχη Νικάνορας	25
Μπέλτσιος Μιχ. Αθήνα	15	Έξαρχος Θεοφ. Χιονιάδες	15
Λέτσιος Γεώργ. Αθήνα	15	Τσίτσος Σωτ. Πληκάτι	20
Σταθουλόπουλος Αθαν. Αθήνα	20	Καρράς Αποστ. Ηλιόρραχη	20
Ξεφτέρη Πηνελόπη Θεσ/νίκη	15	Βανούση Θάλεια Αηδονοχώρι	20
Μουλαϊδης Θεοφ. Θεσ/νίκη	15	Κωστάκης Παν. Αμάραντος	20
		Πατσιωτού Ροιδούλα Δροσοπηγή	20

"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Μουσείο οίνου και Αμπέλου στην Κόνιτσα. Φωτ. Α.Π.Τ.

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Ανεβίωσι	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/νση δισα- νάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Εφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Partí sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΑΡΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

ΕΠΗΜΕΡΕΙΑ
ΚΟΝΙΤΣΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ

ΕΛΛ